

Községi Önkormányzat Képviselő- testülete

KRASZNOKVAJDA

2/2024.

JEGYZŐKÖNYV

Képviselő- testület a Krasznokvajdai Közös Önkormányzati Hivatal Jegyzői irodájában
2024. január 23-án 09:00-kor tartott nyílt üléséről

Jelen vannak:

Krasznokvajda település polgármestere	Tóbis Béla
Krasznokvajda települési alpolgármester	Tódi Attila
Krasznokvajda települési képviselő	Molnár Attila
Krasznokvajda települési képviselő	Porteleki Ádám
Krasznokvajda települési képviselő	Máté Béla

Igazoltan távol maradt:

dr. Varga- Jancsó Réka jegyző

Tóbis Béla Polgármester köszönti a megjelenteket. Kérdezi a Képviselő- testület tagjait, hogy a Meghívóban közölt napirendi pontokkal egyetértenek- e. Zárt ülés tartását rendeli el a beérkezett segélykérelmek miatt.

Napirendek:

- I. *Krasznokvajda Óvoda Alapító Okirat módosításának tárgyalása*
Előterjesztő: Tóbis Béla polgármester
- II. *Egyebek*

A napirendi pontokat a Képviselő- testület 5 igen szavazat, ellen szavazat és tartózkodás nélkül elfogadja.

Napirendek:

- I. *Krasznokvajda Óvoda Alapító Okirat módosításának tárgyalása*
Előterjesztő: Tóbis Béla polgármester
- II. *Egyebek*

NAPIRENDEK TÁRGYALÁSA

I. *Krasznokvajda Óvoda Alapító Okirat módosításának tárgyalása*

Előterjesztő: Tóbis Béla polgármester

Tóbis Béla polgármester felkéri dr. Varga- Jancsó Réka jegyzőt, hogy ismertesse az előterjesztést.

dr. Varga- Jancsó Réka jegyző elmondja, hogy a Magyar Államkincstár részére az 1/2024. (I.11.) képviselő-testületi határozattal elfogadott Alapító Okirat és annak módosítása beküldésre kerül, mely alapján hiánypótlás érkezett. A hiánypótlásban kértek javításra került, melyet a képviselő- testületnek szükséges jóváhagynia.

A képviselő- testület megtárgyalta a Krasznokvajdai Óvoda alapító okiratát és annak módosítását 5 igen szavazattal, nem szavazat és tartózkodás hiányában az alábbi határozatot hozza:

Krasznokvajda Község Önkormányzat képviselő- testületének 4/2024.(I.24.) számú képviselő- testületi határozata

Tárgy: Krasznokvajdai Óvoda módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt alapító okiratának¹, valamint a módosító okiratának² elfogadásáról döntés

Krasznokvajda Község Önkormányzata Képviselő-testülete megtárgyalta a Krasznokvajdai Óvoda módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt alapító okiratát és a módosító okiratot, melyeket elfogad.

Az alapító okirat módosításának indoka a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény hatályba lépése, mely szerint a munkavállalók köznevelési foglalkoztatotti jogviszony hatálya alá kerülnek. Törlésre kerül a 041231 kormányzati funkció számú rövid időtartamú közfoglalkoztatás megnevezésű kormányzati funkció a kormányzati funkciók és államháztartási szakágazatok osztályozási rendjéről szóló 15/2019.(XII.7.) PM rendeletben foglaltak alapján.

Felhatalmazzák a polgármestert a módosító okirat aláírására, egyben a módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt alapító okirat és módosító okirat Magyar Államkincstár részére történő megküldésre.

határidő: folyamatos

felelős: polgármester

II. *Egyebek*

a.) Krasznokvajdai Óvoda Szervezeti- és Működési Szabályzatának elfogadásáról döntés

Tóbis Béla polgármester ismerteti a megbízott óvodavezető által átdolgozott Szervezeti- és Működési Szabályzatot a 2024. évre, kéri a képviselő- testületet a jelen jegyzőkönyv mellékletében foglalt szabályzatot hagyják jóvá.

A képviselő- testület megtárgyalta a Krasznokvajdai Óvoda Szervezeti- és Működési Szabályzatát és 5 igen szavazat mellett, nem és tartózkodás hiányában az alábbi határozatot hozza:

¹ A jelen jegyzőkönyv 1.számú melléklete

² A jelen jegyzőkönyv 2. számú melléklete

Krasznokvajda Község Önkormányzat képviselő- testületének 5/2024.(I.24.) számú képviselő- testületi határozata

Tárgy: Krasznokvajdai Óvoda 2024. évi Szervezeti-és Működési Szabályzatának elfogadása

Krasznokvajda Község Önkormányzata Képviselő-testülete megtárgyalta a Krasznokvajdai Óvoda 2024. évi Szervezeti- és Működési Szabályzatát, melyet a képviselő- testület elfogad a jelen jegyzőkönyv 3.számú melléklete szerint.

határidő: folyamatos

felelős: megbízott óvodavezető

b.) Krasznokvajdai Óvoda 2024. évi Pedagógiai Program elfogadásáról döntés

Tóbis Béla polgármester ismerteti a megbízott óvodavezető által átdolgozott Pedagógiai Programot a 2024. évre, kéri a képviselő- testületet a jelen jegyzőkönyv mellékletében foglalt szabályzatot hagyják jóvá.

A képviselő- testület megtárgyalta a Krasznokvajdai Óvoda Pedagógiai Programját és 5 igen szavazat mellett, nem és tartózkodás hiányában az alábbi határozatot hozza:

Krasznokvajda Község Önkormányzat képviselő- testületének 6/2024.(I.24.) számú képviselő- testületi határozata

Tárgy: Krasznokvajdai Óvoda 2024. évi Pedagógiai Program elfogadása

Krasznokvajda Község Önkormányzata Képviselő-testülete megtárgyalta a Krasznokvajdai Óvoda 2024. évi Pedagógiai Programját, melyet a képviselő- testület elfogad a jelen jegyzőkönyv 4.számú melléklete szerint.

határidő: folyamatos

felelős: megbízott óvodavezető

c.) TOP_PLUSZ-3.1.3-23-BO1 Helyi humán fejlesztések a Közép-Csereháton pályázatban történő részvételről döntés

Tóbis Béla polgármester elmondja, hogy a TOP_PLUSZ-3.1.3-23-BO1 Helyi humán fejlesztések a Közép-Csereháton pályázatban Krasznokvajda településnek lehetősége van részt venni. A projekt tájékoztató jelenleg is zajlik Baktakéken 9 órától, melyen a jelen képviselő- testületi ülés miatt nem tud részt venni. Kéri a képviselő- testületet, hogy tárgyalja meg a projektben való részvételt.

A képviselő- testület megtárgyalta a TOP_PLUSZ-3.1.3-23-BO1 Helyi humán fejlesztések a Közép- Csereháton pályázatban való részvételt és 5 igen szavazat mellett, nem és tartózkodás hiányában az alábbi határozatot hozza:

Krasznokvajda Község Önkormányzat képviselő- testületének 7/2024.(I.24.) számú képviselő- testületi határozata

Tárgy: TOP_PLUSZ-3.1.3-23-BO1 Helyi humán fejlesztések a Közép- Csereháton pályázatban történő részvétele

Krasznokvajda Község Önkormányzata Képviselő-testülete megtárgyalta a TOP_PLUSZ-3.1.3-23-BO1 Helyi humán fejlesztések a Közép- Csereháton pályázatban történő részvételét és azt jóváhagyják.

határidő: folyamatos

felelős: polgármester

A Polgármester több tárgy nem lévén az ülést berekeszti.

K.m.f.

Tóbis Béla
Polgármester

dr. Varga- Jancsó Réka
Jegyző

Módosító okirat

A **Krasznokvajdai Óvoda** Krasznokvajda Község Önkormányzat Képviselő- testülete által **2020. június 15. napján kiadott, 2/2020. számú alapító okiratát az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 8/A. §-a és a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 21. § (2) és (3) bekezdése alapján** – Krasznokvajda Község Önkormányzata képviselő- testületének 1/2024.(I.11.) számú képviselő- testületi határozatára **figyelemmel – a következők szerint módosítom:**

1. Az alapító okirat bevezető része helyébe a következő rendelkezés lép:

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 8/A. §-a és a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 21. § (2) és (3) bekezdése alapján a(z) Krasznokvajda Óvoda alapító okiratát a következők szerint adom ki:

2. Az alapító okirat 4.4. alpontjában foglalt táblázat következő 1. sora elhagyásra kerül:

	kormányzati funkciószám	kormányzati funkció megnevezése
1	041231	Rövid időtartamú közfoglalkoztatás

3. Az alapító okirat 5.1. alpontjában a „A költségvetési szerv vezetőjének megbízási rendje: A költségvetési szerv vezetőjének kinevezése és vezetői megbízása a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 41. § (7) bekezdése, valamint a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény előírásai szerint.

Krasznokvajda Község Önkormányzat képviselő-testülete – pályázat alapján a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról szóló 326/2013. (VIII.30.) Kormányrendelet szerint 5 évre, határozott időre bízta meg a költségvetési szerv vezetőjét. Az egyéb munkáltatói jogokat a polgármester gyakorolja.” **szövegrész helyébe**

„A költségvetési szerv vezetőjének megbízási rendje: A költségvetési szerv vezetőjének kinevezése és vezetői megbízása a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 41. § (7) bekezdése, valamint a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény előírásai szerint.

Krasznokvajda Község Önkormányzat képviselő-testülete – pályázat alapján a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény 73.§.- ában foglaltak szerint 5 évre, határozott időre bízta meg a költségvetési szerv vezetőjét. A költségvetési szerv vezetőjét a képviselő-testület menti fel. Az egyéb munkáltatói jogokat a polgármester gyakorolja.” **szöveg lép.**

4. Az alapító okirat 5.2. alpontja foglalt táblázat következő sorral egészül ki :

5.2.A költségvetési szervnél alkalmazásban álló személyek jogviszonya:

	foglalkoztatási jogviszony	jogviszonyt szabályozó jogszabály
3	köznevelési foglalkoztatotti jogviszony	A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023.évi LII. törvény

5. Az alapító okirat 6.2. alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

6.2. A feladatellátási helyenként felvehető maximális gyermek-, tanulólétszám:

	feladatellátási hely megnevezése	alapfeladat megnevezése	munkarend megjelölése	maximális gyermek-, tanulólétszám
1	Krasznokvajdai Óvoda	óvodai nevelés		50 fő

Jelen módosító okiratot 2024. január 1. napjától kell alkalmazni.

Kelt.: Krasznokvajda, 2024. január 24.

P.H.

Tóbis Béla polgármester

Okirat száma:2/2024.

Alapító okirat módosításokkal egységes szerkezetbe foglalva

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 8/A. §-a és a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 21. § (2) és (3) bekezdése alapján a(z) Krasznokvajdai Óvoda alapító okiratát a következők szerint adom ki:

1. A költségvetési szerv megnevezése, székhelye, telephelye

- 1.1. A költségvetési szerv
 - 1.1.1. megnevezése: Krasznokvajdai Óvoda
- 1.2. A költségvetési szerv
 - 1.2.1. székhelye: 3821 Krasznokvajda, Szászfai utca 20.

2. A költségvetési szerv alapításával és megszűnésével összefüggő rendelkezések

- 2.1. A költségvetési szerv alapításának dátuma: 2013. 01.01.
- 2.2. A költségvetési szerv alapítására, átalakítására, megszüntetésére jogosult szerv
 - 2.2.1. megnevezése: Krasznokvajda Község Önkormányzata
 - 2.2.2. székhelye: 3821 Krasznokvajda, Scholtz Albin tér 3.
- 2.3. A költségvetési szerv jogelőd költségvetési szervének

	megnevezése	székhelye
1	Béres Ferenc Általános Iskola és Napközotthonos Óvoda	3821 Krasznokvajda, Béke út 12.

3. A költségvetési szerv irányítása, felügyelete

- 3.1. A költségvetési szerv irányító szervének
 - 3.1.1. megnevezése: Krasznokvajda Község Önkormányzat képviselő- testülete

3.1.2. székhelye: 3821 Krasznokvajda, Scholtz Albin tér 3.

3.2. A költségvetési szerv fenntartójának

3.2.1. megnevezése: Krasznokvajda Község Önkormányzata

3.2.2. székhelye: 3821 Krasznokvajda, Scholtz Albin tér 3.

4. A költségvetési szerv tevékenysége

4.1. A költségvetési szerv közfeladata: Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13.§ (1) bekezdés 6. pontjában meghatározott óvodai ellátás, és a Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (NKT tv). 4.§. 14a. pont a) pont szerinti óvodai nevelés.

4.2. A költségvetési szerv főtevékenységének államháztartási szakágazati besorolása:

	szakágazat száma	szakágazat megnevezése
1	851020	Óvodai nevelés

4.3. A költségvetési szerv alaptevékenysége: Alaptevékenysége a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13.§ (1) 6. pontjában rögzített „óvodai ellátás” feladatok, a Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4.§. 14 a. pont a) pont szerinti óvodai nevelés. A jóváhagyott helyi óvodai nevelési program szerinti óvodai nevelés: óvodai integrációs program működtetése, sajátos nevelési igényű, testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének súlyos rendellenességével küzdő gyermekek integrált nevelése, óvodai ellátása, óvodában magyar nyelvű cigány kulturális nevelés, iskolai életmódra felkészítés, gyermekek napközbeni ellátása.

Az Önkormányzat Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 6) pontjában foglalt, valamint a Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 74. § (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel feladat-ellátási szerződést kötött Percse, Kány, Keresztéte, Büttös, Szászfa, Pamlény települések önkormányzataival.

4.4. A költségvetési szerv alaptevékenységének kormányzati funkció szerinti megjelölése:

	kormányzati funkciószám	kormányzati funkció megnevezése
1	041232	Start-munka program Téli közfoglalkoztatás
2	041233	Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás
3	091110	Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai
4	091120	Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai
5	091130	Nemzetiségi óvodai nevelés, ellátásának szakmai feladatai
6	091140	Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai
7	096015	Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben
8	096025	Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben

4.5. A költségvetési szerv illetékessége, működési területe: Krasznokvajda község teljes közigazgatási területe és feladat-ellátási szerződés alapján Büttös, Kány, Keresztéte, Pamlény, Percse, Szászfa községek közigazgatási területe.

5. A költségvetési szerv szervezete és működése

5.1. A költségvetési szerv vezetőjének megbízási rendje: A költségvetési szerv vezetőjének kinevezése és vezetői megbízása a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 41. § (7) bekezdése, valamint a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény előírásai szerint.

Krasznokvajda Község Önkormányzat képviselő-testülete – pályázat alapján a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény 73.§.- ában foglaltak szerint 5 évre, határozott időre bízza meg a költségvetési szerv vezetőjét. A költségvetési szerv vezetőjét a képviselő- testület menti fel. Az egyéb munkáltatói jogokat a polgármester gyakorolja.

5.2. A költségvetési szervnél alkalmazásban álló személyek jogviszonya:

	foglalkoztatási jogviszony	jogviszonyt szabályozó jogszabály
1	közalkalmazotti jogviszony	közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény
2	munkaviszony	A Munka törvénykönyvéről szóló 2012.évi I. törvény
3	köznevelési foglalkoztatotti jogviszony	A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023.évi LII. törvény

6. A köznevelési intézményre vonatkozó rendelkezések

6.1. A köznevelési intézmény

6.1.1. típusa: óvoda

6.1.2. alapfeladatának jogszabály szerinti megnevezése: A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4. §. 14 a. pont a) pont szerinti óvodai nevelés.

6.1.3. gazdálkodásával összefüggő jogosítványok: az intézmény pénzügyi gazdálkodási feladatait a Krasznokvajdai Közös Önkormányzati Hivatal látja el. Székhelye: 3821 Krasznokvajda, Scholtz Albin tér 3.

6.2. A feladatellátási helyenként felvehető maximális gyermek-, tanulólétszám:

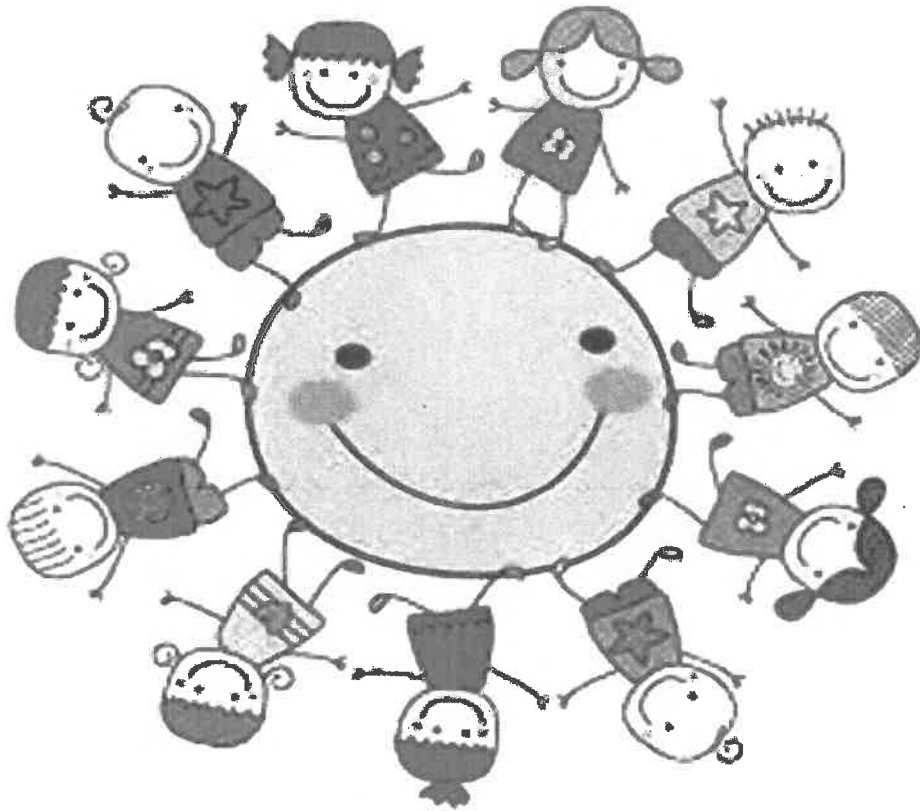
	feladatellátási hely megnevezése	alapfeladat megnevezése	munkarend megjelölése	maximális gyermek-, tanulólétszám
1	Krasznokvajdai Óvoda	óvodai nevelés		50 fő

6.3. A feladatellátást szolgáló ingatlanvagyon:

	ingatlan címe	ingatlan helyrajzi száma	vagyon feletti rendelkezés joga vagy a vagyon használati joga	az ingatlan funkciója, célja
1	3821 Krasznokvajda, Szászfai utca 20.	123/1 hrsz.	saját tulajdon	Óvoda

Krasznokvajda Óvoda

3821 Krasznokvajda, Szászfai utca 20.

SZERVEZETI ÉS MŰKÖDÉSI SZABÁLYZAT

2024.

Tartalomjegyzék

Jogszabályok és rendelkezések	3
I. Az intézmény működését meghatározó dokumentumok	4
I./1 A Szervezeti és működési szabályzat	5
II. Az intézmény adatai	6
III. Működési rend, ezen belül a gyermekek fogadásának (nyitvatartási) rendje	10
III/2 Intézményi gazdálkodásának jellemzői	11
IV. Az intézmény struktúrája, az intézményi munkarend	12
IV./1 Az intézményvezetés	13
IV./1.1 Igazgató	13
IV./1.2 A vezetőség tagjai	16
IV./2 A nevelőtestület	22
IV./3 A nevelőmunkát közvetlenül segítő dolgozók közössége (NOKS dolgozók)	27
IV./4 Segítő munkakörben alkalmazottak közössége	31
IV./5 A Szülői közösség	34
IV./6 Egyéb, működés rendjére vonatkozó általános rendelkezések	35
V. Kapcsolattartás rendje	44
VI. A pedagógiai munka belső ellenőrzésének rendje	50
VII. Egyéb juttatások	53
VIII. Kiadmányozási eljárásrend, aláírási jogkör, a gazdálkodással kapcsolatos belső ellenőrzés rendje	55
IX. Reklámtevékenység szabályai az intézményben	57
X. Az intézményi dokumentumok nyilvánosságával kapcsolatos rendelkezések	59
XI. Lobogózás szabályai	61
XII. Vagyonnyilatkozat tételi kötelezettség	61
XIII. Kommunikációs csatornák használatának rendje	62
XIV. Az elektronikus úton előállított papíralapú nyomtatványok hitelesítésének rendje	63
XV. A szabálytalanságok kezelésének eljárásrendje	69

XVI. Záró rendelkezések

Jogszabályok és rendelkezések

Az SZMSZ az alábbi felsorolt jogszabályok figyelembevételével készült:

- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról.
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (Nkt.)
- 229/2012. (VIII. 28.) Kormány Rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról (Vhr.)
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI- rendelet (EMMI r.)
- 32/2012 (X.8) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelési irányelvei
- 1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről
- 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról
- 368/2011. (XII. 31.) Kormány Rendelet az államháztartási törvény végrehajtásáról (kölségvetési intézmények esetén) (Ávr.)
- 335/2005. (XII. 29.) Kormány Rendelet a közfeladatot ellátó szervek iratkezelésének általános követelményeiről
- 1999. évi XLII. Törvény a nemdohányzók védelméről
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény.
- A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) kormányrendelet.
- Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény.
- Az államháztartási törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII.31.) kormányrendelet.
- 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról
- 2012. évi I. törvény a Munka Törvénykönyvéről (munkaviszony)
- 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről (megbízási jogviszony)
- EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2016/679 RENDELETE (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) /a továbbiakban: GDPR/
- 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról
- a közokiratokról, közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény

- 2015. évi CCXXII. törvény az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól
- 363/2012. (XII. 17.) Kormányrendelet az óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- Oktatási Hivatal: Önértékelési kézikönyv óvodák számára

Az intézmény működését meghatározó dokumentumok

- Alapító okirat
- Szervezeti és működési szabályzat
- Pedagógiai program
- Házi rend
- Munkaterv
- Gyakornoki szabályzat
- Továbbképzési program, beiskolázási terv
- Iratkezelési szabályzat
- Adatvédelmi szabályzat
- Tűzvédelmi szabályzat
- Munkavédelmi szabályzat
- Együttműködési megállapodások
- Munkaköri leírások

Az alapidokumentumok nyilvánosak, azaz minden érdeklődő számára hozzáférhetőek az irodában elhelyezett polcon. Az alapidokumentumok hivatalos példányait az érdeklődők az intézményből nem vihetik ki. Az alapidokumentumok megváltoztatásának módját a dokumentumok végén található érvényességi rendelkezések szabályozzák.

Az alapidokumentumok megváltoztatásáról az intézmény vezetője köteles tájékoztatni az érintetteket.

Az intézménybe újonnan beiratkozott gyermekek szülei szóbeli tájékoztatást kapnak az óvoda nevelési programjáról, valamint a házi rend alapvető szabályairól.

Honlapunkon megtalálhatóak az alábbi dokumentumok: Pedagógiai program, SZMSZ, Házi rend, Adatvédelmi szabályzat. A dokumentumokról a szülők szóbeli tájékoztatást is kaphatnak a pedagógusoktól, a magasabb vezetőktől előre egyeztetett időpontban, illetve bármikor elkérhetik a magasabb vezetőktől a papír alapú dokumentumot.

I/1. A Szervezeti és működési szabályzat

Célja

A Szervezeti és Működési Szabályzat /SZMSZ/ a Köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény, a 2023. évi LII törvény a pedagógus új életpályájáról, az ahhoz tartozó 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról és a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet elveinek megfelelően meghatározza és szabályozza az intézmény tevékenységét, szervezeti felépítését, irányításának rendjét, működésének folyamatait, belső és külső kapcsolataira vonatkozó rendelkezéseket, valamint azokat a rendelkezéseket, amelyeket jogszabály nem utal más hatáskörbe.

Az SZMSZ az intézmény pedagógiai programjában rögzített cél és feladatrendszer racionális és hatékony megvalósítását szabályozza. Biztosítja az alapfeladatok elvégzését és kötelezettséget jelent a benne foglaltak végrehajtására.

Az intézmény munkáját az alapító okiratban foglaltak, a pedagógiai program, az éves munkaterv, a nevelési tervek és e szabályzat alapján végzi.

Az SZMSZ és a mellékleteit képező egyéb belső szabályzatok hatálya kiterjed az intézmény valamennyi alkalmazottjára és az intézménnyel szerződési jogviszonyban állókra.

A szabályzatot az igazgató készíti a nevelőtestület bevonásával, majd benyújtás után a fenntartó hagyja jóvá a benyújtást követő 30 napon belül.

Véleményező fóruma: az óvodai szülői szervezet.

Felülvizsgálata: illetve jogszabályváltozásnak megfelelően.

Nyilvános, a szabályzatot az óvoda honlapján ([https://www.krasznokvajda .hu](https://www.krasznokvajda.hu)) közzé kell tenni.

Személyi hatálya kiterjed

- az óvodába járó gyermekközösségre, hozzátartozó szülői közösségre,
- az óvodával jogviszonyban álló minden alkalmazottra,
- az intézménnyel jogviszonyban nem álló, de az intézmény területén tartózkodókra,
- azokra, akik részt vesznek az óvoda feladatainak megvalósításában.

Területi hatálya kiterjed:

- az óvoda területére,
- az óvoda által szervezett - a pedagógiai program végrehajtásához kapcsolódó - óvodán kívüli programokra.

I. Az intézmény adatai

Az Alapító okiratban foglaltak alapján: Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 8/A.§-a és a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 21. § (2) bekezdése alapján a Krasznokvajda Óvoda Alapító okiratának adatai:

A költségvetési szerv megnevezése, székhelye, telephelye

1.1. A költségvetési szerv

1.1.1. megnevezése: Krasznokvajda Óvoda

OM azonosítója: 202110

1.2. A költségvetési szerv

1.2.1. székhelye 3821 Krasznokvajda, Szászfai utca 20

1.2.2. telephelye

Neve:	telephely címe
Krasznokvajda Óvoda	3821 Krasznokvajda, Szászfai utca 20.

Telefonszám: 06-46-458-118

Adószám: 15806558-1-05

Törzsszám: 15806558

3. A költségvetési szerv irányítása, felügyelete

3.1. A költségvetési szerv irányító szervének

3.1.1. megnevezése: Krasznokvajda Közös Önkormányzati Hivatal testülete

3.1.2. székhelye: 3821 Krasznokvajda, Scholtz Albin tér.3

3.2. A költségvetési szerv fenntartójának

3.2.1. megnevezése: Krasznokvajda Közös Önkormányzati Hivatal

3.2.2. székhelye: 3821 Krasznokvajda, Scholtz Albin tér.3

4. A költségvetési szerv tevékenysége

4.1. A költségvetési szerv közfeladata: óvodai nevelés, ellátás a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. tv. 13.§ (1) bekezdés 6. pontja és a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC tv. (a továbbiakban Nkt.) rendelkezései alapján.

4.2. A költségvetési szerv főtevékenységének államháztartási szakágazati besorolása:

szakágazat száma, megnevezése: 202110 óvodai nevelés

4.3. A költségvetési szerv alaptevékenysége: Az Nkt. 8.§ (1) bekezdése szerint az óvoda a gyermek három éves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény.

Szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján integrálható sajátos nevelési igényű – enyhe mozgás-, enyhe értelmi és enyhe beszéd fogyatékos gyermekek inkluzív szemléletű integrált óvodai nevelése, ellátása a csoportlétszám maximum 10 %-ának erejéig.

A költségvetési szerv tevékenységi körében meghatározott feladatokat alaptevékenységként, teljesítési kötelezettséggel látja el. A költségvetési szerv vállalkozási tevékenységet nem folytat, de tevékenységi körében szabad kapacitását használhatja.

4.4. A költségvetési szerv alaptevékenységének kormányzati funkció szerinti megjelölése:

kormányzati funkciószám	kormányzati funkció megnevezése
091110	Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai
091120	Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladata
091140	Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai
096015	Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben
096025	Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben

4.5 A költségvetési szerv illetékessége, működési területe. Krasznokvajda közigazgatási területe.

5. A költségvetési szerv szervezete és működése

5.1. A költségvetési szerv vezetőjének megbízási rendje: A költségvetési szerv vezetője a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII törvény, valamint a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII törvény végrehajtásáról szóló 401/2023. (VIII.30.) Korm.rendelet alapján nyilvános pályázati eljárás útján kerül kiválasztásra, és a köznevelési foglalkoztatotti megbízása öt éves határozott időtartamra történik. A költségvetési szerv vezetőjét Krasznokvajda Közös Önkormányzat Képviselő-testülete bízza meg és menti fel. Az egyéb munkáltatói jogokat Krasznokvajda Polgármestere gyakorolja.

5.2. A költségvetési szervnél alkalmazásban álló személyek jogviszonya:

- köznevelési foglalkoztatotti jogviszony (a 2023. évi LII tv. a pedagógusok új életpályájáról alapján)
- köznevelési dolgozó – munkaviszony (a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I.tv. alapján)
- közalkalmazott (a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. tv. alapján)
- megbízási jogviszony (a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. tv. alapján)

5.3. A költségvetési szerv szervezeti felépítési és működése: Krasznokvajda Óvoda Szervezeti és működési szabályzata rögzíti.

6. A köznevelési intézményre vonatkozó rendelkezések

6.1. A köznevelési intézmény

6.1.1. típusa: óvoda

6.1.2. alapfeladatának jogszabály szerinti megnevezése: óvodai nevelés

6.1.3. gazdálkodással összefüggő jogosultságok : Önálló Jogi személy, előirányzatai felett teljes jogkörrel rendelkező, önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szerv. Pénzeszközeinek kezelése, az önkormányzat által meghatározott belföldi hitelintézetnél működik.

6.3. A feladatellátási helyenként felvehető maximális gyermeklétszám a köznevelési intézmény

feladatellátási hely megnevezése	maximális gyermek-, tanulólétszám
Krasznokvajda Óvoda	50 Fő

Indítható csoportok száma:

Krasznokvajda Óvoda

2 csoport

2. Az intézmény gazdálkodásának jellemzői

2.1 Az intézmény gazdálkodással kapcsolatos jogköre

Az intézmény Krasznokvajda Községi Önkormányzat képviselőtestülete által megállapított költségvetés alapján önálló gazdálkodási jogkörrel rendelkezik. A köznevelési törvény és az intézményre vonatkozó hatályos jogszabályok előírásai szerint, az intézmény vezetője felelőssége mellett. Az intézmény a gazdasági, pénzügyi, munkaügyi feladatait az intézmény a székhelyén látja el, fenntartó által jóváhagyott költségvetési kereten belül önálló bérgazdálkodást folytat, de a gazdálkodással összefüggő kötelezettséget a fenntartó jóváhagyása nélkül nem vállalhat.

Az intézmény az általa használt ingatlanok tulajdonjogát nem ruházhatja át, illetve az ingatlanokat az illetékes tulajdonos és a fenntartó hozzájárulása nélkül nem terhelheti meg, nem adhatja bérbe. Az intézmény igazgatója a rábízott vagyon felhasználásáról évente beszámolót ad a fenntartónak, az intézmény átmeneti szabad kapacitását az igazgató az alaptevékenység sérelme nélkül a fenntartó hozzájárulásával jogosult bérbe adni vagy egyéb módon hasznosítani.

2.2 Az intézmény gazdálkodási feladatainak ellátása

A konyha szervezeti egysége

Az intézmény saját konyhát működtet. A konyha szervezeti egységének vezetője az ételmezésvezető, a hozzá tartozó szervezeti egység engedélyezett létszáma hét fő. A konyha szervezeti egységének feladata az óvodások, dolgozók és az étkezést igénybe vevő külsős személyek számára az étkeztetés biztosítása, az étel kiszállítása. Feladata továbbá az étlap összeállítása, a havi elszámolások lebonyolítása, az ételkészítés-szállítási szerződések előkészítése.

Az ételmezési nyersanyagnormát a fenntartó állapítja meg. Az étkezési díjat – az étkezési nyersanyag-norma alapul vételével – a jogszabályok és a fenntartó határozata rögzíti. A Gyermekvédelemről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 151. §-ban meghatározott családok gyermekei a normatíva 50%-át fizetik.

Az ételmezésvezető a következő ügykörökben járhat el a költségvetési szerv képviselőjeként: a konyha szervezeti egység munkájának szervezése, a szállítókkal történő kapcsolattartás, a szállított áru megrendelése és átvétele, a konyha hulladék elszállításának megszervezése, a közegészségügyi feltételek biztosítása.

I. Működési rend, ezen belül a gyermekek fogadásának rendje

A nevelési év szeptember 1-jétől a következő év augusztus 31-ig tart. A nevelési év helyi rendjét, programjait a nevelőtestület határozza meg, amit a munkatervben rögzítenek. Télen, karácsony és újév közötti napokon, valamint nyáron /június 1. és augusztus 31. között/ a fenntartó által engedélyezett időszakban az óvoda négy hétig zárva tart (a faluban szokásos gyakorlat szerint ez július - augusztus hetei). A nyári zárásról a szülőket február 15-ig tájékoztatni kell. A szünet ideje alatt a szülők gondoskodnak a gyermekük elhelyezéséről.

Az intézmény egy nevelési évben legfeljebb öt nevelés nélküli munkanapot szervez, melyet nevelési értekezletek, illetve továbbképzés céljára használ fel. Erről a szülők a jogszabályban előírtak szerint tájékoztatást kapnak 7 nappal a nevelés nélküli munkanap előtt. Az óvodai nevelés nélküli munkanapokon, szükség esetén gondoskodni kell a gyermekek felügyeletéről.

A nevelési év helyi rendjét és az intézmény rendszabályait a Képviselő-testület jóváhagyása után a nevelési év elején a szülőkkel ismertetni kell.

Az intézmény nyitvatartása

A nyitvatartási idő napi 10 óra (7:00-17:00 között). A nyitvatartás a szülők munkaidejéhez igazodik.

Az óvodát reggel a reggeli műszakban dolgozó dajka nyitja. A helyi adottságokból adódóan reggel 7:00 és 7:30 között, valamint 15 és 17 óra között összevont – ügyeletes csoportokban helyezhetjük el a gyermekeket.

Rendkívüli esetben, ha a csoportok létszáma jelentősen lecsökken, a teljes nyitvatartás alatt össze lehet vonni az óvodai csoportokat.

A gyermekek érkezésének és elvitelének módját a Házirend szabályozza. Az intézmény fent szabályozott időponttól eltérő nyitvatartásira (előzetes kérelem alapján) az intézmény vezetője adhat engedélyt.

Napirend

Az óvodai csoportok napi életének részletes szabályozása a napirendben található. A napirend fő irányvonalát a nevelőtestület alakítja ki, az óvodapedagógusok pedig rugalmasan kezelik (életkor, program, időjárás stb. függvényében). A napirend fő vonalának betartása a pedagógiai program céljainak megvalósítása érdekében és a gyermekek biztonság érzetének megtartása miatt szükséges.

A szülő kötelessége, hogy a Házirendnek megfelelően a gyereke érkezése és elvitele mindig az óvoda napirendjéhez igazodjon, hogy ne zavarja a többi gyereket sem a tevékenységekben és ő maga is részt tudjon venni a tevékenységekben. A szülők kötelesek a Házirendben meghatározottak szerint legkésőbb 8:30-ig óvodába hozni a gyermeküket.

9:15-12:00 között a kaput biztonsági okokból zárhatjuk.

Épület,- illetve csoport összevonás

- A mindenkori iskolai tanév törvényes rendje szerint az iskolai őszi, téli és a tavaszi szünet idején ügyelet látja el az óvodai nevelés feladatait az előzetes igényfelmérés alapján,
- olyan esetben, amikor a gyermekek létszáma 15 fő alá csökken csoportösszevonás lehetséges
- pedagógus illetve nevelés, oktatást közvetlenül segítő dolgozó hiányzása esetén a csoportok összevonhatók, illetve délutáni pihenőidőtől kisebb csoportokban szétszthatók. Szétosztáskor elv, hogy minél kevesebb gyermeket zavarjunk meg a számára megszokott körülmények változtatásával.

Rendkívüli esetben, ha a csoportok létszáma jelentősen lecsökken, a teljes nyitvatartás alatt össze lehet vonni az óvodai csoportokat.

Intézmény szervezeti felépítése

Igazgató	1
óvodapedagógus	csoportonként 2 (ebből csoportokként, 0)

dajka	csoportonként 1 (2 Fő)
pedagógiai asszisztens	2 Fő óvodapedagógus hiány esetén határozott időtartamú kinevezéssel további pedagógiai asszisztensek nevezhetőek ki óvodapedagógus álláshely betöltésére
konyhai dolgozó	összesen 4, (1 fő Élelmezésvezető 1 Fő szakács, 2 fő Konyhai kisegítő)
Karbantartó	1 Fő (Fűtő és karbantartó)

Az óvodában lévő álláshelyek számát minden évben Krasznokvajda Közös Önkormányzat Képviselő-testülete szabályozza az intézményvezető javaslata alapján, az adott év költségvetésének elfogadásakor. A foglalkoztatottak véglegesen engedélyezett száma az irányító szerv által jóváhagyott költségvetési rendeletben kerül meghatározásra.

A szervezeti egységek és a vezetői szintek meghatározásánál azt az alapelvet érvényesítjük, hogy az intézmény feladatait a jogszabályi előírásoknak és a tartalmi követelményeknek megfelelően magas színvonalon láthassa el. A munkavégzés, a racionális és gazdaságos működtetés, valamint a helyi adottságok, körülmények és igények figyelembevételével alakítottuk ki a szervezeti egységeket. Az igazgató a fenntartó által engedélyezett álláshelyek tekintetében önálló hatáskörben dönthet annak felhasználásáról, teljes- illetve részmunkaidős foglalkoztatottak tagolásáról azzal a feltétellel, hogy az engedélyezett létszámot nem lépheti át.

IV/1. Intézményvezetés

IV/1.1 Igazgató

Az óvoda élén az igazgató áll, magasabb beosztású köznevelési foglalkoztatott, akit a Képviselő-testület – nyilvános pályázat útján – maximum 5 éves időtartamra bíz meg. A vezetői megbízás követelménye: az intézménytípusnak megfelelő felsőfokú végzettség, intézményvezetői pedagógus szakvizsga. A kinevezés és felmentés jogát a Képviselő-testület, egyéb munkáltatói jogokat – az SZMSZ keretei között – a polgármester gyakorolja.

Az igazgató felelős az intézmény szakszerű és törvényes működéséért, az ésszerű, takarékos gazdálkodásért, gyakorolja a kötelezettségvállalást, munkáltatói és aláírási jogköröket, és dönt az intézmény működésével kapcsolatos minden olyan ügyben, amelyet jogszabály nem utal más hatáskörbe.

Az igazgató egyszemélyi felelősséggel vezeti az intézményt, ellátja a jogszabályok maradéktalan figyelembevételével a jogszabályokból és a jelen szabályzatból rá háruló feladatokat. Az igazgatónak az intézmény vezetésében fennálló felelősségét, képviseleti és döntési jogkörét elsődlegesen a törvények és végrehajtási rendeletei határozzák meg. Felelőssége kiterjed a munkaköri leírásban található feladatkörökre.

Írásbeli beszámolási kötelezettsége van a fenntartó felé minden nevelési évet követően a szakmai munkáról, a működés helyzetéről. Képviseleti joga van az intézmény, mint jogi személy teljes körű képviselése során. Képviseleti jogkörét átruházhatja az igazgatóhelyettesekre és meghatározott körben az óvoda más alkalmazottjaira.

Az óvoda vezetésével összefüggő feladatai ellátásában egy igazgatóhelyettes segíti a mindennapokban.

Az intézmény vezetője gyakorolja az intézménynél foglalkoztatottak felett a munkáltatói jogokat:

- pedagógusok
- nevelőmunkát közvetlenül segítő alkalmazottak: dajkák, pedagógiai asszisztensek
- kisegítő dolgozók: Élelmezésvezető karbantartó, szakács, konyhai dolgozók.

Az igazgató jogköre és felelőssége

A 2023. évi LII. törvény 75.§ alapján az igazgató felelőssége

(1) A köznevelési intézmény igazgatója

a) felel az intézmény szakszerű és törvényes működéséért, fenntartó által rendelkezésre bocsátott eszközök töle elvárható gondossággal való kezeléséért – önálló költségvetéssel nem rendelkező intézmény kivételével – az intézmény gazdálkodásáért,

b) önálló költségvetéssel nem rendelkező intézmény igazgatója kivételével a 17. § alapján gyakorolja a munkáltatói jogokat a köznevelési intézményben foglalkoztatottak felett,

c) dönt az intézmény működésével kapcsolatban minden olyan ügyben, amelyet végrehajtási jogszabály, köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyra vonatkozó szabály nem utal más hatáskörébe,

d) felelős az intézményi szabályzatok elkészítéséért,

e) képviseli az intézményt.

a) a pedagógiai munkáért,

b) a nevelőtestület vezetéséért,

c) a nevelőtestület jogkörébe tartozó döntések előkészítéséért, végrehajtásuk szakszerű megszervezéséért és ellenőrzéséért,

- d) önálló költségvetéssel rendelkező intézmény esetében a rendelkezésre álló költségvetés alapján a nevelési-oktatási intézmény működéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosításáért,
- e) a nemzeti és intézményi ünnepek munkarendhez igazodó, méltó megszervezéséért,
- f) a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok megszervezéséért és ellátásáért, a gyermekvédelmi jelzőrendszernek a nevelési-oktatási intézményhez kapcsolódó feladatai koordinálásáért,
- g) a nevelő és oktató munka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtéséért,
- h) az iskolaszékkel, a köznevelésben foglalkoztatotti érdek-képviselői szervezetekkel és a diákönkormányzatokkal, szülői szervezetekkel való megfelelő együttműködéséért,
- i) a tanuló- és gyermekbaleset megelőzéséért,
- j) a gyermekek, tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatának megszervezéséért,
- k) a köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban álló éves teljesítményértékeléséért és
- l) a Kar által elfogadott Etikai Kódex betartásáért és betartatásáért.

(3) A köznevelési intézmény igazgatója a pedagógiai munkáért való felelőssége körében szakmai ellenőrzést indíthat az intézményben végzett nevelő és oktató munka, egyes alkalmazott munkája színvonalának külső szakértővel történő értékelése céljából.

Továbbá az Nkt 69. § (1) jogszabálya alapján:

A köznevelési intézmény igazgatója

- a) felel az intézmény szakszerű és törvényes működéséért, fenntartó által rendelkezésre bocsátott eszközök tőle elvárható gondossággal való kezeléséért – önálló költségvetéssel nem rendelkező intézmény kivételével – az intézmény gazdálkodásáért,
- c) dönt az intézmény működésével kapcsolatban minden olyan ügyben, amelyet jogszabály, kollektív szerződés, közalkalmazotti szabályzat nem utal más hatáskörébe,
- d) felelős az intézményi szabályzatok elkészítéséért,
- f) képviseli az intézményt.
 - a) a pedagógiai munkáért,
 - b) a nevelőtestület vezetéséért,
 - c) a nevelőtestület jogkörébe tartozó döntések előkészítéséért, végrehajtásuk szakszerű megszervezéséért és ellenőrzéséért,
 - d) önálló költségvetéssel rendelkező intézmény esetében a rendelkezésre álló költségvetés alapján a nevelési-oktatási intézmény működéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosításáért,
 - e) a nemzeti és iskolai ünnepek munkarendhez igazodó, méltó megszervezéséért,

- f) a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok megszervezéséért és ellátásáért, a gyermekvédelmi jelzőrendszernek a köznevelési intézményhez kapcsolódó feladatai koordinálásáért,
- g) a nevelő és oktató munka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtéséért,
- h) az iskolaszéssel, a munkavállalói érdek-képviselői szervekkel és a diákönkormányzatokkal, szülői szervezetekkel való megfelelő együttműködésért,
- i) a tanuló- és gyermekbaleset megelőzéséért,
- j) a gyermekek, tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatának megszervezéséért,
- k) a pedagógus etika normáinak betartásáért és betartatásáért.

IV/1.2 A vezetőség tagjai

A vezetőség tagjai: az igazgató, igazgatóhelyettesek..

Tagjai lehetnek még a munkaközösségek vezetői és a gyermekvédelmi tevékenységért felelős munkaközösség vezető is.

Az igazgatóhelyettesek

Az igazgató feladatait az igazgatóhelyettesek közreműködésével látja el. Megbízásukat az intézményvezető adja határozott időre.

Az igazgatóhelyettesek közül egyik az igazgatót annak távollétében teljes jogkörrel helyettesítheti. Ez az adott igazgatóhelyettes munkaköri leírásában megtalálható.

Az igazgatóhelyettes

Vezetői tevékenységüket az igazgató közvetlen irányítása mellett végzik. Felettük az általános munkáltatói jogokat az igazgató gyakorolja. Az igazgatóhelyettesek munkaköri leírását az igazgató készíti el. A nevelési területen közreműködnek a vezető által megállapított tevékenység irányításában.

Közvetlenül szervezik és irányítják a pedagógusokat és a nevelőmunkát közvetlenül segítő alkalmazottak munkáját.

Felelősök:

- A pedagógusokat és a nevelőmunkát közvetlenül segítő alkalmazottak irányításáért, tevékenységük ellenőrzéséért és értékeléséért.
- A pedagógusok szakmai munkájának ellenőrzésében való részvételéért.
- A szülői szervezet működésének segítéséért.
- Az alkalmazottak munkaidő beosztásáért és nyilvántartásának vezetéséért, elszámolásáért.
- A helyettesítési beosztás elkészítéséért.
- A szabadságok ütemezéséért és naprakész nyilvántartásáért.
- Az intézmény működéséhez szükséges jogszabályban előírt belső szabályzatok előkészítéséért, betartatásáért.
- Csoportok adminisztrációs munkájának időnkénti ellenőrzéséért.
- Új kollégák befogadásáért.
- A gyermekbalesetek megelőzéséért.
- A pedagógusok éves beiskolázási tervének előkészítéséért.

- A gyakornokok felkészítéséért.
- Az intézményi önértékeléssel, valamint a tanfelügyeleti ellenőrzéssel kapcsolatos feladatok koordinálásáért és irányításáért (vezeti a feladatokhoz szükséges dokumentumokat).
- Az adatvédelmi, informatikai és iratkezelési szabályzat folyamatos betartatásáért.

Részletes feladataikat a munkaköri leírás határozza meg.

Összegzett időszakos beszámolójukat a nevelési értekezleten a nevelőtestület tagjaival megosztják.

Felelősségük kiterjed a munkaköri leírásban található feladatkörre.

Képviselési joguk: a helyettesítési rend szerint és az igazgató megbízása alapján képviselik az intézményt külső szervek előtt.

Írásbeli beszámolási kötelezettségük nevelési évenként kiterjed:

- a munkaköri leírásában szabályozott feladatok végrehajtására,
- a belső ellenőrzések tapasztalataira,
- az intézményt érintő megoldandó problémák jelzésére.

Egyikük a munkaköri leírás alapján teljes jogkörrel helyettesíti az igazgatót.

Az intézmény képviselőjeként történő eljárás rendje, hatáskörök átruházása

Az igazgató a képviselet jogkörét az alábbi esetekben ruházhatja át: betegség, tartós távollét vagy más akadályoztatása esetén kivéve, ha a fenntartó másként nem rendelkezik.

Az intézmény képviselőjeként járhatnak el az egyes vezetők a következők szerint:

- az egyik igazgatóhelyettes teljes jogkörrel helyettesíti a vezetőt annak távolléte esetén,
- az egyes vezetők a helyettesítési rend szerint járhatnak el az intézmény képviselőjeként,
- az egyes vezetők a fenntartó előtt az adott területük ügyében jogosultak külön felhatalmazás nélkül is képviselni az intézményt.

Az intézmény vezetője egyszemélyi felelősségének érvényesülése mellett a következő hatásköröket ruházhatja át:

A képviseleti jogosultság köréből

- az intézmény szakmai képviseletét az igazgatóhelyettesre.

A munkáltatói jogköréből

- nevelőmunkát közvetlenül segítő és az egyéb feladatot ellátó alkalmazottak közvetlen irányítását, munkájuk szervezését és ellenőrzését az igazgatóhelyettesekre, a tagintézmény-igazgatókra.

Az igazgató és a vezetőhelyettes intézményben való benntartózkodásának rendje, a helyettesítés sorrendje

Az óvoda zavartalan működéséhez biztosítani kell a vezetői feladatok folyamatos ellátását. Az igazgató munkaideje kötetlen, a vezetők munkarendje az alábbiak szerint kerül felosztásra:

Amennyiben tartós távollétnek nem minősülő szabadság, betegség, hiányzás vagy kétműszakos munkarend esetén az egybeeső munkarend miatt az igazgató vagy helyetteseinek folyamatos benntartózkodása ezen időszakban nem oldható meg, úgy a helyettesítés rendjére vonatkozó szabály szerint kell eljárni.

Ha az óvoda igazgatója a szükséges vezetői intézkedéseket akadályoztatása (pl. betegsége, egyéb távolléte stb.) miatt nem tudja, tudja megtenni, a vezetői feladatokat a teljes jogkörrel rendelkező igazgatóhelyettesnek kell ellátnia.

Az igazgatóhelyettes a szükséges, vezető helyettes feladatkörébe tartozó teendőket akadályoztatása (pl.: betegsége, egyéb távolléte stb.) miatt nem tudja ellátni, a másik igazgatóhelyettes lép a helyébe, együttes távollét esetén a feladatot az adott épület tagintézmény-igazgatójának kell ellátnia. Együttes hiányzásukkor a helyettesítést az adott épület szakmai munkaközösség vezetőjének kell ellátnia, hiányzásuk esetén a leghosszabb szolgálati idővel rendelkező pedagógusnak, illetve a leghosszabb szolgálati idővel rendelkező pedagógiai asszisztensnek. Az igazgató, illetve az igazgatóhelyettesek helyettesítésére vonatkozó további előírás, hogy az intézkedés jogköre csak a működéssel, a gyermekek biztonságának megóvásával összefüggő, kizárólag azonnali döntést igénylő ügyekre terjed ki.

- .

IV/2. A nevelőtestület

Nkt: „Nevelőtestület fogalma: a nevelési-oktatási intézményben köznevelési foglalkoztatotti jogviszony, egyházi szolgálati jogviszony keretében pedagógus-munkakörben, a felsőfokú

végzettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatottak közössége.”

A nevelőtestület az intézmény pedagógusainak közössége, nevelési kérdésekben az intézmény legfontosabb tanácskozó és határozathozó szerve. A nevelőtestület véleményt nyilváníthat vagy javaslatot tehet a nevelési-oktatói intézmény működésével kapcsolatos valamennyi kérdésben. Ki kell kérni a nevelőtestület véleményét a külön jogszabályban meghatározott ügyekben.

Nkt.70.§ (2) alapján a „nevelőtestület

e) a továbbképzési program elfogadásáról,

f) a nevelőtestület képviselőjében eljáró pedagógus kiválasztásáról,

g) a házirend elfogadásáról,

h-i) ...

k) jogszabályban meghatározott más ügyekben dönt.

(3) A nevelőtestület véleményt nyilváníthat vagy javaslatot tehet a nevelési-oktatói intézmény működésével kapcsolatos valamennyi kérdésben.

A nevelőtestület a nevelési év folyamán rendes és – szükség szerint – rendkívüli értekezletet tart. A nevelőtestület értekezleteit az óvoda munkatervében meghatározott napirenddel és időpontban az óvoda vezetője hívja össze.

A nevelőtestület döntéseit és határozatait általában – a jogszabályokban meghatározottak kivételével – nyílt szavazással és egyszerű szótöbbséggel hozza.”

A nevelőtestület feladata (Nkt. 62. §)

„(1) A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, oktatása, óvodában a gyermekek Óvodai nevelés országos alapprogramja szerinti nevelése, iskolában a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése, sajátos nevelési igényű tanuló esetén az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy

a) nevelő és oktató munkája során gondoskodik a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét,

- b) a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön gyógypedagógussal, konduktorral vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, a hátrányos helyzetű gyermek, tanuló felzárkózását elősegítse,
 - c) segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, nyilvántartsa a tehetséges tanulókat,
 - d) előmozdítsa a gyermek, tanuló erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartására,
 - e) egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje a gyermekeket, tanulókat,
 - f) ...
 - g) a gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő – és szükség esetén más szakemberek – bevonásával,
 - h) a gyermekek, a tanulók és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon,
 - i) az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetítse, oktatómunkáját éves és tanórai szinten, tanulócsoporthoz igazítva, szakszerűen megtervezve végezze, irányítsa a tanulók tevékenységét,
 - j) ...
 - k) részt vegyen a számára előírt pedagógus-továbbképzéseken, folyamatosan képezze magát,
 - l) tanítványai pályaorientációját, aktív szakmai életútra történő felkészítését folyamatosan irányítsa,
 - m) a pedagógiai programban és az SZMSZ-ben előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatait maradéktalanul teljesítse,
 - n) pontosan és aktívan részt vegyen a nevelőtestület értekezletein, a fogadóórákon, az iskolai ünnepeken és az éves munkaterv szerinti rendezvényeken,
 - o) határidőre megszerezze a kötelező minősítéseket,
 - p) megőrizze a hivatali titkot,
 - q) hivatásához méltó magatartást tanúsítson,
 - r) a gyermek, tanuló érdekében együttműködjön munkatársaival és más intézményekkel.
- (1a) A nevelési-oktatási intézmény, többcélú intézmény igazgatója a 14 évnél fiatalabb 1-es típusú diabéteszsel élő gyermek, tanuló részére abban az időtartamban, amikor az óvoda, az általános iskola, a fejlesztő nevelést-oktatást végző iskola, a kollégium, a hat és nyolc évfolyammal működő gimnázium vagy a szakgimnázium ötödik-nyolcadik évfolyamán az

intézmény – beleértve az ilyen köznevelési alapfeladatot ellátó többcélú intézményt is – felügyelete alatt áll, az 1-es típusú diabéteszsel élő gyermek, tanuló szülőjének, más törvényes képviselőjének kérelmére, a gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi intézmények szakmai iránymutatása alapján az (1b)–(1e) bekezdés szerinti speciális ellátást biztosítja.

Mindezen kívül a pedagógiai munkakörben foglalkoztatott:

- felkészül a foglalkozások megtartására, elvégzi az előkészítésükkel kapcsolatos pedagógiai feladatokat,
- az érvényes intézményi pedagógiai programnak iránymutatásainak megfelelően, saját módszerei és a munkaközösség-vezető által ellenőrzött saját ütemterve szerint nevel,
- szakmai autonómiája, hogy a szakmai munkaközösség által megfogalmazott és a nevelőtestület által elfogadott munkatervi kereteken felül szabadon választja meg az általa vezetett foglalkozásokon a módszereket és szakmai anyagot,
- minden nevelési év első szülői értekezletén a szülőkkel ismerteti a gyermekek értékelési rendszerét, majd évente kétszer (januárig, májusig) írásban értékeli a gyermekeket és azt szóban ismerteti a szülőkkel a fogadóóra keretein belül,
- különös gondot fordít a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatására a tehetséges gyermekek gondozására,
- évente elkészíti, felülvizsgálja a munkájához szükséges eszközök jegyzékét, a hiányt és az amortizációt jelenti az igazgatónak,
- csoportjában működteti a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszert,
- csoportjában elvégzi az egészséges és biztonságos intézményi működtetéssel kapcsolatos feladatokat (környezet biztosítása, balesetvédelmi oktatás a gyermekek részére),
- munkájához szükséges ismeretek megszerzését folyamatos önképzéssel gazdagítja,
- adminisztrációs tevékenységéhez az informatikai eszközök használatának képességét folyamatosan fejleszti,
- a napi nevelőmunkájához szükséges jogszabályokat folyamatosan figyeli, és azokat megfelelően alkalmazza.

A pedagógusok adminisztratív teendői:

- minden foglalkozását a csoportnaplóban előre, ellenőrizhetően tervezi,
- a felvételi és hiányzási naplót naprakészen vezeti,
- a gyermekek hiányzásainak igazolására szóló bizonylatokat dokumentálja,

- vezeti a gyermek fejlődését nyomon követő dokumentációt, a gyermek anamnéziséét, valamint a testi (látás, hallás, mozgás), szociális, érzelmi, erkölcsi és értelmi fejlődésével kapcsolatos információkat képességekre, készségekre részleteiben lebontva az óvodai nevelés teljes időszakára kiterjedően,
- a statisztikákat határidőre elkészíti,
- a gyermek, szülőjének írásbeli nyilatkozatát beszerzi a dokumentációk megismeréséről, a gyermek épületből való kivételének engedélyezéséről, szűrővizsgálatokon való részvételről és minden olyan óvodai, döntéshez, amelyből a szülőre fizetési kötelezettség hárul,
- a szülői értekezleteken jegyzőkönyvet készít,
- előkészíti a szükséges szakvéleményt
- használja az aktuálisan előírt illetve a nevelőtestület által választott felületeket.

A nevelőtestület akkor határozatképes, ha tagjainak több mint fele jelen van. Döntéseit és határozatait - kivéve jogszabályban meghatározott titkos szavazás esetén – nyílt szavazással, egyszerű szótöbbséggel hozza. Ha a nevelőtestület egyszerű szótöbbséggel hozható döntésekor szavazategyenlőség keletkezik, a határozatot az igazgató szavazata dönti el. A nevelőtestület döntéseit határozati formában kell megszövegezni. A határozatokat nevelési évenként sorszámozni kell, és azokat nyilvántartásba kell venni.

Rendkívüli nevelőtestületi értekezlet hívható össze az óvoda lényeges problémáinak megoldására, ha a nevelőtestület tagjainak egyharmada vagy az intézmény vezetője szükségesnek látja. A rendkívüli nevelőtestületi értekezletet foglalkozási időn kívül a kezdeményezéstől számított nyolc napon belül kell összehívni.

Rendkívüli nevelőtestületi értekezletet kell összehívni nyolc napon belül akkor is, ha azt a Szülői közösség kezdeményezte, annak eldöntéséért, hogy a nevelőtestület a kezdeményezést elfogadja-e.

A nevelőtestületi, alkalmazotti értekezletekről lényegkiemelő, emlékeztető feljegyzés készül, mely tartalmazza:

- a helyet, időt, az értekezlet napirendi pontjait
- a jelenlévők nevét
- az igazoltan, illetve igazolatlanul távollévők nevét
- a javaslatok egyenkénti megszavaztatását
- a határozat elfogadását.

A feljegyzést az értekezletet követő három munkanapon belül el kell készíteni. csatolni kell a napirendi pontokat rögzítő aláírt jelenléti ívet.

Felelőssége: a munkaköri leírásban, illetve az óvoda belső szabályzataiban rá háruló feladatokra, illetve a munkájához leltár szerinti eszközök felelősségére terjed ki.

Beszámolási kötelezettsége: nevelési év végén, meghatározott szempontok alapján történő önértékelés formájában.

Gyógypedagógusok (logopédusok, fejlesztést végző gyógypedagógus, mozgásfejlesztést végző gyógypedagógus)

Feladataik:

- elsősorban az SNI és BTMN kóddal rendelkező gyermekek ellátása – kivétel a logopédusoknál, akik alapellátásban is végzik feladataikat,
- munkájukat a szakszolgálati vagy szakértői vélemény alapján végzik,
- együttműködnek a csoportok pedagógusaival

IV/3. A nevelőmunkát közvetlenül segítő dolgozók közössége (NOKS dolgozók)

Felettük az általános munkáltatói jogokat az igazgató gyakorolja. Jogszabályokban megfogalmazott és saját területüket érintő kérdésekben véleményezési és javaslattevő jogkörrel rendelkező közösséget alkotnak. Közvetlen felettesük a helyi magasabb vezető.

- pedagógiai asszisztensek,
- dajkák,

Pedagógiai asszisztens

Beosztása, munkaideje: teljesállás esetén napi 8 óra, a munkaköri leírás szerint.

Feladata:

- Segíti az intézményben folyó pedagógiai munkát a pedagógus útmutatása alapján.
- Biztosítja a fejlesztési időszakon túl a gyermekek ellátását, felügyeletét.
- Gondoskodik a gyermekek testi szükségleteinek ellátásáról, a játékos foglalkoztatásáról, fejlődésük optimális segítéséről a pedagógusok iránymutatása szerint.

- Segíti az óvodapedagógus irányítása alapján a csoportban folyó pedagógiai munkát, az eszközöket előkészíti, elrakja, segít a csoportszoba átrendezésében, a gyermekek eszközeinek előkészítésében, egyes gyermekeknek egyéni segítséget nyújt.
- Ügyel a folyosói rendre, a WC rendeltetésszerű használatára, a kézmosásra, a gyermekek étkezésére.
- Részt vesz a reggeli, az ebéd és uzsonnáztatás lebonyolításában.
- Az udvaron a levegőztetésnél, sétánál segít a gyermekek öltözködésében, az udvari rend megtartásában, ott játékot kezdeményez.
- A délutáni pihenő alatt és szabadidejében az óvodapedagógus útmutatása alapján szemléltető eszközöket készít, azokat karban tartja, előkészíti azokat a következő napokra.
- Segít a gyermekek hazabocsátásánál.
- Beosztás vagy helyettesítése során a gyermekek felügyeletét önállóan végzi.
- Szükség esetén elvégzi a dajkai teendőket.

Szakmai követelmények: Gyermekszerető viselkedésével, személyi gondozottságával, kommunikációs és beszédmintájával hat az óvodás gyermekek fejlődésére. Tiszteli a gyermeket, a szülőt, kapcsolataira a tapintat, az elfogadás jellemző. A tudomására jutott pedagógiai információkat titokként kezeli.

Felelőssége:

- kiterjed a munkaköri leírásban található feladatkörre, a gondjára bízott gyermekek testi épségéért teljes körű felelősséggel tartozik.

Dajka

Dajka munkaidő beosztása:

teljes állás esetén 8 – 16- ig, „nyitós” műszakban: 6 – 14-ig, „zárós” műszakban: 9:30-17:30-ig.

Feladata:

- Biztosítja a pedagógiai munkához szükséges higiénés feltételeket.
- Közreműködik a gyermek egész napi gondozásában a környezet rendjének, tisztaságának megteremtésében. Ellátja a környezetgondozási és balesetmegelőzési teendőket, kisebb balesetknél elsősegélyt nyújt.
- Megteremti a biztonságos játék feltételeit - a játékeszközök kezelése, tisztántartása,

- Munkáját a gyermek óvodai napirendjéhez igazodva az óvodapedagógusok irányítása mellett szervezi és végzi.
- Segít a gyermekek gondozásában, öltöztetésében, a tisztálkodási teendők ellátásában.
- Az étkezések kulturált lebonyolításában aktívan közreműködik, segít az ételek kiosztásában, az edények leszedésében.
- Munkaköri leírásának megfelelően kiegészíti a konyhai feladatok elvégzését.
- A nyugodt pihenés feltételeinek megteremtéséhez lerakja az ágyakat, ágyneműket, a gyermekek jelének figyelembevételével.
- A terem szellőztetéséről gondoskodik lefekvés előtt.
- A játék- és egyéb tevékenységekhez szükséges eszközök előkészítésében közreműködik, az óvodapedagógus útmutatásait követve.
- Segíti a nevelőmunkát, a gyermekek szokásrendjének alakulását.
- Külön foglalkozások, séták, kirándulások alkalmával az óvodapedagógusokat segítve kíséri a gyermek-csoportot, felügyelve a biztonságos közlekedésre.

Szakmai követelmények: Gyermekszerető viselkedésével, személyi gondozottságával, kommunikációs és beszédmintájával hat az óvodás gyermekek fejlődésére. Tiszteli a gyermeket, a szülőt, kapcsolataira a tapintat, az elfogadás jellemző. A tudomására jutott pedagógiai információkat titokként kezeli.

A dajkák a gyermekekről szülőknek tájékoztatást nem adhatnak. Nevelési kérdésekben az érdeklődő szülőket tapintatosan az óvodapedagógusokhoz irányítják.

Felelőssége kiterjed a munkaköri leírásban található feladatkörre, továbbá a csoport eszközeivel a leltár szerint elszámol, vezeti a csoport törésnaplóját.

Az alkalmazotti közösség: az intézményben foglalkoztatott valamennyi alkalmazott alkotja. A nevelést, oktatást közvetlen segítők mellett az alkalmazotti körbe tartoznak a segítő munkakörben foglalkoztatottak:

Alkalmazásukat a fenntartó biztosítja az intézmény részére. Felettük az általános munkáltatói jogokat az igazgató gyakorolja. Jogszabályokban megfogalmazott és saját területüket érintő kérdésekben véleményezési és javaslattevő jogkörrel rendelkező közösséget alkotnak.

Közvetlen felettesük a helyi magasabb vezető. Alkalmazásukat a fenntartó biztosítja az intézmény részére.

- Élelmezésvezető
- konyhai alkalmazottak,
- Szakács
- Karbantartó.

Munkájukat a munkaköri leírás tartalmazza.

Az óvodai alkalmazottak munkarendje

Az intézményben dolgozók jogállását, a szervezetben elfoglalt munkakörnek megfelelő részletes feladatait, kötelezettségeit és jogait minden dolgozó névre szóló munkaköri leírásban kapja meg. A munkaköri leírás minták az SZMSZ függelékét képezik. A munkaköri leírásokat az igazgató készíti el. A munkahelyen minden dolgozónak a munkakörére megállapított munkaidő kezdete előtt legalább 10 perccel meg kell jelennie munkavégzésre alkalmas állapotban annak érdekében, hogy napi teendőit megfelelően előkészítse, továbbá kötelező órájának letelte utáni 10 percen az aznap használt eszközeit a szertári rendnek megfelelően elhelyezze.

A pedagógusok munkaideje heti 40 óra, amely a kötelező óraszámából és kötetlen óraszámából áll. A kötelező órák számát jogszabály határozza meg.

Az óvodapedagógusok munkaidő beosztását az igazgató és a vezetőség tagjai állapítják meg az intézmény zavartalan működésének érdekeit figyelembe véve.

2023. évi LII.tv 77. § [Munkarend]

(1) A köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban álló

a) vezetőre kötetlen,

b) pedagógusra részben kötetlen,

c) nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatottra, valamint a pedagógiai szakmai szolgáltatást nyújtó intézményben foglalkoztatott pedagógusra kötött munkarend irányadó.

(2) Kötetlen munkarendben a vezető a munkaideje felhasználását és beosztását, az előírt tanórák, foglalkozások megtartásának kötelezettségén kívül maga jogosult meghatározni.

(3) Részben kötetlen munkarendben a köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban álló a kötött munkaidő feletti munkaidő-részt maga oszthatja be (a továbbiakban: szabad felhasználású munkaidő), a munkaidő 79. § (1) bekezdés a) pontja szerinti részét a munkáltató osztja be.

(4) A kötött munkarendben foglalkoztatott köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban állók munkaidejét a munkáltató osztja be.

Az éves munkatervben rögzített feladatok elvégzésére (ünnepségek, rendezvények, kirándulások, fogadóórák, gyermekek értékelése, szülőkkel történő programok stb.) a pedagógus a kötelező órájának letöltése utáni időszakra is eshet. A kötött és kötetlen munkaidő alatt végzendő teendők besorolásának szabályzata a mellékletben található.

Az alkalmazottak távolmaradása, rendkívüli távolmaradás

Az intézményben a munkaidő beosztásáért, nyilvántartásáért és a szabadság nyilvántartásért az intézmény-igazgatója, az igazgatóhelyettes a felelős. Ők összegzik és adják le havi szinten a dolgozók távolmaradási és többletmunkáért járó kimutatását, őrzik meg arról a nyilvántartást. Az alkalmazottak munkaidő nyilvántartásának dokumentálását a jelenléti ív biztosítja, melyet a intézmény-igazgató, székhelyen az igazgatóhelyettes vezet.

A dolgozó munkaidő beosztását a közvetlen felettesének előzetes engedélyével, a cserlebonnyolítási módjának megjelölésével cserélheti el.

Nyitás előtt és zárás után a munkavállaló a részére készített munkaidő beosztásnak megfelelően tartózkodhat az épületben munkavégzés céljából.

Az óvoda alkalmazottai munkaidőben csak különlegesen sürgős esetekben, igazgatói engedéllyel hagyhatják el az intézményt.

A dolgozó a munkából való rendkívüli távolmaradást, illetve annak okát lehetőleg egy nappal előbb, de legkésőbb az adott munkanapon 7 óráig köteles jelenteni az adott vezetőjének, hogy az a helyettesítésről intézkedhessen.

A dolgozók évi rendes szabadságát a jogszabályokban rögzítetteknek megfelelően kell kiadni.

A szabadságolási terv alapján az igazgatóhelyettes az igazgatóval egyeztetve engedélyezi a szabadságot.

A fizetés nélküli szabadság engedélyezésére minden esetben csak az igazgató jogosult.

Próbaidő

A kinevezésben, a közalkalmazotti jogviszony létesítésekor 3 hónap próbaidő megállapítása kötelező, kivétel áthelyezésnél. Kijelölés nélkül a 3 hónap próbaidő a törvényes. A próbaidő alatt a köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyt vagy köznevelési dolgozó jogviszonyt bármelyik fél, azonnali hatállyal, indoklás nélkül megszüntetheti.

Gyakornoki idő

Gyakornoki időként a foglalkoztatási jogviszony létesítésének időpontjától számított kétéves időszakot kell a kinevezésben illetve a munkaszerződésben rögzíteni. A gyakornoki időt kinevezéskor kell előírni, a szakmai vezető személyét is ekkor kell a gyakornokkal közölni.

IV/5. Szülői Közösség

Szülői Közösség

A szülők az Nkt.-ben meghatározott jogaik és kötelességeik teljesítésének érdekében szülői szervezetet hozhatnak létre. A szülői szervezet saját SZMSZ-éről, ügyrendjéről, munkatervének elfogadásáról, tisztségviselőinek megválasztásáról és képviseléről saját maga dönt.

Az óvodában a szülői közösség véleményét ki kell kérni azon szabályozási területeknél, amelyeknél a nevelési és oktatási intézmények működéséről szóló rendelet arra egyetértési vagy véleményezési jogot biztosít. A dokumentumokról történő tájékoztatással kapcsolatos szabályozáshoz és a munkatervben a gyermekeket érintő programokat illetően szintén a rendelet biztosít jogot.

A szülői közösség

- figyelemmel kíséri a gyermeki jogok érvényesülését, a pedagógiai munka eredményességét
- bármely, gyermekeket érintő kérdésben tájékoztatást kérhet,
- képviselője részt vehet a gyermekbalesetek kivizsgálásában,
- nevelőtestületi értekezlet összehívását kezdeményezheti.

Az óvodai szülői közösség **döntési jogot** gyakorol:

- a saját működési rendjében,
- tisztségviselőinek megválasztásában.

A szülői szervezet számára további jogok, kötelezettség megállapítása

Képviselet a szülőket és a gyermekeket a törvényben megfogalmazott jogaik érvényesítéséhez. Figyelemmel kíséri a nevelőmunka eredményességét. Megállapításairól tájékoztathatja a nevelőtestületet és a fenntartót.

A gyermekek nagyobb csoportját érintő bármely kérdésben tájékoztatást kérhet az igazgatótól, az e körbe tartozó ügyek tárgyalásakor képviselője tanácskozási joggal részt vehet a nevelőtestület értekezletein. Gyermekek nagyobb csoportjának tartjuk a gyermekek összlétszámának legalább 1/3-át érintő kérdéseket.

A szülői szervezet feladatai ellátásához térítésmentesen használhatja az óvoda helyiségeit, berendezéseit, ha ezzel nem akadályozza az óvoda működését.

Az óvodai Szülői Közösség feladata, hogy éljen a jogszabály és az óvoda belső szabályzataiban megadott jogosítványokkal, jogainak gyakorlásával: segítse az intézmény hatékony működését, támogassa a vezetők irányítási, döntési tevékenységét, véleményezze az óvoda tevékenységének eredményességét.

IV/6. Egyéb, a működés rendjére vonatkozó általános rendelkezések

Az óvoda épületeit, helyiségeit rendeltetésüknek megfelelően kell használni. Az óvoda helyiségeiben, területén párt, politikai célú mozgalom vagy párthoz kötődő szervezet nem működhet, továbbá az alatt az idő alatt, amíg az óvoda ellátja a gyermekek felügyeletét párt, vagy párthoz kötődő szervezettel kapcsolatba hozható politikai célú tevékenység nem folytatható. Ügynökök, üzletszerzők vagy más személyek az óvoda területén kereskedelmi tevékenységet nem folytathatnak, kivéve az óvoda által szervezett vásárokat.

Az óvoda helyiségeit más, nem nevelési célra átengedni csak az igazgató engedélyével lehetséges. Az óvoda berendezéseit, felszereléseit csak az igazgató engedélyével lehet az óvodából elvinni.

A gyermekek az óvoda helyiségeit, létesítményeit és berendezéseit csak felnőtt felügyelete mellett használhatják.

Az óvoda helyiségeinek használói felelősek:

- az óvoda tulajdonának megóvásáért, védelméért,
- az óvoda rendjének, tisztaságának megőrzéséért,
- az energiával és a szükséges anyagokkal való takarékoskodásért,
- a tűz és balesetvédelmi, valamint a munkavédelmi szabályok betartásáért,
- az intézmény szervezeti és működési szabályzatában, valamint a házirendben megfogalmazott előírások betartásáért.

A dolgozók kötelesek a munkahelyükön az elvárható rendet és figyelmet megtartani.

A mobil telefon használata munkaidőben korlátozott, nem zavarhatja a munkavégzést! A dolgozók a gyermekcsoportban a saját mobiltelefonjukat nem használhatják.

Az óvoda egész területén tilos a dohányzás!

Az intézményen belül és az óvoda által szervezett rendezvényeken szeszesital fogyasztása tilos!

A teljes leltárkészletért a csoportban dolgozó óvodapedagógusok és a dajka azonos mértékben felelősek.

Az óvoda minden alkalmazottja köteles az általa észlelt rendkívüli eseményt a közvetlen felettesének jelenteni. Aki betörést észlel, haladéktalanul köteles értesíteni a rendőrséget az igazgatót. A rendőrség megérkezéséig az épületbe senki sem léphet be.

Az épület használati rendje

A jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően az épületre zászlót kell kitűzni.

Az óvodaépület nyitását és zárását a dajkák és a takarítók végzik a munkaköri leírásukban részletezett szabályok szerint.

Aki zárja az épületet, az köteles ellenőrizni az alábbiakat:

- közlekedési utak szabadon hagyását
- az elektromos berendezések kikapcsolt állapotát
- az ablakok zárt állapotát

Az utolsóként távozó dolgozó felelős az épület bezárásáért.

Az udvar használati rendje

Az óvoda udvarán az óvodás gyermekek csak óvodai dolgozó felügyelete mellett tartózkodhatnak /az ott lévő játékokat, létesítményeket csak felügyelettel használhatják/. Az óvoda udvara nem nyilvános játszótér, az óvodával jogviszonyban nem álló személyek nem használhatják! Ez alól kivételt képeznek az intézmény által szervezett családi rendezvények időtartamai, melyek érintik az adott épületrészt, udvarrészt.

Ünnepélyek, megemlékezések rendje, a hagyományok ápolásával kapcsolatos feladatok

Az óvodai ünnepeket, hagyományait a gyerekek közösségére vonatkozóan az óvoda Pedagógiai Programja tartalmazza. Az ünnepélyek, megemlékezések rendjét, időpontját, a rendezvényekkel kapcsolatos felelősöket a nevelőtestület az éves munkatervében határozza meg. Az ünnepek, megemlékezések, a hagyományok ápolása, bővítése az intézmény jó hírnevének megőrzése az óvodai közösség minden tagjának kötelessége.

Hagyományos ünnepeink:

- Mikulás
- Karácsony
- Farsang
- Március 15.
- Húsvét
- Anyák napja
- Gyermeknap
- Iskolába menő gyerekek búcsúztató mősora

Megünneplésüket a munkaterv tartalmazza, általában zártkörűek (kivételt képez az Anyák napja és az Óvodai búcsúztató).

Ezen felül:

- Csoporton belül a gyermekek közös születésnapi, névnapi köszöntése.
- Népi hagyományok ápolása (jeles napokhoz kapcsolódó szokások megismertetése).
- Világnapok megünneplése.
- Nemzeti hagyományok ápolása.
- Egyéb ünnepek a kialakult hagyományok szerint.

Fotózás rendje

A gyermekekről készített fotókat az óvoda honlapjára tehetjük fel a szülő írásbeli hozzájárulása mellett. A szülők az óvodai rendezvényeken, óvodán kívüli óvoda által szervezett programok alatt készült fotókat csak a fotókon szereplők beleegyező nyilatkozata mellett oszthatják meg.

A belépés és benntartózkodás rendje azok részére, akik nem állnak jogviszonyban az intézménnyel

Az óvoda létesítményeit és helyiségeit az intézmény nyitvatartásának ideje alatt rendeltetésüknek megfelelően kell használni. Az óvoda bejáratai a gyermekek biztonsága és a vagyonvédelem érdekében külön zárral vagy rácsukható retesszel vannak felszerelve.

Külön engedély és felügyelet nélkül tartózkodhat az intézményben a gyermeket hozó és a gyermek elvitelére jogosult személy arra az időtartamra, amely

- a gyermek érkezésekor: a gyermek átöltöztetéséhez és óvónőnek felügyeletre átadásához, valamint az épületből távozásához szükséges,
- a gyermek távozásakor: a gyermek óvónőtől való átvételéhez, átöltöztetéséhez, valamint a távozáshoz szükséges.

Nem kell a tartózkodásra engedélyt kérni: a szülőnek, a gondviselőnek az óvoda által tartott eseményekre, melyekre meghívót kapott.

Külön engedély és felügyelet mellett tartózkodhat az intézményben:

- a gyermeket hozó és a gyermek elvitelére jogosult személy akkor, ha nem az intézmény nyitvatartási rendjében meghatározott időben érkezik az intézménybe,
- minden más személy.

Az óvodába érkezőt fogadó alkalmazott az illetőt a helyi vezetőhöz kíséri, aki belépéséhez kapcsolódóan rendezi, intézi kérését. A feladatkörét meghaladó ügyekben jelentkező külső személyeket az igazgatóhoz irányítja át. A fenntartói, szakértői, szaktanácsadói és egyéb hivatalos látogatás az igazgatóval való egyeztetés szerint történik.

Az óvodai csoportok és tevékenységek látogatását más személyek részére az igazgató engedélyezi.

Ügynökök, üzletkötők, kereskedők belépésének, benntartózkodásának szabályai:

Belépésüket kötelező módon jelezni kell az igazgatónak. Benntartózkodásuk, tevékenységük vezetői engedélyhez kötött, aki döntése meghozatalában kötelező módon veszi figyelembe az intézmény jellegét.

Engedély esetén a benntartózkodás az intézményvezető által jelölt helyiségben történik.

A belépés, benntartózkodás engedélyezése minden esetben előzetesen egyeztetett időpontban, megfelelő információk beszerzését követően történhet.

Külön foglalkozások és egyéb tevékenységek rendje

Az óvodában, vállalkozás formájában olyan foglalkozásokat engedélyezünk 15 óra után, melyek a gyermekek fejlődését szolgálják /mozgás, néptánc, torna, stb./

A csoportszoba használatáért, a gyermekek felügyeletéért és biztonságáért a foglalkozást tartó szakember felel. Az ő feladata a gyermekek átvétele, foglalkozás után átadása a szülők felé és a csoportban dolgozó óvodapedagógus vagy pedagógiai asszisztens felé jelezni, hogy a gyermek kíséreléssel távozott. Írásban tájékoztatja a szülőket, ha bármi változás is történik a foglalkozásokkal kapcsolatosan.

Az óvodai jogviszony létesítése és feltételei

A gyermekek felvétele a Házirendben meghatározott eljárásrend alapján történik. Az óvodába jelentkezők felvételéről vagy elutasításáról az érvényes jogszabályok figyelembevételével az igazgató dönt. Elutasításra abban az esetben kerülhet sor, ha az óvodába jelentkezett gyermekek száma meghaladja a törvény szerint felvehető létszámot, illetve a gyermek nem helyi lakos.

A gyermekek távolmaradásának, mulasztásának igazolására vonatkozó rendelkezések

A gyermekek rendszeres óvodába járása kötelező attól a nevelési évtől kezdődően, amikor augusztus 31-ig betöltik 3. életévüket. Ez alól csak a járási hivatal adhat ki hivatalos felmentést meghatározott időtartamra.

Az óvónők naponta vezetik a Felvételi és mulasztási naplót, jelenléti ívet. A gyermekek igazolatlan mulasztását nyomon követik és jelzik az igazgatónak, ha az igazolatlan hiányzás mértéke meghaladja a megengedett mértéket. Az óvoda vezetője a Házirendben lefektetett szabályozásnak megfelelően intézkedik.

Lázás, fertőző betegség miatti hiányzás után a gyermeket csak orvosi igazolással fogadhatja be az óvodapedagógus!

Az étkezési hozzájárulás befizetésének szabálya

A gyermekek számára az étkezést a szülő rendeli meg a használt informatikai felületen az érintett nap előtti munkanap 9 óráig. A térítési díj esetleges kedvezményének jogosultságáról (Házirendben található) a szülő a székhely óvodaépületének irodájában nyilatkozhat. Az étkezési térítési díjat a szülők fizetik ki.

Távol lévő gyermek esetében, ha a szülő nem nyilatkozott írásban, hogy csak adott napon van a gyerek távol és a szülő nem mondta le a következő napra az étkezést, a rendszer lemondja a gyermek további étkezését. Ilyenkor a szülő kötelessége az igénybevétel előtti munkanapon reggel 9 óráig újra visszarendelni azt.

Óvó-védő rendelkezések

Az óvoda gyermekfelügyeleti kötelezettsége a gyermek szülőtől való átvételétől kezdődik és a szülőnek való átadásáig, illetve az óvoda által szervezett óvodán kívüli programok időtartamára áll fenn.

Az óvoda dolgozóinak feladata a balesetek és a gyermekbalesetek megelőzése érdekében

Az óvoda minden dolgozójának ismernie kell a munkavédelmi szabályzat, tűzvédelmi utasítás és a tűzriadó terv rendelkezéseit. A munkakörönként kialakított általános és specifikus ismereteket nevelési évenként ismétlődő oktatáson való részvételükkel kötelesek megszerezni. Az óvodai egész napos nevelőmunka folyamán a dolgozónak körültekintően kell megszervezni a gyermekek tevékenységét, a védő-, óvó előírások figyelembevételével.

A gyermekekkel az egészségük és a testi épségük védelmére vonatkozó előírásokat, veszélyforrásokat, a tilos és elvárható magatartásformákat az óvodai nevelési év kezdetén, továbbá szükség szerint életkoruknak és fejlettségüknek megfelelően ismertetni kell.

Minden pedagógus feladata:

- A gyerekek életkorának megfelelő balesetvédelmi oktatás megtartása, tartalmának és időpontjának rögzítése.
- Baleset esetén a szükséges intézkedések megtétele és dokumentálása.
- Körültekintő játékvásárlás, használati utasítás szerinti alkalmazás.
- Kirándulások biztonságos előkészítése.
- Szülők tájékoztatása a gyerekek ruháiban, ékszerhasználatában és játékaiban rejlő baleseti forrásokról.
- Szülők hozzájárulásának igénylése tömegközlekedési eszközökön való utazáshoz, valamint minden óvodán kívüli tevékenységhez (dokumentálja).

Különösen fontos ez:

- ha az udvaron tartózkodnak
- ha különböző közlekedési eszközzel közlednek (kirándulás alatt)
- ha az utcán közlekednek
- ha valamilyen rendezvényen vesznek részt
- egyéb esetekben.

A balesetveszélyes körülmény elhárítását a Munkavédelmi Szabályzatban rögzítetteknek megfelelően kell elintézni.

Az igazgató az egészséges és biztonságos munkavégzés tárgyi feltételeit munkavédelmi ellenőrzések, szemlék keretében rendszeresen ellenőrzi, s ha kell, a szükséges intézkedéseket megteszi.

A rendszeres egészségügyi felügyelet és ellátás rendje

26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról című rendelet útmutatása alapján történik. A védőnő évente kétszer és szükség esetén folyamatos tisztasági szemlét tart a gyermekek körében. Az óvoda dolgozói kötelesek a védőnővel együttműködni, a gyermekek vizsgálatának idejét a gyermekek életrendjének megzavarása nélkül megszervezni, a védőnő nyugodt munkavégzését biztosítani.

Minden dolgozónak érvényes foglalkozásegészségügyi vizsgálatral kell rendelkeznie. Az alkalmazottak alkalmassági munkaegészségügyi vizsgálatát kérelmezi az igazgató az új dolgozó munkába állása előtt az intézménnyel szerződött foglalkozás egészségügyi ellátást nyújtó orvostól. Az időszakos alkalmassági vizsgálatokon való részvétellel az alkalmazott

kötelessége. A munkaköri orvosi alkalmassági vizsgálatokról. Az alkalmassági vizsgálat hiánya vagy negatív eredménye esetén a munkaviszony megszüntethető.

Az esetleges későbbi változást azonnal jelenti a munkavállaló az intézményi vezetőjét.

A rendkívüli esemény, bombariadó stb. esetén szükséges teendők

Az óvoda működésében rendkívüli eseménynek kell minősíteni minden olyan előre nem látható eseményt, amely a nevelőmunka szokásos menetét akadályozza, illetve az óvoda gyermekeinek és dolgozóinak biztonságát és egészségét, valamint az intézmény épületét, felszerelését veszélyezteti.

Rendkívüli eseménynek minősül különösen:

- a természeti katasztrófa (pl.: villámcsapás, földrengés, árvíz, belvíz, stb.),
- a tűzzel, a robbantással történő fenyegetés, stb.

Az óvoda minden alkalmazottja köteles az általa észlelt rendkívüli eseményt közvetlen felettesének jelenteni. A szükséges intézkedésekről és a fenntartó értesítéséről az igazgató dönt. Rendkívüli esemény esetén intézkedésre jogosult felelős még: az igazgatóhelyettes.

A rendkívüli eseményről azonnal értesíteni kell:

- az intézmény igazgatóját,
- az intézmény fenntartóját,
- tűz esetén a tűzoltóságot (112),
- robbantással történő fenyegetés esetén a rendőrséget (112),
- személyi sérülés esetén a mentőket (112),
- egyéb esetekben az esemény jellegének megfelelő rendvédelmi, illetve katasztrófaelhárító szerveket (112), ha ezt az igazgató szükségesnek tartja.

A rendkívüli esemény észlelése után az igazgató vagy az intézkedésre jogosult helyettese utasítására az épületben tartózkodó személyeket sajátos, felhívó jelzéssel értesíteni (riasztani) kell, valamint haladéktalanul hozzá kell látni a veszélyeztetett épület kiürítéséhez. A veszélyeztetett épületet a benttartózkodó gyermekcsoportoknak a tűzriadó terv és a bombariadó terv mellékleteiben található terv alapján kell elhagyniuk.

A gyermekcsoportoknak a veszélyeztetett épületből való kivezetéséért és a kijelölt területen történő gyülekezésért, valamint a várakozás alatti felügyeletért a gyermekcsoporthoz beosztott alkalmazott a felelős.

A veszélyeztetett épület kiürítése során fokozottan ügyelni kell a következőkre:

- Az épületből minden gyereknek távoznia kell, ezért a foglalkozást tartó nevelőnek a termen kívül (pl.: mosdóban) tartózkodó gyerekekre is gondolnia kell!
- A kiürítés során a mozgásban, cselekvésben korlátozott személyeket az épület elhagyásában segíteni kell!
- A helyszínt és a veszélyeztetett épületet, a foglalkozást tartó nevelő hagyhatja el utoljára, hogy meg tudjon győződni arról, nem maradt-e esetlegesen valamelyik gyermek az épületben.
- A gyermekeket a terem elhagyása előtt és a kijelölt várakozási helyre történő megérkezésükkor az óvodapedagógusnak meg kell számolnia!
- Az épület kiürítése, a gyermekek elhelyezése a tervben rögzítettek szerint történik.

Az igazgatónak, illetve az intézkedésre jogosult felelősnek a veszélyeztetett épület kiürítésével egyidejűleg – felelős dolgozók kijelölésével – gondoskodnia kell az alábbi feladatokról:

- a kiürítési tervben szereplő kijáratok kinyitásáról
- a közművezetékek (gáz, elektromos áram) elzárásáról
- a vízszerezési helyek szabaddá tételéről
- az elsősegélynyújtás megszervezéséről
- a rendvédelmi, illetve katasztrófaelhárító szervek (rendőrség, tűzoltóság, tűzserészek stb.) fogadásáról.

Az épületbe érkező rendvédelmi, katasztrófaelhárító szerv vezetőjét a helyi vezetőjének, vagy az általa kijelölt dolgozónak tájékoztatnia kell az alábbiakról:

- a rendkívüli esemény kezdete óta lezajlott eseményekről
- az épületben tartózkodó személyek létszámáról, életkoráról
- a veszélyeztetett épület jellemzőiről, helyszínrajzáról
- az épületben található veszélyes anyagokról (mérgekről)

- a közmű (víz, gáz, elektromos stb.) vezetékek helyérő
- az épület kiürítéséről.

A rendvédelmi, illetve katasztrófaelhárító szervek helyszínre érkezését követően a rendvédelmi, illetve katasztrófaelhárító szerv illetékes vezetőjének igénye szerint kell eljárni a további biztonsági intézkedésekkel kapcsolatban. A rendvédelmi, illetve katasztrófaelhárító szerv vezetőjének utasításait az intézmény minden dolgozója köteles betartani!

Az intézményre és dolgozóira vonatkozó kérdésekben az óvoda alkalmazottai csak a fenntartó engedélyével tehet nyilatkozatot a médiának.

A tűz és robbantással történő fenyegetés esetén szükséges teendők részletes intézményi szabályozását a „Tűzvédelmi Szabályzat és Tűzriadó Terv” című dokumentum tartalmazza.

Az épületek kiürítését a Tűzriadó tervben szereplő kiürítési terv alapján évente legalább egy alkalommal gyakorolni kell. A gyakorlat megszervezéséért a tűz és munkavédelmi megbízott felel. A Tűzvédelmi Szabályzatban és a Tűzriadó Tervben megfogalmazottak az intézmény minden dolgozójára kötelező érvényűek.

A Tűzvédelmi Szabályzat és a Tűzriadó Terv az épületek irodájában megtalálhatóak.

II. Kapcsolattartás rendje

Vezetők és a pedagógusok között:

Az igazgató évente ötször nevelés nélküli munkanap alkalmával tájékoztatja a nevelőtestületet a törvényi változásokról, szükséges információkról. Előkészíti a véleményezést, a döntést igénylő ügyeket. Egyeztetni a nevelőtestület álláspontját, megtervezi a következő lépéseket.

A vezetőségi tagok saját épületeikben szintén rendszeresen tartanak megbeszéléseket, melyen a Munkaterv további lépéseit egyeztetik, tervezik meg a jövőbeni munkát és a programok helyi megvalósításának módját.

Ezek a megbeszélések általában havonta vagy szükség szerint történnek.

Vezetők és a NOKS dolgozók között:

A nevelési értekezleten a pedagógiai asszisztens kollégák is részt vesznek, hiszen szerves részei a pedagógiai folyamatoknak.

A vezetőségi tagok saját épületükben szintén tartanak megbeszélést a pedagógiai asszisztensekkel, dajkákkal. Rendszerint a feladatvállalással és az munkaidő beosztással kapcsolatban.

Rendszeressége havonta vagy szükség szerint történik.

Vezetők és a segítő alkalmazottak között:

A vezetők a kapcsolattartást általában munkakörhöz kapcsolódóan, egyéni formában gyakorolják, hiszen feladatának megvalósítása önálló területekre korlátozódik. Érintettség függvényében részt vesznek a NOKS megbeszéléseken, illetve az alkalmazotti értekezleteken is.

A vezetők és a szülői közösség közötti kapcsolattartás formája

Az óvodai szintű szülői szervezettel való együttműködés szervezése az igazgató feladata. A szülői szervezet működésének feltételeiről az igazgató gondoskodik. A szülőkkel történő kapcsolattartást a jogszabályokban és a jelen szabályzatban meghatározott eseteken túl a Házirend is tartalmazza. A tagóvodai szintű szülői közösségek vezetőivel az igazgató és az igazgatóhelyettes csoportszintű ügyekben a csoport szülői közösségének képviselőivel az óvodapedagógus tart kapcsolatot.

A vezetőség tagjai évente közös megbeszélést tartanak minden csoport Szülői közösségi tagjainak, melyen beszámolnak az elmúlt időszak eseményeiről, beruházásairól, jövőbeni terveikről.

Az óvodapedagógusok és a szülői közösség között:

Szükséges, hogy a szülők megismerjék az óvoda nevelési törekvéseit és programját.

A szülők jogos igénye, hogy a gyermekük óvodai életéről, képességei fejlődéséről rendszeres felvilágosítást kapjanak, ezért a szülők tájékoztatására kiemelt gondot fordítunk.

Kívánatos, hogy az óvodapedagógus jól ismerje a csoportjába járó gyerekek családi hátterét, valamint jó óvónő és szülő kapcsolat jöjjön létre, amely jelentős támogatást nyújthat a gyermekek nevelésében.

Mindezek érdekében a nevelési év során a munkatervben meghatározott számú szülői értekezletet tartunk és szükség szerint megbeszélést a szülőkkel.

Az intézmény külső kapcsolatainak szabályozása

Az intézmény igazgatója rendszeres kapcsolatot tart fenntartójával, Krasznokvajda Közös Önkormányzatával. A megbeszéléseken alkalmasszerűen a vezetőség tagjai is részt vesznek.

Ezen kívül feladatainak elvégzéséhez az intézmény a gyermekek egészségügyi, gyermekvédelmi és szociális ellátása, valamint az óvodába íratás, a beiskolázás érdekében és egyéb ügyekben, valamint a hatékonyság fokozásához rendszeresen tart fenn kapcsolatot más intézményekkel; Óvodákkal, általános iskolával, pedagógiai szakmai szolgáltató intézményekkel, speciális képességeket vizsgáló szakértői bizottsággal, egészségügyi szolgálattal /orvos, védőnő/, gyermekjóléti szolgálattal. Az intézmény képviselője az igazgató jogköre és feladata.

A kapcsolattartás formái és módja:

- közös értekezletek,
- szakmai előadások, megbeszélések,
- módszertani bemutatók,
- intézményi rendezvények látogatása,
- esetmegbeszélések,
- hivatalos ügyintézés levélben, interneten vagy telefonon, stb.

Óvoda- általános iskola

Az igazgató és az intézmény pedagógusai rendszeres kapcsolatot tartanak a lakóközvet szerinti iskola igazgatójával, pedagógusaival. A kapcsolattartás célja az iskolába lépő gyermekek beilleszkedését megkönnyítő együttműködés kialakítása, az óvoda-iskola átmenet megkönnyítése.

Kapcsolattartó: igazgató, magasabb vezetők, pedagógusok, óvodapszichológus.

A kapcsolat formája:

- Kölsönös látogatás, óvodások iskolával való ismerkedése.
- Tanítók várása óvodánkba az osztályba sorolás után.
- Gyermekek intézményváltását megkönnyítő segítségnyújtás.
- Ünnepeleken, rendezvényeken való részvétel.

Óvoda- Házi orvos, védőnő, egészségügyi szolgáltatók

A kapcsolat tartalma: a gyermekek egészségügyi ellátását és az egyéb iskolai-egészségügyi feladatokat végző szervezet az igazgatóval egyeztetett rend szerint, együttműködve végzi a preventív munkát. Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek esetében a közös cél érdekében együttműködés szükséges az egészségügyi ellátó szolgálat és az intézmény között. Védőoltások az óvodában nem adhatók be. Az iskolai beiratkozás előtt kötelező egészségügyi vizsgálatokat a gyermekorvos az orvosi rendelőben végzi a szülő felügyelete alatt.

Kapcsolattartó: igazgató, magasabb vezetők, pedagógusok.

Kapcsolattartás: egészségügyi vizsgálat, szűrés.

Óvoda- Pedagógiai Szakszolgálatokkal és Szakértői Bizottságokkal való kapcsolattartás

A gyermekek fejlesztése, lemaradásuk javítása, magatartásproblémák csökkentése céljából és a zökkenőmentes beiskolázás biztosítása érdekében kapcsolatot tartunk fenn a szakszolgálatokkal, szakértői bizottságokkal.

Formája elsősorban eseti, mely kiterjed:

- a gyermek fejlettségével, személyiségével, magatartásával összefüggő szakvélemény kérésére,
- az iskolai alkalmasság megállapítására,
- a gyerekek intézményben történő fejlesztésére, foglalkozására való instrukció kérése.

Az igazgató, az óvodapedagógusok, a gyógypedagógus konzultációs kapcsolatot tart a Szakszolgálattal a vizsgálatra küldött vagy a fejlesztő foglalkozásokon résztvevő gyermekekkel kapcsolatban.

Kapcsolattartó: igazgató, Fejlesztő team vezetője, esetlegesen a szociális segítő.

Kapcsolattartás formái: szervezett program esetében személyesen, telefonon, emailben.

Óvoda- Óvodai szociális segítő, a Család- és Gyermejjóléti Szolgálat, a Gyámügyi Hivatal

Segítséget kérünk a szociális segítőtől, a Család- és Gyermejjóléti Szolgálattól, ha a gyermeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudjuk megszüntetni, valamint

minden olyan esetben, amikor a gyermekközösség, alkalmazotti közösség védelme miatt ez indokolt.

Amennyiben további intézkedésre van szükség, az óvoda megkeresésére a segítő vagy a Gyermekjóléti Szolgálat javaslatot tesz arra, hogy az óvoda a gyermekvédelmi rendszer keretei között milyen intézkedést tegyen (prevenció, szülők tájékoztatása, esetmegbeszélés, közös intézkedési terv kidolgozása, stb.). A gyermekvédelmi feladatok kompetencia elvű meghatározását az óvoda nevelési programja tartalmazza. Fontos, hogy hatékonyan működjön a megelőző szerepe.

Feladata továbbá a szociális és gyermekjóléti központ által delegált óvodai szociális segítő munkájának biztosítása az együttműködési szerződés alapján.

Kapcsolattartó: igazgató, óvodapedagógus, szociális segítő.

A kapcsolat tartalma: a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése, esélyegyenlőség biztosítása, prevenció, családok segítése.

A kapcsolat formája, lehetséges módja: esetmegbeszélésen, előadásokon, rendezvényeken való részvétel.

Fenntartóval való kapcsolattartás

Kapcsolattartó: igazgató, igazgatóhelyettes, gazdasági vezető

A kapcsolattartás tartalma: az intézmény optimális működtetése, a fenntartói elvárásoknak való megfelelés, illetve az intézmény érdekeinek képviselete.

Az intézmény és a fenntartó kapcsolata folyamatos, mely kiterjed:

- az intézmény működésével, működtetésével összefüggő feladatok ellátására,
- az intézmény alapidokumentumainak előterjesztésére, ha erre szükség van,
- az intézmény pénzügyi-gazdálkodási tevékenységére,
- az intézmény gazdálkodási és törvényességi ellenőrzésére,
- az intézmény szakmai munkájának eredményességére, szakmai munka értékelésére, a program alapján végzett értékelések nyilvánosságra hozására.

Kapcsolattartás formái:

- szóbeli tájékoztatás,
- beszámolók, jelentések, jelzések,
- egyeztető tárgyaláson, értekezleten való részvétel,
- a fenntartó rendelkezéseinek átvétele, végrehajtása,
- speciális információ szolgáltatás az intézmény működéséhez, gazdálkodásához, szakmai munkájához kapcsolódóan,
- statisztikai adatszolgáltatás,
- az intézmény működésének és tartalmi munkájának értékelése,

Gyermek programokat ajánló kulturális intézmények, szolgáltatókkal való kapcsolattartás

Kapcsolattartó: igazgató, igazgatóhelyettes, Óvodapedagógus, dajka

A kapcsolat tartalma: színvonalas gyermek műsorok, előadások szervezése, lebonyolítása.

A kapcsolat formája: intézményen belül és intézményen kívüli kulturális programok látogatása a gyermekekkel, illetve azok ajánlása a szülők felé.

Egyházak és óvoda kapcsolata

Kapcsolattartó: Az egyházak képviselőivel az igazgató tartja a kapcsolatot.

A kapcsolat tartalma: Vallásgyakorlással összefüggő jogok, kötelezettségek megállapítása az alkalmazottakra az Nkt. Vhr.3. § 8) ben. foglaltak megtartásával történik.

Az óvodás gyermekek részére a történelmi egyházak által nyújtott hittan, szülői igény szerint, szakképzett hitoktatóval szervezhető, akit az egyház és szülők bíznak meg. Az óvoda biztosítja a vallási neveléshez szükséges helyet és az eszközöket. Az óvodában szervezett hitoktatás szabályait a Házirend tartalmazza.

III. A pedagógiai munka belső ellenőrzésének rendje

Az óvodák belső ellenőrzési rendszere átfogja az óvodai nevelőmunka egészét. A folyamatos belső ellenőrzés megszervezéséért, hatékony működéséért az igazgató és az Szakmai

ellenőrzést és értékelést támogató munkacsoport vezetője a felelős. A belső ellenőrzési terv szerint történik, amely az éves munkaterv része.

A nevelő munka belső ellenőrzésére jogosult: az igazgató és a vezetőség tagjai.

Módszerei:

- óvodai dokumentáció elemzése, ellenőrzése,
- foglalkozástervezet leadása,
- szóbeli beszámoltatás,
- írásbeli beszámoltatás
- értekezletre való felkészülés, aktivitás
- csoportlátogatás előre meghatározott szempontok alapján, megfigyelés,
- önreflexió, megbeszélés,
- értékelőlap elkészítése, aláírása, iktatása.

Célja:

- biztosítsa az óvoda pedagógiai munkájának jogszerű (a jogszabályok, az országos óvodai program, valamint az óvoda pedagógiai programja szerint előírt) működését,
- segítse elő az intézményben folyó nevelő munka eredményességét, hatékonyságát,
- a vezetőség számára megfelelő mennyiségű információt szolgáltatson a pedagógusok munkavégzéséről,
- szolgáltatson megfelelő számú adatot és ténytet az intézmény nevelő munkájával kapcsolatos belső és külső értékelések elkészítéséhez,
- feltárja az előforduló hibákat.

Követelményei:

- Biztosítsa az igazgató számára az információt az intézményben folyó nevelő -oktató munka tartalmáról és annak színvonaláról. Az ellenőrzés során előtérbe kell, hogy kerüljön a támasznyújtás, segítségnyújtás, „együtt gondolkodás”, ösztönzés.
- Segítse a vezetői irányítást, a döntések előkészítését és megalapozását, biztosítsa az intézmény törvényes, belső utasításokban előírt pedagógiai működését.
- Fogja át a pedagógiai munka egészét.
- Segítse elő valamennyi pedagógiai munka emelkedő színvonalú ellátását.

- Támogassa a mintaadó kezdeményezéseket, mutasson rá a tévedésekre, hiányosságokra.
- A szülői közösség, észrevételei kapcsán elfogulatlan ellenőrzéssel segítse az intézmény valamennyi szereplőjének megfelelő pedagógiai módszer megtalálását.
- Támogassa a különféle szintű vezetői utasítások, rendelkezések következetes végrehajtását, megtartását.
- Hatékonyan működjön a megelőző szerepe.
- Alapot adjon a teljesítményértékelés számára.

Az ellenőrzés kiterjed: munkakörrel kapcsolatos feladatok elvégzésének módjára, minőségére, a munkafegyelemmel összefüggő kérdésekre, a működési feltételek vizsgálatára.

Fajtái:

- tervszerű, előre egyeztetett szempontok szerint,
- spontán, alkalmyszerűen, a problémák feltárása, megoldása érdekében, napi felkészültség mérése érdekében.

Kiemelt szempontok:

- A helyi pedagógiai programban megfogalmazott alapelvek érvényesülése.
- A helyi programban meghatározott nevelési feladatok teljesítése.
- A nevelőmunka színvonala, eredményessége.
- A pedagógusok pszichológiai, pedagógiai és módszertani kultúrája.
- A tanulási folyamatok a foglalkozások szervezése, előzetes felkészülés, tervezés, felépítés és szervezés, az alkalmazott módszerek.
- A terem rendezettsége, tisztasága, dekorációja.
- A gyermekek fejlődésének nyomon követése, értékelése, fejlesztése.
- A pedagógus-gyermek kapcsolata, a gyermeki személyiség tiszteletben tartása.
- A munkakörrel kapcsolatos feladatok elvégzésének módja, minősége.
- Az alkalmazottak munkafegyelme.
- A nevelőmunkához kapcsolódó adminisztráció pontossága.
- Munkaköri leírásban foglaltak betartása.

Az ellenőrzés tapasztalatait a pedagógusokkal egyénileg kell megbeszélni.

Az ellenőrzést végző személyek feladatai és jogállása:

Az igazgató és a vezetőség tagjai ellenőrizhetik, ellenőrzik a szabályzatokkal kapcsolatos teendőket, a Pedagógiai program alkalmazását, a pedagógiai dokumentációkat, a munkafegyelmet, a csoportmunkát, az iskolaérettség megfigyelését, az ünnepek lebonyolítását, a munkaközösségi tervek megvalósítását, a gyermekvédelmi folyamatokat, a szülői értekezletek megtartását, az óvoda-iskola kapcsolattartását, a Pedagógiai program alkalmazását, szakmai napok előkészítését.

A vegyiárú felelős (volt élelmezésvezető) ellenőrzi az étkezéssel kapcsolatos teendőket, higiénit, adminisztrációt.

Rendkívüli ellenőrzést kezdeményezhetnek:

- Az Óvoda igazgatója

Az ellenőrzés tapasztalatairól a vezető feljegyzést készít, amelyet ismertet a pedagógussal. A nevelési év záró értekezletén és az éves beszámolóban az igazgató értékeli a pedagógiai munka belső ellenőrzésének eredményeit. Ismerteti a nevelőtestülettel az ellenőrzés általános tapasztalatait, megfogalmazza az esetleges hiányosságok megszüntetéséhez szükséges intézkedéseket. Az igazgató által megfogalmazott általános tapasztalatok eredményeit fejlesztési céllal felhasználva készíti el az intézmény következő évi munkatervét.

IV. Egyéb juttatások

Munkaruha, védőruha-juttatás szabályai

A gyermekek között töltött napi teendők indokoltá teszik, hogy a velük foglalkozókat munkaruha illetve védőruha illesse meg. A munkavégzés körülményeinek azt kell alátámasztania, hogy a védőruha használata nélkül a munkavállaló ruházatának nagymértékű szennyeződése, gyors elhasználódása következhet be.

Ez alól kivétel, ha tartósan hőség van (30 C felett), addig, míg az az állapot tart.

Munkaruha, védőruha eszközei:

- pedagógus, dajka, pedagógiai asszisztens: lábvédő eszköz, védőruha
- karbantartó: lábvédő eszköz, kézvédő eszköz, védőruha

- konyhás: lábvédő eszköz, védőruha, kézvédő eszköz
- irodai alkalmazás során napi 4 óránál többet monitor előtt ülők esetében: szemüveg

A munkavédelmi cipőt és a ruházatot mindenki saját döntése alapján választhatja ki, azonban meg kell felelnie a munkavédelem céljának (pl. csúszásmentes, kényelmes cipő). A dolgozók munkaruha, védőruha, szemüveg juttatása évente, az éves költségvetés alapján történik.

Kihordási idő 1 év.

A kiemelt munkavégzésért járó jutalomra vonatkozó szabályozás

Egyedül dolgozó pedagógusok béreltérítése

Az egyedül dolgozó óvodapedagógusok minden héten napról-napra egyedül készülnek fel a gyermekek fejlesztésére, a foglalkozások kivitelezésére. Egyedül vezetik a dokumentációt, a nyilvántartásokat. Kapcsolatot tartanak a szülőkkel egyénileg és csoportszinten is. Egyedül tartják a szülői értekezleteket és fogadóórákat is. Konfliktusokat kezelnek a mindennapokban. Szervezik a csoport éves programjait.

Munkájukat az óvoda vezetősége és a fenntartó elismeri, melyet pénzbeli juttatással is megköszön. A bérkiegészítés havonta kerül kifizetésre az érintett pedagógus részére folyószámlára utalással.

Mértéke a mindenkori költségvetésben elfogadott összegtől függ. Az egyedül dolgozó pedagógusok bérkiegészítése nem jár, ha egyéb pótlék (helyettesítés, túlóra) címén juttatást kap az óvodapedagógus.

Törzsgárda jutalom

A Krasznokvajda Óvoda törzsgárda juttatással ismeri el az intézmény dolgozóit minden

tizenötödik,

huszadik,

harmincadik,

negyvenedik munkaév alapján.

A törzsgárda juttatás pénzbeli juttatással jár az adott év költségvetésében szereplő összegnek megfelelően.

A juttatások egy évben két alkalommal kerülnek kifizetésre: az első-második félévben az aktuális félév alatt törzsgárda juttatásra jogosult dolgozók részére folyószámlájára utalásával, pénzügyi ellenjegyzés után.

V. Kiadmányozási eljárásrend, aláírási jogkörök, a gazdálkodással kapcsolatos belső ellenőrzés rendje

Kiadmányozási eljárásrend

Külső szervhez vagy személyhez küldendő iratot kiadmányként csak a jelen SZMSZ-ben meghatározott kiadmányozási joggal rendelkező személy írhat alá. A kiadmányozási jog az ügyben történő érdemi döntésre ad felhatalmazást. A kiadmányozási jog jogosultja az igazgató.

Az igazgató kiadmányozási jogát átruházhatja, az átruházott kiadmányozási jogot visszavonhatja. Az átruházott jogkör tovább nem ruházható. A kiadmányozási jog átruházása nem érinti a hatáskör jogosultjának személyét és felelősségét. Az igazgató külön utasításban vagy szabályzatban kiadmányozási jogot biztosíthat vezetőtársnak is.

Az igazgató kiadmányozza az óvoda egésze tekintetében:

- Az óvoda működését megállapító szabályzatokat, vezetői intézkedéseket.
- A helyi önkormányzatot érintő, az intézmény nevében kiadott leveleket.
- Az államigazgatási szervek, valamint a bíróságok és ügyészségek vezetői részére címzett iratokat.
- A munkáltatói, kötelezettségvállalási és utalványozási jogkörrel összefüggő döntések iratait.
- Óvodai beszámolókat, munkatervet, éves ellenőrzési tervet és értékelések dokumentumait.
- Az intézményi költségvetéseket és költségvetési beszámolókat.
- Az előirányzat módosításokat.
- Mindazon iratokat, melyek az óvoda egészét érintik.
- A rendszeres statisztikai jelentéseket.

- Mindazokat az iratokat, amelyekben a kiadmányozás jogát magának tartotta fenn.

Aláírási jogkör

Az intézmény nevében kiadmányozási jogköre az igazgatónak van. Akadályoztatása esetén az azonnali intézkedést igénylő ügyiratokat a igazgatóhelyettes írja alá.

Bélyegző használata, aláírási jogok

- A körbélyegzőt az óvoda igazgatója, gazdasági vezetője használhatja.
- Hivatalos iratokon aláírási joggal az óvoda igazgató rendelkezik.
- A hosszúbélyegzőt: az igazgató, az igazgatóhelyettes, a Gazdasági vezető és az óvodapedagógusok használhatják.

A bélyegzőket az irodákban elzárva kell tartani.

Bélyegző lenyomatok:

Körbélyegző:

Hosszú bélyegző:

Költségvetési szerv belső ellenőrzése

A költségvetési szerv belső ellenőrzését a fenntartó Krasznokvajda Község Önkormányzat által megbízott szervezet végzi.

A belső ellenőrzési feladatellátás keretében:

1. Elemezni, vizsgálni és értékelni kell a belső kontrollrendszerek kiépítésének, működésének jogszabályoknak és szabályzatoknak való megfelelését, valamint működésének gazdaságosságát, hatékonyságát és eredményességét.
2. Elemezni és vizsgálni kell a rendelkezésre álló erőforrásokkal való gazdálkodást, a vagyon megóvását és gyarapítását, valamint az elszámolások megfelelőségét, a beszámolók valódiságát.
3. A vizsgált folyamatokkal kapcsolatban megállapításokat, következtetéseket és javaslatokat kell megfogalmazni a kockázati tényezők, hiányosságok megszüntetése, kiküszöbölése vagy csökkentése, a szabálytalanságok megelőzése, illetve feltárása érdekében, valamint a költségvetési szerv működése eredményességének növelése, és a belsőkontroll rendszerek javítása, továbbfejlesztése érdekében.
4. Nyomon követni az ellenőrzési jelentések alapján megtett intézkedéseket.
5. A belső ellenőrzési tevékenység során szabályszerűségi, pénzügyi, rendszer- és teljesítményellenőrzéseket, illetve informatikai rendszerellenőrzéseket, valamint az éves elemi költségvetési beszámolókra vonatkozóan megbízhatósági ellenőrzéseket kell elvégezni.

VI. Reklámtevékenység szabályai az intézményben

Az intézményben reklámtevékenységet folytatni tilos, kivéve, ha a reklám a gyermekeknek szól és az egészséges életmóddal, a környezetvédelemmel vagy társadalmi, közéleti, kulturális tevékenységgel függ össze.

A reklámtevékenység engedélyeztetése: a megengedett jellegű reklám, szórólap elhelyezését minden esetben az igazgató vagy a helyi magasabb vezető jóváhagyása után lehet az óvodában kifüggeszteni.

Szülő, illetve más idegen személy nem tehet ki hirdetést a faliújságra az igazgató engedélye nélkül.

Politikai hirdetmények, vallási hovatartozásra vonatkozó hirdetmények kifüggesztése szigorúan tilos! Az igazgatóhelyettes/tagintézményigazgató kötelessége a hirdetőtábla rendszeres ellenőrzése.

Nyilatkozat tömegtájékoztató szervek felé

A televízió, a rádió és az írott sajtó képviselőinek adott mindennemű tájékoztatás, illetve a közösségi oldalakon tett kijelentések nyilatkozatnak minősülnek.

Nyilatkozattétel esetén az alábbi előírásokat kell betartani:

- Az intézményt érintő kérdésekben a tájékoztatásra, illetve nyilatkozatadásra a fenntartó engedélyével az igazgató vagy az általa megbízott személy jogosult.
- A közölt adatok szakszerűségéért és pontosságáért, a tények objektív ismertetéséért a nyilatkozó felel.
- A nyilatkozatok megtételekor minden esetben tekintettel kell lenni a hivatali titoktartásra, valamint az intézmény jó hírnevére, érdekeire.
- Nem adható nyilatkozat olyan ügygel, ténnyel és körülménnyel kapcsolatban, amelynek idő előtti nyilvánosságra hozatala az intézmény tevékenységében zavart, az intézménynek anyagi vagy erkölcsi kárt okozna, továbbá olyan kérdésekről, amelyeknél a döntés nem a nyilatkozattevő hatáskörébe tartozik.

Hivatali titok megőrzése

Az intézmény minden dolgozójának kötelessége az Etikai kódex betartása, a hivatali titok megtartása. Az alkalmazott nem közölhet illetéktelen személlyel olyan adatot, amely a munkaköre betöltésével összefüggésben jutott tudomására, és amelynek közlése a munkáltatóra vagy más személyre hátrányos következménnyel járhat.

Amennyiben adott esetben, jogszabályban előírt adatszolgáltatási kötelezettség nem áll fenn, nem adható felvilágosítás azokban a kérdésekben, melyek hivatali titoknak minősülnek, és amely nyilvánosságra kerülése az óvoda érdekeit sértené.

A hivatali titok megsértése súlyos vétségnek minősül. Az óvoda valamennyi dolgozója köteles a tudomására jutott hivatali titkot megőrizni.

Hivatali titoknak minősül:

- amit a jogszabály annak minősít,
- a dolgozó személyes adatvédelmével, bérezésével kapcsolatos adatok,

- a gyermekek és a szülők személyiségi jogaihoz fűződő adatai,
- továbbá, amit az óvoda vezetője az adott ügy vagy a zavartalan működés biztosítása, illetve az óvoda jó hírnevének megőrzése érdekében vezetői utasításban írásban annak minősít.

VII. Az intézményi dokumentumok nyilvánosságával kapcsolatos rendelkezések

Működési alapidokumentumok

- Alapító Okirat
- Pedagógiai Program
- Szervezeti és Működési Szabályzat
- Házi rend
- Éves Munkaterv

Az Alapító Okirat elhelyezése

Az Alapító Okiratunk a következő helyeken van elhelyezve: a fenntartónál, az intézmény igazgatójánál, a hivatalos információs felületen (OH), az irattárban, a Magyar Államkincstárban.

Tájékoztatás a Pedagógiai Programról

A szülők bármely szülői értekezleten tájékoztatást kérhetnek az óvoda igazgatójától, igazgatóhelyettesétől, és a csoportos óvodapedagógusaitól.

- A Pedagógiai Programmal kapcsolatos kérdéseket a nevelési év ideje alatt bárki, bármikor feltehet.
- A Pedagógiai Program minden épületben és a honlapon megtalálható, a szülők számára kérésre nyomtatott formában bármikor hozzáférhető.
- A dokumentumok elhelyezéséről és a szóbeli és írásbeli tájékoztatás megkérésének módjáról a szülők a nevelési év kezdetekor tájékoztatást kapnak az igazgatótól.

Az óvoda lehetőséget biztosít arra, hogy a szülők az óvodai beiratkozás előtt is választ kapjanak kérdéseikre.

Tájékoztatás a Házirendről

- Az óvodapedagógusok minden nevelési év első szülői értekezleten majd a későbbiekben változás esetén tájékoztatást adnak a Házirendről.

A Házirend elhelyezésre kerül az óvoda épületeinek bejáratainál és a honlapon.

Az Internetes nyilvánosságra vonatkozó feladatok

A köznevelési törvény és annak végrehajtási rendelete írja elő, hogy amennyiben az intézménynek van honlapja, azon az alapdokumentumok közül mit kell nyilvánosságra hozni. 229/2012. (VIII.28.) Korm. rendelet 23. § (1) pontja alapján a nevelési-oktatási intézményi közzétételi listában szereplő dokumentumok:

- a felvételi lehetőségről szóló tájékoztató,
- a beiratkozásra meghatározott idő, a fenntartó által engedélyezett csoportok száma,
- köznevelési feladatot ellátó intézmény az étkezési térítési díj jogcíme és mértéke,
- a fenntartó nevelési intézmény munkájával összefüggő értékelésének nyilvános megállapításai és ideje, a köznevelési alapfeladattal kapcsolatos – nyilvános megállapításokat tartalmazó – vizsgálatok, ellenőrzések felsorolása, ideje, az Állami Számvevőszék ellenőrzéseinek nyilvános megállapításai, egyéb ellenőrzések, vizsgálatok nyilvános megállapításai,
- a nevelési intézmény nyitvatartásának rendje, éves munkaterv alapján a nevelési évben, tervezett jelentősebb rendezvények, események időpontjai,
- a pedagógiai-szakmai ellenőrzés megállapításai a személyes adatok védelmére vonatkozó jogszabályok megtartásával,
- a szervezeti és működési szabályzata, a házirend és a pedagógiai program.

Az adatközlés időpontja: Az igazgató az adatokat az október 1-jei állapotnak megfelelően október 15-ig továbbítja a KIR részére, az intézményi jóváhagyott dokumentumokkal együtt.

A közzétételi lista tartalmát szükség szerint, de legalább nevelési évenként egyszer felül kell vizsgálni. A közzétételi lista kizárólag közérdekű statisztikai adatokat tartalmazhat.

VIII. Lobogózás szabályai

A 132/2000. (VII.14.) kormányrendelet értelmében „A nemzeti lobogót állandóan kitűzve kell tartani.” A kormányrendelet a középületek fellobogózásának egyes kérdéseiről előírja a középületek számára a megfelelő méretű zászló kitűzését, illetve a fellobogózás szabályait.

A zászló állandó minőségének megtartásáról a helyi magasabb vezetők gondoskodnak.

IX. Vagyonnyilatkozat tételi kötelezettség

Jogszabályi háttér: az egyes vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettségről szóló 2007. évi CLII.tv. 11.§ (6.) bekezdés.

A vagyonnyilatkozat-tétel személyi hatálya kiterjed az óvoda alkalmazásában álló mindazon személyre, aki döntésre vagy ellenőrzésre jogosult, azaz: a vezető beosztású alkalmazottakra.

A vagyonnyilatkozat-tétel hatálybalépése

A kihirdetés napjától számítva a visszavonásig érvényes.

Felülvizsgálat módja: Jogszabályi változás

A vagyonnyilatkozat-tétel esedékessége

A vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettségnek a kötelezett

- a) a vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettséget megalapozó jogviszony, beosztás létrejötte, munka- vagy feladatkör betöltése érdekében azt megelőzően,
- b) a vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettséget megalapozó jogviszony, beosztás-munka vagy feladatkör megszűnését követő 30 napon belül.
- c) A vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettséget megalapozó jogviszony, beosztás, munka vagy feladatkör fennállása alatt az első vagyonnyilatkozatot követően, ha a törvény eltérően nem rendelkezik **2 évenként** köteles eleget tenni.

A vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettséget c) pontban foglaltak esetében az esedékesség évében június 30-ig kell teljesíteni.

Nem kell a b) pont szerint vagyonnyilatkozatot tenni a közszolgálatban álló személy foglalkoztatására irányuló jogviszony áthelyezéssel történő megszűnésekor, feltéve, ha az

áthelyezés vagyonyilatkozat-tételi kötelezettséggel járó munkakörbe, illetve feladatkörbe történik.

A vagyonyilatkozat átadásának, nyilvántartásának, tárolásának szabályai

- A vagyonyilatkozat-tételi kötelezettség fennállásáról a szükséges nyomtatványokat is tartalmazó tájékoztató átadásáról a munkáltató gondoskodik.
- A vagyonyilatkozat egyik példánya a nyilvántartásba vétel után a kötelezettnél marad, másik példányát az őrzésért felelős, az egyéb iratoktól elkülönítetten kezeli.
- A nyilatkozó és a munkáltató megbízásából az őrzésért felelős a boríték lezárására szolgáló felületen elhelyezett aláírásával egyidejűleg igazolja, hogy a nyilatkozat átadására zárt borítékban kerül sor. Az őrzésért felelős személy a nyilatkozatot nyilvántartási azonosítóval látja el. /Az azonosító betűjéből és számsorból áll./
- A vagyonyilatkozatot tartalmazó borítékot – a nyilatkozó és az őrzésért felelős példányát is – csak a jogszabályban meghatározott vagyonosodási vizsgált során az eljáró szerv bontja fel.
- A vagyonyilatkozat-tételi kötelezettség teljesítését az őrzésért felelős személy ellenőrzi. A nyilatkozat tartalmát abban az esetben ismerheti meg, ha a jogszabály rendelkezései szerint döntenie kell a vagyongyarapodási vizsgálat kezdeményezéséről.
- A jogszabályszerűen lezárt vagyonyilatkozat elhelyezése a vezető esetében a fenntartónál.

X. Kommunikációs csatornák használatának rendje

A telefonhasználat eljárás rendje

Az intézményi mobil vagy vonalas telefonok nem használhatóak magáncélra. A pedagógus gyermekek között munkaidejében mobiltelefonját magáncélú beszélgetésre sem a csoportszobában sem az udvaron nem használhatja. Csak a legszükségesebb esetben a legrövidebb időtartamig használható a csoportból kilépve, ha a gyermekek felügyelete megoldott. A dolgozó a saját mobiltelefonját a gyermekekkel való foglalkozás teljes idejében, néma vagy rezgő állapotban tarthatja magánál és csak kivételes, sürgős esetben használható.

Infokommunikációs rendszer használati rendje

Ide tartozik a számítógép, laptop, tablet, okos telefon, wifi és az ezeken keresztül elérhető intézményi dokumentáció és a postafiókok.

Előnye:

- információszerzés,
- tájékozódás,
- tájékoztatás.

Hátránya:

- visszaélési lehetőség a közzétett adatokkal,
- nem kívánt visszajelzések érkezése,
- jogosulatlan egyének is hozzáférhetnek az adatokhoz.

Használatuk szabálya:

- Munkaidőben csak vezetői engedéllyel használhatóak.
- Mivel a feltöltött adatok nyilvánosak és mindenki által hozzáférhetőek, körültekintően, a személyiségi jogokat és az adatvédelmi szabályokat figyelembe véve kell eljárni.

Az oktatásban használt felületekre a köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban állók csak kódolt bejutással jutnak el. Ezek a felületek nagy mennyiségű személyes adatot tartalmaznak, ezért a hozzáférés titkos, a titoktartás a munkavállaló kötelessége és felelőssége.

A köznevelésben foglalkoztatott munkavállaló 2024. július 1-ig köteles a Kormány által biztosított elektronikus azonosítási szolgáltatást és a hozzá kapcsolódó tárhelyet megigényelni és erről a munkáltatónak nyilatkozni írásban.

XI. Az elektronikus úton előállított papíralapú nyomtatványok hitelesítésének rendje

Az intézmény jelenleg nem használ elektronikus iktató rendszert, a szabályozást az intézménybe érkezett és keletkezett elektronikus úton előállított papíralapú nyomtatványok hitelesítésére alakítja ki.

Az oktatási ágazat irányítási rendszerével a Közoktatási Információs Rendszer (KIR) révén tartott elektronikus kapcsolatban elektronikusan előállított, hitelesített és tárolt dokumentumrendszert alkalmazunk a 229/2012. (VIII.28.) Kormányrendelet előírásainak megfelelően.

Az elektronikus rendszer használata során feltétlenül tárolni kell egyéb adathordozón az alábbi dokumentumokat:

- az intézménytörzsre vonatkozó adatok módosítása,
- az alkalmazott pedagógusokra, nevelőmunkát segítő vonatkozó adatbejelentések,
- az óvodás gyermekek jogviszonyra vonatkozó bejelentések,
- az október 1-jei pedagógus/gyermek létszámának listája.

Az elektronikus úton előállított fent felsorolt nyomtatványokat az intézmény pecsétjével és az igazgató aláírásával hitelesített formában kell tárolni.

A szabályzat célja:

Az intézmény működése során keletkező iratok elektronikus úton történő létrehozásának, archiválásának, továbbításának, valamint az elektronikus úton érkező iratok kezelésének, megőrzésének szabályzása.

A szabályzat személyi hatálya:

A szabályzat minden dolgozó számára kötelező érvényű, aki munkája során iratkezeléssel kapcsolatba kerül. A szabályzat bizalmas információkat tartalmaz az intézmény működését illetően, ezért tartalma SZOLGÁLATI TITOK!

A Szabályzat betartásának ellenőrzése:

A Szabályzat betartásának ellenőrzése az igazgató feladata, melyet rendszeres időközönként elvégez. Az ellenőrzés végrehajtása előzetes bejelentés nélkül történik!

A Szabályzat tárgyi hatálya:

- kiterjed a védelmet élvező iratok teljes körére, felmerülésük és feldolgozási helyüktől, idejüktől és az iratok fizikai megjelenési formájától függetlenül,
- kiterjed az intézmény tulajdonában lévő, valamennyi informatikai berendezésre, valamint a gépek műszaki dokumentációira is,

- kiterjed az informatikai folyamatban szereplő összes dokumentációra (fejlesztési, szervezési, programozási, üzemeltetési), kiterjed a rendszer- és felhasználói programokra,
- kiterjed az adatok felhasználására vonatkozó utasításokra, kiterjed az adathordozók tárolására, felhasználására.

Az elektronikus iratkezelés (adatkezelés) során használt fontosabb fogalmak:

Személyes adat: az érintettel kapcsolatba hozható adat - különösen az érintett neve, azonosító jele, valamint egy vagy több fizikai, fiziológiai, mentális, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára jellemző ismeret -, valamint az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés;

Különleges adat:

a) faji eredetre, a nemzetiséghez tartozásra, a politikai véleményre vagy pártállásra, a vallásos vagy más világnézeti meggyőződésre, az érdek-képviseleti szervezeti tagságra, a szexuális életre vonatkozó személyes adat;

b) az egészségi állapotra, a kóros szenvedélyre vonatkozó személyes adat, valamint a bűnügyi személyes adat.

Közérdekű adat:

az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő és tevékenységére vonatkozó vagy közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett, a személyes adat fogalma alá nem eső, bármilyen módon vagy formában rögzített információ vagy ismeret, függetlenül kezelésének módjától, önálló vagy gyűjteményes jellegétől, így különösen a hatáskörre, illetékességre, szervezeti felépítésre, szakmai tevékenységre, annak eredményességére is kiterjedő értékelésére, a birtokolt adatfajtákra és a működést szabályozó jogszabályokra, valamint a gazdálkodásra, a megkötött szerződésekre vonatkozó adat.

Elektronikus iratok létrehozása:

Elektronikus irat létrehozása számítástechnikai eszközökkel történik. Az elektronikus úton keletkezett iratnak számítástechnikai eszközökön történő tárolása fájlokban történik. Az elektronikus iratokat lehetőleg olyan eszközön és formátumban kell létrehozni, melyek a

felhasználás helyétől függetlenül ugyan azt az eredményt nyújtják. Kerülni kell a nem járatos fájlformátumok használatát és egyúttal törekedni kell népszerű formátumok használatára.

Minden fájlnek három fő tulajdonsága van: név, kiterjesztés, hely, továbbá, az iratkezelés szempontjából fontos tulajdonságai (attribútum):

- létrehozás dátuma,
- utolsó módosítás dátuma,
- utolsó hozzáférés dátuma,
- rejtett, írásvédett.

Az elektronikus úton létrehozott iratok végleges, jóváhagyott változatát ki kell nyomtatni, el kell látni a megfelelő azonosítókkal, továbbá megőrzés céljából archiválni kell.

Azokat a dokumentum fájlokat, melyek várhatóan nem változnak meg, vagy nem cél a későbbiekben a megváltoztatása, írásvédetté kell tenni!

Fájlok elnevezéseinek alapelvei:

- A fájl neve lehetőleg utaljon a tartalomra, a későbbi könnyebb azonosíthatóság érdekében.
- A fájl nevében a szóköz karaktereket lehetőség szerint _ karakterrel kell helyettesíteni, ha lehetséges, kerülni kell az ékezetes betűk használatát.

A fájlok elhelyezése mappákban történik. Az összetartozó fájlokat célszerűen egy mappában kell elhelyezni. A mappa nevének megválasztásakor fájl elnevezéseinek alapelveit kell betartani.

Elektronikus iratok küldése, fogadása

Az Eüsztv. 8. § (1) Az ügyfél – törvény, eredeti jogalkotói hatáskörben megalkotott kormányrendelet eltérő rendelkezése hiányában – jogosult az elektronikus ügyintézészt biztosító szerv előtt az ügyei intézése során ügyintézési cselekményeit elektronikus úton végezni, nyilatkozatait elektronikus úton megtenni. Óvodánk dolgozói a 2023. évi LII. törvény alapján 2024. július 1-ig köteles a Kormány által biztosított elektronikus azonosítási szolgáltatást és a hozzá kapcsolódó tárhelyet igényelni és erről a munkáltatónak írásban nyilatkozni.

Szabályozási rendje: az iratkezelési szabályzatnak megfelelően.

A személyi anyagok, a gyermekek anyagainak létrehozására szolgáló programok

A KIR és KIRA rendszerben keletkezett iratok, az ilyen módon létrejött iratokat nyomtatás után Iratkezelési szabályzatnak megfelelően meg kell őrizni.

Az intézményi étkezési nyilvántartó rendszerben érkező iratok a rendszeren belül kerülnek létrehozásra. Az ilyen módon létrejött iratokat nyomtatás után az Iratkezelési szabályzatnak megfelelően meg kell őrizni.

Archiválás, biztonsági mentések

Az archiválás, biztonsági gyorsmentés USB adattárolókra történik. Emellett külső adathordozóra történnek az éves archiválások.

Az intézmény által használt programok rendelkeznek olyan funkcióval, melyek segítségével az archiválás elvégezhető, az így kapott fájlok segítségével a biztonsági mentéskori állapot visszaállítható. A funkcióval létrehozott fájlokat egy erre a célra rendszeresített USB adathordozóra kell másolni, és az intézményvezetői iroda páncélszekrényében kell őrizni. Az archiválást, biztonsági mentést havonta egyszer el kell végezni.

Az igazgató vezetője felelős:

- az iratok szakszerű és biztonságos megőrzéséért az elektronikus úton előállított papíralapú nyomtatványok iktatási rendszerének kialakításáért, működtetéséért, felügyeletéért,
- a számítástechnikai rendszerének biztonságkövetelményeiért általánosan és a rendszer üzemeltetéséért önállóan felelős személy kijelöléséért,
- az Iratkezelési Szabályzat elkészítéséért, jóváhagyásáért, szabályszerűségéért és a feladatoknak megfelelő célszerűségéért,
- a szervezeti egységek vezetőivel együttműködve az iratkezelés személyi és szervezeti feltételeinek kialakításáért,
- az Iratkezelési Szabályzatban foglaltak végrehajtásnak rendszeres ellenőrzéséért, a szabálytalanságok megszüntetéséért, szükség esetén a szabályzat módosításának kezdeményezéséért,
- az iratkezelést végző, vagy azért felelős személy szakmai képzéséért és továbbképzéséért,

- egyéb jogszabályokban meghatározott iratkezelést intéző feladatokért.

A programokhoz, munkaállomásokhoz való hozzáférési jogosultságokat névre szólóan kell dokumentálni. A dokumentumok tárolása és kezelése a vezető feladata. A jogosultságokat a szervezeti egységek vezetőinek egyénekre bontott jogosultsági javaslata alapján a vezető állítja össze.

A számítógépes alkalmazások általános üzemeltetési, informatikai felügyeletének feladatai

Az informatikai területen az iratkezeléssel kapcsolatos tervezés-fejlesztés, üzemeltetés, valamint a feladat- és felelősségi körét, kompetenciáit a vezető utasítása alapján az intézményi titkár végzi.

Az intézmény szempontjából jelentős alkalmazások, adatállományok, pl. személyi és munkaügyi rendszerek, ügyiratkezelés az alábbiak:

- A személy és munkaügyek kezelésére szolgáló rendszer: hozzáférési jogosultsága van: intézményvezető, intézményi titkár.
- Statisztikai adatszolgáltatás kezelésére szolgáló rendszer: hozzáférési jogosultsága van: intézményvezető.

Az informatikai rendszeren belül elkülönítetten kell kezelni a személyes adatot és a törvények által meghatározott egyéb adatcsoportokat. Az egyes számítógépes alkalmazásokra a biztonsággal kapcsolatos, specifikus előírásokat meg kell határozni. A hozzáférési jogosultságok odaítélését a feladatteljesítés követelményeihez igazodva kell megállapítani.

A hozzáférési jogosultságok kiosztását, illetve megvonását a vezetői jóváhagyás után az intézményi titkárnak el kell végeznie. Az alkalmazások dokumentációját legalább két szinten, az üzemeltetési és kezelési előírások, a biztonsági követelmények szintjén kell összeállítani.

A hiányzó, illetve elvesztett iratok ügyének rendezése

Az ügyirat elvesztése, jogtalan megsemmisítése, hiánya munkajogi felelősségre vonást von maga után.

Az ügyirat elvesztésének, jogtalan megsemmisítésének, eltűnésének okát és körülményeit – az irat eltűnésének észlelésétől számított 3 munkanapon belül az igazgatónak ki kell vizsgálnia.

XII. A szabálytalanságok kezelésének eljárásrendje

A szabálytalanság, valamely létező szabálytól: jogszabályi rendelkezéstől, helyi rendeletről, egyéb belső szabályzattól való eltérést, az elvárások be nem tartását jelenti.

A szabályok be nem tartása adódhat: nem megfelelő cselekményből, mulasztásból, hiányosságból.

Szabálytalanságnak minősül az, amely mértéke alapján: a büntető-, szabálysértési, kártérítési, illetve fegyelmi eljárás megindítása adhat okot.

Feladatok a szabálytalanságok észlelése esetén, ha a működés bármely területén szabálytalanság merül fel: a szabálytalanságot, vagy annak gyanúját haladéktalanul jelenteni kell az igazgatónak, az igazgató, ha szabálytalanságot vagy annak gyanúját észleli köteles erről a felügyeleti szerv vezetőjét haladéktalanul tájékoztatni.

XIII. Záró rendelkezések

Az SZMSZ-t az igazgató készíti a nevelőtestület bevonásával és a fenntartó jóváhagyásával válik érvényesé.

A hatályba lépés napja 2024.01.01.

A hatályba lépéssel egyidejűleg érvényét veszti az intézmény az előzőleg jóváhagyott Szervezeti és Működési Szabályzata.

A nyilvánossá tétel: az óvoda honlapja, ahol mindenki számára hozzáférhető elolvasásra.

Krasznokvajda, 2023.12.21

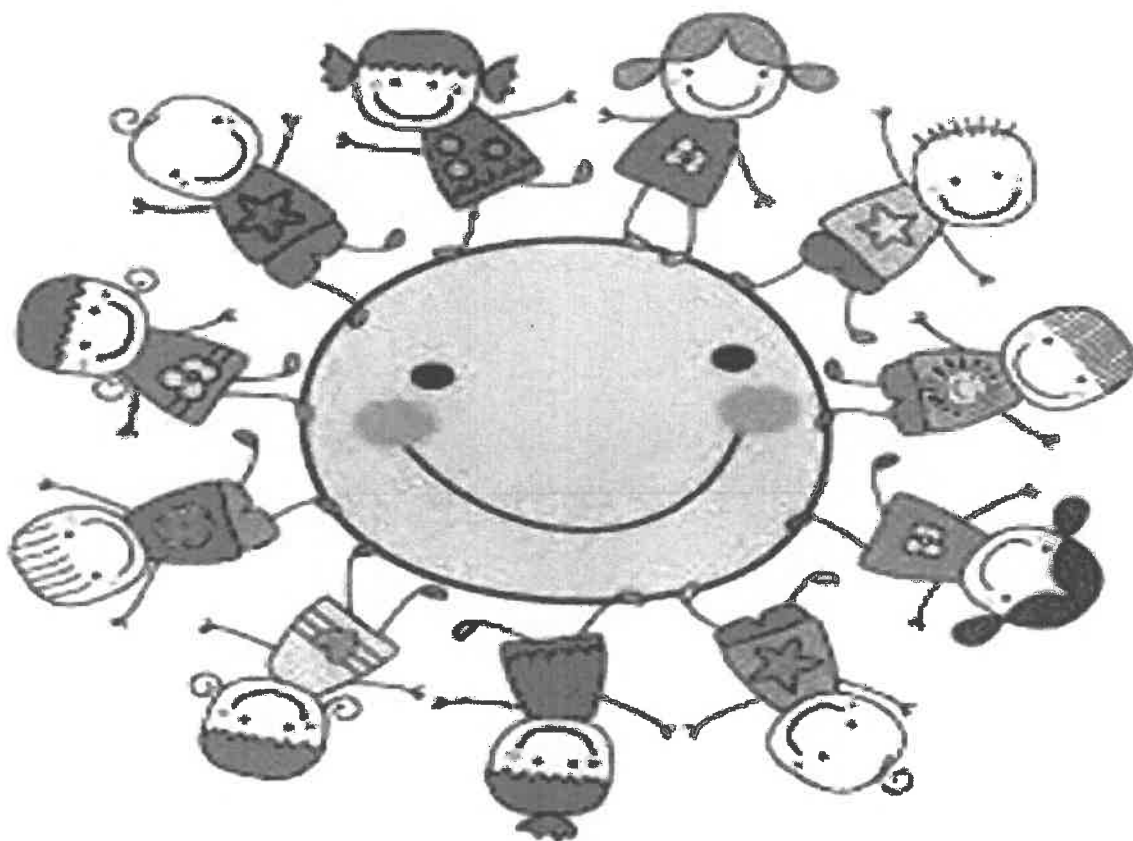
.....

P.h

.....
Galyas Renáta

igazgató

KRASZNOKVAJDA ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Hatálya:2024.01.01

2024

"A sorstól az élet fenntartását kaptuk feladatul,
akár úgy, hogy az embereket tápláljuk,
akár úgy, hogy a jövőre új növény sarjad majd belőlünk.

Rövid az életünk, de nagyszerű a hivatás amit betöltünk."

(Baksa Brigitta: A karácsonyi asztal meséi)

A PEDAGÓGIAI PROGRAM JOGSZABÁLYI HÁTTERE

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. Törvény
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról - 2003. évi CXXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről
- 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- 1997. évi XXXI. tv. a Gyermekek védeleméről és gyámügyi igazgatásról
- Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 48/2012. (XII.12.) EMMI rendelet a pedagógiai – szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai – szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- 277/1997. (XII.22.) kormányrendelet a pedagógus – továbbképzésről, a pedagógus szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- 15/2013. (II.26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 2003. évi CXXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

- 17/2013. (III.1.) EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- Az óvoda hatályos Alapító Okirata
- Nevelőtestületi határozatok

Törvények

Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelemről és gyámügyi igazgatásról

2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

Kormányrendeletek

363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról

2016/679. számú rendelet - Európai parlament és a Tanács (EU) általános adatvédelmi rendelete, GDPR- törvény Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)

229/2012. (VIII.28.) kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény végrehajtásáról

48/2012. (XII.12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiaiszakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről

326/2013. (VIII.30.) Korm. rendelete a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. tv. köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról

15/2013. (II.26.) EMMI rendelete a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről

20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról Irányelv: A tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók köznevelési ellátásának irányelve

A pedagógiai program tartalmát befolyásoló további dokumentumok:

- Az óvoda Alapító okirata

Az óvoda jogi státusza, adatai

Az intézmény neve: Krasznokvajda Óvoda

Telefonszáma: 46/458-118

Címe: 3821 Krasznokvajda, Szászfai út 20

OM azonosító: 202110

Adószáma:

Az intézmény típusa: Óvoda

Az intézmény Igazgató: Az óvodaigazgató, aki képviseli az intézményt, és az intézmény dolgozói felett a munkáltatói jogokat gyakorolja.

Az óvoda befogadóképessége: 50 fő

Az óvodai csoportok száma: 2 csoport

Az óvoda fenntartója: Krasznokvajda Község Önkormányzata
3821 Krasznokvajda, Scholtz Albin tér 3. Tel: 46/458-240

A köznevelési álláshelyek száma:

-3 fő óvónő

-2 fő dajka

1 Bevezető

Ezzel az egyszerű térképvázlattal szeretnénk meghatározni környezetünket. Hiszen földrajzi helyzetünket tekintve olyan helyen élünk, amely igazából sok

térképen jelen sincs és sokszor és sokszor kaptuk már ezt a kérdést – Ez még Magyarország? – Igen! Magyarország egyik legszebb vidéke, ami talán most kezdünk újra felfedezni, jelzi ezt az egyre több turista kíváncsisága is, amit tapasztalunk. De ettől függetlenül sajnos vannak immár kihalt félben lévő falvaink is és ahonnan egyetlen óvodás sem jár már (Büttös), utánpótlás nem várható. De jelenleg még járnak, Szászfáról, Pamlényből és kányból, Flsőgagyból, Gagyvendégiből is. A településen a munkahely nagyon szűkre szabott. Az elmúlt évek társadalmi változásai kedvezőtlenül érintették az itt élő családokat, mivel alacsony iskolázottságuk miatt első között váltak munkanélkülivé. Jövedelmük különböző segélyből, támogatásokból áll. A gyerekek ingerszegény környezetből, kevés ismerettel érkeznek az óvodába. Emelkedő tendenciát mutat a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek száma. HHH gyerek az, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző védelembe vett, illetve aki után rendszeres gyermekvédelmi támogatást folyósítanak. 2007 szeptemberétől óvodánkban integrációs nevelés folyik, különös figyelmet fordítunk a HHH gyerekek értelmi, érzelmi és szociális képességük fejlesztésére. Programunk Nagy Jenőné által írt „Óvodai nevelés a művészet eszközeivel” a helyi sajátosságokhoz igazított program alapján íródott, melynek szemlélete áll legközelebb a nevelőtestületünkhöz. A kompetencia alapú program egy részét átvettük az előző években, és azt megelőzően is a helyi „Hagyományörző” programmal dolgoztunk. 2023.szeptember 1-től e program céljai és feladatai alapján fogjuk tevékenységünket folytatni, hiszen a helyi sajátosságoknak ez a program a legmegfelelőbb. Hirdetjük a gyermekközpontú, szeretetteljes, családi légkört, amelyekben a gyermekeket egyéni képességeik és készségeik szerint neveljük, fejlesztjük az egyenlő hozzáférés teljes biztosításával. Programunk nevelési gyakorlata a művészetek.

1.2 Helyzetkép óvodánkról

Az óvodánk saját helyi programjának alapja a kormány 137/1996. VIII.28. számú rendeletében kiadott óvodai nevelés országos alapprogramja Néphagyományörzés 1999-től helytálló programunkban, de az idők folyamán történt változások során 2007 szeptember 1-től kompetencia alapú programcsomag bevezetése történt. A programunkban továbbra is helyet kap a hagyományörzés, mivel „akinek nincs múltja, nem lehet jövője” – mondja a hagyomány ápolásáról ez a híres mondás. A kompetencia alapú

programcsomagban is helyet kapott a hagyomány, mint nevelési terület. Ezen a területen nagyon sok élményt tudunk nyújtani a gyerekek számára. Óvodai életünkbe a gyermekek életkori sajátosságait és fejlettségi szintjét figyelembe véve tervezzük meg a hagyományápolás módját. Segítségül számunkra a kompetencia alapú programcsomaghoz kapott segédanyag. Az ünnepek és ünnepélyek előtti előkészületek elég hosszú időt vesznek igénybe, ahol a gyermek is aktív része a folyamatnak. Itt lehetőség van a szülők, nagyszülők és családtagok bevonására is. Ezek a vidám és jó hangulatban eltöltött idők mindannyiunk számára. A társas kapcsolatok és viselkedési szokások is ezáltal fejleszthetők. A gyermek legfőbb tevékenysége ebben a korban: a játék. A feltételek megteremtése mellett helyet, időt kell biztosítani. Ebben a korban nagyon fogékonyak a gyerekek, így biztosítani kell számukra, hogy minél több tapasztalatot és ismeretet szerezzenek és óvodáskor végére elérjék azt a fejlettségi szintet, hogy megkezdjék iskolai tanulmányaikat. A fejlődés minden gyermek számára egyéni, így a fejlesztés is. Cél: minden gyermek önmagához képest fejlődjön a kívánt szintre.

A néphagyományőrző óvodai program célja, feladatai

Mi minél több „gyönyörködtető élményt” szeretnénk nyújtani óvodásainknak. Tudjuk, ez nem lesz könnyű feladat, hogy mit vigyünk be az óvodába milyen módon, hogyan építsük be az óvodai életünkbe. Össze kell hangolnunk a gyermekek életkori sajátosságait és a hagyományápolás tartalmát, módját, formáit. Fontos szabálynak tekintjük a mértéktartást, de nem mindent és minden áron. Általában az ünnepelőkészületek elég hosszú folyamatot jelentenek, úgy érezzük, hogy itt a gyermekek természetes aktív szereplője kell, hogy legyen. Segítőink: a szülők, nagyszülők, ők is szerepet kapnak egy-egy alkalomkor. Közös várakozás, közös élmény. A zenei és irodalmi nevelés jól beépíthető a folyamatba (csúfolók, parasztregulák, népi gyermekjátékok, népmesék, népdalok). A gyermekek kíváncsiságát kihasználva, folyamatosan biztosítható a változatos tevékenység. A hagyomány ápolása közbeni együtt munkálkodás, játszás, tervezés örömteli élmény kell, hogy legyen mindannyiunk számára

(ünnepek, jeles napok). Legyenek ezek vidámak, jó hangulatúak, játékos felszabadult együtt töltött idők. A bevezetés elején felírt jelmondatunk utal választásunkra. Mielőtt bármibe belekezdünk volna, több minősített programot tanulmányoztunk, de úgy éreztük, hogy a saját környezetünkben a megvalósítása nem lehetséges különböző okok miatt. Ahogy kezünkbe került a „Néphagyományőrző” minősített óvodai program, kezdtük érezni és körvonalazódtak az elképzelések, megvalósítási lehetőségek és a környezeti sajátosságokat figyelembe véve szükségessége is, annak hogy ezzel próbálkozzunk. A fenntartóval egyeztetünk a terveink végrehajtásához szükséges anyagi háttér biztosításának lehetőségeiről. A szülők felé is hírül adtuk, és érveink alapján egyetértettek döntésünkkel, és meg is kezdődött az együtt munkálkodás. (Nagyszülőktől, ismerősöktől anyaggyűjtés stb.) A program készítésekor a Kormány 137/1996. VIII.28. számú rendeletében kiadott Óvodai nevelési országos alapprogramját tartottuk szem előtt és vettük alapul.

Választásunk indoklása

Kulturális gazdagítás: A néphagyományok megismerése és ápolása hozzájárul a gyermekek kulturális gazdagodásához. A népi hagyományok tartalmazzák a helyi szokásokat, ünnepeket, népviseletet, és ezáltal segítik a különböző kultúrák megismerését és elfogadását.

Szociális kompetencia: A néphagyományokon keresztül kialakuló közösségi élmények segítik a gyerekeket a szociális készségeik fejlesztésében. A közös tevékenységek, ünnepek, hagyományok által kialakuló közösségi élmények erősítik a csoportban való együttműködést és az egymás iránti tiszteletet.

Identitás kialakítása: A néphagyományok ápolása segíti a gyermekek identitásának kialakítását. A gyerekek számára fontos, hogy tudják, honnan származnak, milyen hagyományokhoz tartoznak, és hogyan kapcsolódnak a szélesebb kulturális közösséghez.

Kreativitás és képességfejlesztés: A néphagyományokon alapuló tevékenységek, például népi játékok, néptánc vagy kézműves foglalkozások, hozzájárulnak a gyermekek kreativitásának fejlesztéséhez és különböző készségeik kibővítéséhez.

Hagyományörzés és átadás: A néphagyományok ápolása révén az óvoda hozzájárulhat a hagyományok átörökítéséhez a következő generációk számára. A gyerekek részt vehetnek olyan tevékenységekben, amelyek generációról generációra szállnak, ezáltal segítve a hagyományok fennmaradását.

Érzelmek kifejezése és szociális érzékenység: A néphagyományok kapcsán kialakuló érzelmek és élmények segíthetik a gyermekeket az érzelmi intelligencia és szociális érzékenység fejlesztésében. Az együtt átélt élmények segíthetik az érzelmek kifejezésében és az empátia kialakításában.

1.3 Az óvoda személyi feltételei

Intézményünkben 2 Fő Pedagógiai asszisztens (Főiskola tanulmányait elkezdte) 1 fő Óvodapedagógus (aki felmentési idejét tölti) és 2 dajka. A dolgozók munkaköri leírás és teljesítményértékelés alapján dolgoznak. Az IPR bevezetése óta folyamatosan képzésekre járunk, előadásokra és konzultációkra, hogy minél hatékonyabban tudjuk az óvodai munkát végezni. Fontosnak tartjuk az óvodában alkalmazottakkal való összehangolt munkát. A nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyerekek számára. A nevelő munkát az óvoda teljes nyitvartásában kizárólag Pedagógiai asszisztens végzi. Személye minta a nevelésben. Értékfelfogása erősen hat a gyermekekre. Éppen ezért nem mindegy, milyen értékeket közvetít, s azokat milyen tudatosan képviseli. Gyakran előfordulnak érték különbségek szülők és az óvoda között. Az óvodapedagógus vállalja fel a tapintatos meggyőzést, ha azzal a gyermekek érdekeit védi. E programot megvalósító óvodapedagógus közvetítse a művészetek tradicionális értékeit. Vállalja az ízlésformálást az óvoda tágabb környezetében is. Az óvodapedagógus legyen képes énekével, mesemondásával, bábjátékával, alkotásával esztétikai élményhez juttatni a gyermekeket. Fejlesztésükhöz alkalmazzon egyéni módszereket, egyéni fejlesztési programokat úgy, hogy a gyermekek pozitív énképe és önbizalma kialakulhasson. Az óvodapedagógusnak legyen igénye az önművelésre a körülményekhez képest, teremtsen lehetőséget a szakmai tájékozottságának, szaktudásának fejlesztéséhez. Személyiségvonásaiban jelenjen meg a humanizmus, a pedagógiai optimizmus, tetteiben legyen érezhető a hitelesség, tapintat és az empátia. A gyermekcsoportok életét két óvodapedagógus irányítja.

Az óvodapedagógusi párok tudjanak együtt tervezni, tudjanak összehangoltan, feladatokat megosztva dolgozni. Legyenek képesek pedagógiai elveiket, nevelési gyakorlatukat egyeztetni. Az óvodapedagógusok vonják be a dajkákat a közösségi élet és az egészséges életmód szokásainak megtervezésébe, elemzésébe, értékelésébe. A közösség tagjaiért valamennyien vállaljanak felelősséget a közösen kitűzött célok és feladatok megvalósításáért. A szakmai munkában, munkatársi kapcsolatban, a döntéshozatal előtt őszinte, nyílt véleménnyel segítsék a legjobb megoldás kialakítását. A vezető pontosan a lehetőségek optimális felhasználásával biztosítsa a jól megszervezett munkát, a fejlesztéshez szükséges feltételeket.

1.4 Az óvoda tárgyi feltételei:

Jelenlegi tárgyi feltételek:

Intézményünk a '30-as években épült, 1959 óta óvodaként működik. Férőhelyek száma 50 fő. Két csoportszobával rendelkezik, az egyik hagyományos parkettás, a másik laminált padlós. A termekben központi fűtés van, a helységek tágasak és világosak. Berendezése az IPP eredményeként otthonosabb lett. Fejlesztő játékeszközök ezáltal gazdagodtak. Ennek köszönhetően rendelkezik a helyi nevelési program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel, melyek a gyerekek számára hozzáférhetőek. Elhelyezésükkor figyelmet fordítottunk a biztonságra. A csoportszobákhoz két különálló mosdó és öltöző tartozik, amely megfelelő környezet az óvoda munkatársainak és lehetőséget teremt a szülők fogadására. E helyiséget a Demján Sándor Alapítvány segítségével 2009 tavaszán felújítottuk. Az intézményben még van két különálló gyermeköltöző, egy fedett mosdó, egy szertár, egy vezetői iroda és egy előszoba is. Nincs viszont tornaszoba, elkülönítő szoba, fejlesztő szoba, nevelői iroda és öltöző sem. Az óvoda udvar új játékokkal bővült, szintén 2009 tavaszán a Demján Sándor Alapítvány támogatásával, de még így sem tökéletes. Óvodánk rendelkezik a programunk megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda épületét, udvarát, berendezését úgy alakítottuk ki, hogy a lehető legjobban szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, biztos és egészségük megőrzését, nevelését, fejlesztését. Legyen tiszta, gondozott, esztétikus minden csoportszobája, öltözője, mosdója, konyhája, udvara. A gyermekek egészséges életmódját biztosítsa. A gyermekek mozgásának, játékigényének kielégítéséhez megfelelő játékeszközök állnak rendelkezésünkre.

- Képalakításhoz különböző méretű rajzlapok, színes papírok, festékek, színes ceruzák, zsírkréták, pasztellkréták, filctoll, viaszkréták, fonalak, anyagok, madzag stb.
- Plasztikai munkához agyag, gyurma, fadarabok, termések, magok, kavicsok, szövő keretek, fonalak, stb.
- Esztétikus ovigaléria.
- Videó- és magnófelvételek lejátszó lehetőséggel, Interaktívtábla, projektor: zenei élményközvetítéshez, vadállatok életének megismertetéséhez, az óvoda ünnepeinek, hangversenyeinek, ovigalériai események rögzítéséhez, többszöri megtekintéséhez
- Különböző kézi szerek a zenés-mozgásos percekhez, pl. labda, babzsák, kisebb-nagyobb karika, rövidebb-hosszabb szalag, bot, zsebkendő, zászló stb.
- Szakkönyvek közül első sorban a programhoz felhasznált irodalmi jegyzéket ajánljuk, amit még gazdagíthatunk számos módszertani kiadvánnyal.
- A csoportszobák előtti térben és a folyosón biztosítunk megfelelő családi helyet a szülők fogadására.

1.6 Óvodakép

Olyan óvodában kívánjuk nevelni a gyermekeket, ahol a gyermek a szülő és munkatársak egyaránt felszabadultan, biztonságban érzik magukat. Célunk a partneri elégedettség folyamatos növelése az igények szakszerű kielégítése. Óvodai nevelésünkben érvényesüljön az egyének példája, tudásunkkal a gyermekek rendelkezésére álljunk. Az egyén tiszteletben tartása mellett a társas viselkedés megtapasztalásával, gyakorlásával a gyermekek szocializációját kívánjuk segíteni. Legyen gyermekközpontú, befogadó, törekedjen a gyermeki személyiség kibontakoztatására. Biztosítja minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést, tudatosan kerülje a nemi sztereotípiák erősítését, segítse elő a nemek társadalmi egyenlőségével kapcsolatos előítéletek lebontását. Pedagógia tevékenységrendszerünk és tárgyi környezetünk segítése a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakítását. Óvodai nevelésünk az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik a gyermeki szükségletek kielégítéséről, érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről, a szabad játékról. Biztosítja a gyermekek önazonosság megőrzését, ápolást,

erősítését, nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét. Fontosnak tartjuk, hogy biztosítsuk minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, a meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem adunk helyett semmiféle előítélet kibontakozásának.

1.7 Jövőkép

Szeretnénk, ha óvodánk a türelem, az elfogadás, a szeretet közössége lenne, ahol gyermekeink boldogan, vidáman tölthetnék napjaikat, szakmailag jól képzett óvodapedagógusok irányításával.

2. Óvodai nevelési programunk alapjai

Azonosulunk a program alapelveivel, kiindulási pontjaival, céljaival! Csak akkor vagyunk a programunk megvalósítói, ha hittel cselekszünk, s benne teljes érték tagként dolgozunk. Megteremtjük a gyermekek boldog és biztonságos környezetét! A gyermek a mi szeretetünkre, törődésünkre, megértésünkre vágyik. Megkülönböztetett érzékenységgel foglalkozunk a szülővel! Legyen személyes, meghitt kapcsolatunk a szülővel, szólítsuk őket nevükön!

Minél többet mondjunk el és üzenjünk nekik a legdrágább kincsükről, a gyermekükről! Tudunk nevetni, felfedezni, csodálkozni! Ha mi képesek vagyunk erre, képesek leszünk a gyermekeknek is szikrát adni! Ami nekünk a program megszabta kötelesség, a gyermeknek élmény és játék! Törekszünk a legjobb minőség elérésére! A minőségi munka minket, a programot, s óvodánkat egyaránt dicséri majd.

2.1 A program alapelve:

- Szeretetteljes, biztonságérzetet adó, érzelemben gazdag óvodai élet megteremtése, ahol a gyermekközpontúság úgy jelenik meg, hogy tartást, önállóságot, boldogságot ad a gyermeknek, és biztosítja az egyenlő hozzáférést.
- A gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelezettsége.

- Fontos a gyermekek jogainak tiszteletben tartása, a szabad játék elsődlegességének biztosítása.
- A gyermekek érdekeinek figyelembe vétele az óvoda mindenkori kötelessége.
- Minden gyermek számára egyenlő hozzáférés biztosítása.
- Az óvoda befogadó szemlélettel, gyermekközpontú neveléssel törekszik a gyermeki személyiség kibontakoztatására.
- Programunk a néphagyományra és a művészetek eszközével ható vers, mese – dramatikus játékokra, a vidám éneklés, énekes játék.

2.2 Kiindulási pontok:

Minden gyermek a saját képességei szerint, annak figyelembe vételével nevelhető, fejleszhető, nevelik, fejlesztik őt az új társas kapcsolatok, vagyis az óvoda minden dolgozója. A felnőttek tetteikkel sugározzák a feltétel nélküli szeretetet, s azt a gyermekeknek oly fontos biztonságérzetet, hogy “tisztellek Téged, fontos vagy nekem, csakis Rád figyelek, és segítek Neked, ha szükséged van a segítségemre.”

Minden gyermek ismerje és tudja meg értékeit, de azt is érzékelje, hogy melyek a hiányosságai. Ezt természetesen minden lelki feszültség nélkül fogadja el. Ez a program magában foglalja a hazai óvodai gyakorlat legjobb tapasztalatait azért, hogy abból a már jól bevált, hagyományos értékeket meg őrizze. Ugyanakkor arra is készíti az óvodapedagógusokat, hogy az egész napi óvodai életet még árnyaltabban, sokszínűbben, az egyéni szükségleteket, különbözőségeket figyelembe véve szervezzék meg. Óvodapedagógusaink pedagógiai munkájuk során arra törekszenek, hogy az óvodások okos szeretetben, érzelmi biztonságban, szabad, nyugodt légkörben, sok szép élménnyel gazdagodva élvezzék az óvodában töltött éveiket. Programunk a néphagyományra és a művészetek eszközével ható vers - mese – dramatikus játékokra, a vidám éneklés, énekes játék és zenehallgatásra, valamint a rajz, mintázás, kézi munka tevékenységekre helyezi a hangsúlyt a természeti - emberi - tárgyi környezet megismertetését elsősorban a közvetlen környezetükben, a tapasztalati lehetőségek biztosításával teszi érzelmileg gazdaggá. Ismeretes, hogy az óvodai korosztályra a „mozgáséhség” jellemző. Ezért e program a mindennapi szabad mozgáson túl beiktat szervezett mozgásokat is, hogy a gyermekek életkorának megfelelően fejlődjön keringési, mozgató- és légzési rendszerük, valamint a csont- és az izomrendszerük teherbíró képessége. A népművészet formanyelvén fogant vers, mese, énekes játék, vizuális- és tárgyi környezetet kiemelt program

beépíti a néphagyományt, népszokásokat, és ünnepkörökhöz, évszakokhoz csoportosítva tervezi meg az óvodai nevelés minden részét.

2.3 A program célfejezete

2.3.1. Alapvető célok - gyermekkép:

Törek szünk arra, hogy az óvodánk olyan képet mutasson, ha egy idegen belép, azonnal tudja meg, kik dolgoznak az intézményben. Fontosnak tartjuk azt is, hogy a szülők mindennap láthassák, milyen tevékenységrendszerrel biztosítunk a gyermekeknek, hogyan és milyen módon tartjuk a partnereinkkel a kapcsolatot. Óvodai csoportjainkban tegyük láthatóvá, hogy mi a művészetek eszközeivel dolgozunk. Fontosnak tartjuk, hogy biztosítsuk minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem adunk helyet semmiféle előítélet kibontakozásának. Az óvodáskor a szereptanulás időszaka, a mesevilág a drámajáték, alkalmas arra, hogy a tradicionális szerepvállalást elkerülhessük.

Fontos az óvodások nyugodt, élményekben gazdag, harmonikus fejlődésének elősegítése, a magasabb rendű érzelmek kibontakoztatása, az életkori és egyéni sajátosságok figyelembe vételével. Fontos számunkra a sokoldalú képességfejlesztéssel a gyermeki személyiség egészére irányuló fejlődésének biztosítása, elősegítése. A gyermekek és a művészetek közötti erős érzelmi kötődés kialakítása. Az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődésének, a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítése az életkori, egyéni sajátosságaik, az egyenlő hozzáférés figyelembevételével, a családi nevelés kiegészítése. A családokkal együttműködve a nevelési tevékenységünket kiegészítve és segítve:

- a gyermekek spontán érését hangsúlyozva, akik közül legtöbben az óvodáskor végére készen állnak az iskolai tanulás megkezdésére;
- akik jól érzik magukat a társaik és a nevelők között az óvodánkban, tiszteljék a felnőtteket, tolerálják a másságot;
- aktívak, érdeklődőek, szívesen tevékenykednek;
- testileg és lelkileg egészségesen fejlődnek – ügyesen mozognak;
- rendelkeznek az életkoruknak megfelelő testi és lelki képességekkel és készségekkel;
- választékosan beszélnek anyanyelvüket, gondolataikat világosan kifejezik;

-tolerálják a másságot, a különbözőségeket, legyenek segítőkészek;

2.3.2. Általános nevelési feladatok:

Az óvodások testi, lelki szükségleteinek kielégítése az erkölcsi- szociális, az esztétikai és az intellektuális érzelmek differenciálódásával.

Az erkölcsi- szociális érzelmek alakítása

Az érzelmi biztonságot nyújtó, közvetlen, szeretetteljes, nyugodt, családi légkör megteremtése. Olyan óvodai élet megszervezése, melyben sok a közös élmény, a közös tevékenység. A közös együttlétek, közösen végzett munka öröme olyan erkölcsi tulajdonságokat erősítenek meg, mint az együttérzés, figyelmesség, segítőkészség, önállóság, önfegyelmesség, pontosság, szorgalom, kitartás, állhatosság, szabálytartás, a közösen végzett munka öröme, önzetlenség. A mindennapi testi-lelki edzés lehetősége fejlessze a gyermekek erőnlétét, alkalmazkodó képességét, harmonikus testi fejlődését. A gyermek-gyermek, felnőtt- gyermek viszonyában megmutatkozó pozitív érzelmi töltés segítse a konstruktív együttműködő, társas kapcsolatok kialakulását, az egészséges önértékelést és önértékelést. A gyermekek legyenek képesek a környezetükben levő emberi kapcsolatokban észrevenni a jót és a rosszat.

- Önmaguk és mások szeretetére, tiszteletére, megbecsülésére nevelés.

- A szociális érzékenység kialakulása segítse a másság elfogadását. Segítse a barátkozást, az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő képességek megerősödését.

- Az érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, nyugodt, családi légkör kialakítása.

- Közös élményeken, tevékenységeken alapuló óvodai élet szervezése – figyelmesség, pontosság, szorgalom, kitartás, együttérzés, önállóság erősítése.

- A mindennapi testi – lelki edzés lehetősége fejlessze a gyermekek erőnlétét, alkalmazkodó képességét, harmonikus testi fejlődését.

Az esztétikai érzelmek alakítása

-Egyéni igények figyelembevételével esztétikus, higiénikus gondozás biztosítása.

-Harmonikus, esztétikus, összerendezett mozgás fejlődésének el segítése.

Az eg-észséges, esztétikus környezet biztosítása segítse a szépérzék kialakulását.

-Az ízlésformálás jelenjen meg az óvoda mindennapjaiban, a természetben, tárgyi ,társadalmi környezetben egyaránt.

- A művészeti tevékenységekhez tapadjanak rácsodálkozási élmények, hogy a gyermekekben az élménybefogadó képesség erősödjön.

-Legyenek képesek a tárgyi, emberi, természeti környezetben észrevenni a szépet és a csúnyát.

- Az esztétikai élmények legyenek alkotói és formálói a gyermekek később kialakuló esztétikai értékítéletének.

- A természeti környezetben legyenek képesek észrevenni a szépet, a csúnyát.

- Ismerjék meg a népművészet által nyújtott értékeket, alkalmazzák a mindennapokban. egészséges, esztétikus környezet segítése a szépérzék kialakítása.

Az intellektuális érzelmek alakítása

- Az intellektuális érzelmek, megjelenése segítse az érdeklődés felkeltését, a tanulási vágy kialakulását, a szűkebb-tágabb környezet nyitott, érzékeny befogadását

- A gyermekek kíváncsisága, utánzási kedve fejlessze az értelmi képességeket – az érzékelést, észlelést, emlékezetet, figyelmet, képzeletet, gondolkodást – különös tekintettel a kreativitásra.

- A kíváncsiságot felkeltő tevékenységek során szerzett tapasztalatok folyamatos feldolgozása fejlessze az egyszer gondolkodási műveletek alkalmazását, ismeretek emlékezetben tartását,

-A meghitt beszélgetések erősítsék a gyermekek kommunikációs aktivitását, beszél kedvét.

- Az érzelmi alapigények biztosítása - biztonságérzet, szeretetérzet, védettségérzet – segítse gyermekeket abban, hogy érzéseiket, gondolataikat szóval, mozgással vagy vizuális eszközökkel szabadon kifejezhessék.

- Bármilyen nemzetiség gyermek összes szükségletére különös figyelmet fordítunk.
- A gyerekek kíváncsisága, utánzási kedve fejlessze az érzelmi képességeket, az érzékelést, észlelést, emlékeztet, figyelmet, képzeletet, gondolkodást.
- Az intellektuális érzelmek (kíváncsiság, rácsodálkozás, felfedezés, siker, aktivitás) segítse aszűkebb, tágabb környezet nyitott, érzékeny befogadását, a tanu lási vágy kialakulását.
- A meghit beszélgetések erősítsék a gyermekek kommunikációs aktivitását, beszélő kedvét.

2.3.3 A program rendszerábrája

A program célja feladata

A nevelés keretei

Az egészséges életmód alakítása.

Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés.

Az érzelmi, erkölcsi ésegeszségfejlesztési program nevelés megvaló- sítása közösségi nevelés.

A tevékenység kerete:

Néphagyomány ápolás, népszokások

A program tevékenység formái:

- játék,
- verselés, mesélés,
- ének, énekes játékok, gyermektánc,
- rajzolás, festés, mintázás, kézi munka,
- mozgás,
- a külsővilág tevékeny, megismertetése,
- munka jellegűtevékenység,

-tevékenységekben megvalósuló tanulás

A program célja

- A néphagyomány őrzése, védelme.
- Az óvodánk célja a gyermekek sokoldalú harmonikus fejlődésének biztosítása, személyiségük kibontakozásának elősegítése, egyéni sajátosságok, eltérő fejlődési ütem figyelembe vételével.
- A gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiság ébren tartása és kielégítése, a kreativitás előtérbe helyezése és kompetencia érzés kialakítása, fenntartása.
- A gyermekek környezettudatos szemléletének és magatartásának megalapozása.
- Az Óvodai Integrációs Program működtetése.
- A sajátos nevelési igényű mozgáskorlátozott és enyhe értelmi fogyatékos gyermekek integrált nevelése, óvodai ellátása.
- Cigány kulturális nevelés magyar nyelven.
- A migráns családok gyermekeinek interkulturális nevelés

2.3.4 A nevelés kerete

2.3.4.1 Az egészséges életmód alakítása – egészségfejlesztési program

Az egészséges életmódra nevelés célja a gyermekek egészséges életvitel-igényének alakítása, testi fejlődésük elő segítése.

Feladatok

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elő segítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;

- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve
- speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása

Az egészségfejlesztés területei:

egészséges táplálkozás

- mindennapos testnevelés, testmozgás
- személyi higiéné
- testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése
- a bántalmazás, erőszak megelőzése
- baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

A gyermekek gondozása, testi szükségletük, mozgásigényük kielégítése.

Az óvodapedagógus, az óvodai felvételi után készítsen a gyermekekről anamnézist, ezzel elindítja az ismerkedés folyamatát. Első sorban a gyermekek testi szükségleteinek feltárására helyezze a hangsúlyt, a testi szükségletek, kielégítése határozza meg a gyermekek jó közérzetét, ami minden egyéb tevékenységvégzéshez szükséges. A növekedés, fejlődés üteme minden egyes gyermeknél másképpen alakul. Ezért folyamatos megfigyeléssel, testsúly, testmagasság, láb-kéz stb. összehasonlító mérésekkel segítse az egyéni sajátosságok feltárását.

Gyermektükör

Az anamnézis felvétele óvodába járás előtt, a gyermekek képességeinek, tulajdonságainak diagnosztikája befogadás végére, az egyéni fejlesztési tervek, s azok értékelése félévenként történik (fogadóórák alkalmával, a kedves szülővel megbeszélve, melyet aláírásukkal igazolnak) Az anamnézist célszerű a családlátogatáson kitölteni, a gyermekek fejlettségi szintjének regisztrálását, pedig érdemes elvégezni a befogadás befejezésére, hogy tervezni

lehesse az egyéni fejlesztéseket. A gyermekek gondozásának záloga az óvodapedagógus és a gyermekek közötti meghitt, megért viszony, a természetes testközelség megléte. A gyermekek attól fogadnak el gondoskodást, akik szinte, hiteles viselkedéssel közelednek hozzájuk, és tapintatot, elfogadást közvetítenek. Ilyen feltételek mellett ismerhetik meg a gyermekek igényei, családból hozott szokásai. Az óvodapedagógus a fokozatosság betartásával törekedjen arra, hogy a gyermekek egyre önállóbban elégítsék ki szükségletüket. Az önálló testápolás, étkezés, öltözködés szervezettségét az óvodába lépés pillanatától biztosítsa az óvodapedagógus. A befogadás ideje alatt minden gyermekkel együtt végezze a teendőket, hogy megtanulhassák a fogásokat, testápolási szokások sorrendjét. Az óvoda nevelő testület szinten kidolgozott egységes egészségügyi szokásrendszerrel rendelkezik. Az egy csoportban dolgozó óvodapedagógusok a dajkák bevonásával állapodjanak meg a szükségleteket kielégítő szokások pontos menetében az azonos gyakoroltatás érdekében. A fejlődés egyik feltétele a táplálkozás, mely az elhasznált energiát pótolja és a további testépítést, biztosítja. A gyermekek a napi háromszori étkezéssel tápanyagszükségletük 3/4-ed részét az óvodában kapják, ezért az óvoda a gyermekek étrendjét, hogy kellően változatos és megfelelő tápanyag összetételű, legyen. Az étkezési szokásokat az óvodapedagógus úgy alakítsa ki, hogy minél kevesebb várakozási idő maradjon, jól szervezeten, lehetőleg a folyamatosság módszerével éljen.

Egészséges táplálkozás

Alapelvek:

Az egészségfejlesztési program az óvodásgyermekek egészséges táplálkozási szokásainak megerősítését és az óvodai étkeztetés otthoni kiegészítését szolgálja. Az óvodásgyermek az ébrenlétének háromnegyed részét az óvodában tölti, ahol az óvodapedagógusok a gyermek testi-szellemi fejlődésének feltételeit igyekeznek biztosítani. A fejlődés alapfeltételei között kiemelt jelentőségű a gyermek egészséges táplálása. Az óvodai étkeztetés napjainkban – minden igyekezet ellenére - sem tudja az egészséges táplálkozás minden követelményét teljesíteni. A teljesítés nemcsak anyagiakon (élelmezési normán), de szemléleten (étrend- összeállításon), óvó néni leleményességen (egészségpedagógiai kulturáltságon) és a szülők segítő együttműködésén (a kiegészítő táplálkozáson) is múlik. A gyermeknek az egészséges táplálkozás érdekében naponta az öt alapélelmiszer-csoport mindegyik tagjából kell fogyasztania. Az alapélelmiszer-csoportok között a következőket tartjuk számon.

(1) kenyér, pékáru, tésztaféle, rizs

(2) gyümölcs, zöldség,

- (3) hús, hal, tojás,
- (4) tej és tejtermék,
- (5) olaj, margarin, vaj, zsír.

Az óvoda és a pedagógus feladatai a helyzet javításáért:

- Kulturált körülmények között a fogásokat folyamatosan felszolgálja (várakozási időt kerüli). Az étkezés végén az asztalok rendjének helyreállítását irányítja. Megkedvelteti az ízeket, intenzív rágásra ösztönöz, folyamatosan folyadékot biztosít. Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően kanál, villa és kés helyes használatával ismerteti meg a gyerekeket. Fokozottan ügyel a táplálék érzékeny gyermekek diétájára.
- Szervezzenek az óvó nők a szülőkkel, támogatókkal közösen hetenként egy-két gyümölcs- és zöldség-napot.
- Adjanak tanácsot, hogy az óvodai étrendet otthon milyen ételféleségekkel egészítsék ki. Kerüljék a családi étkezés során a haszontalan ételek és italok étrendbe állítását, így a cukros, sós, zsíros ételeket és italokat. Töröljék étkezési szokásrendjükből a cukrozott szörpöket, befőtteket, kólafélétet, a kekszet, a ropit, a chipset. Szerepeljen a családi étrendben kevesebb füstölt hús, felvágott, húskonzerv, állati zsiradék, és annál több alacsony zsírtartamú tej, tejföl, sajt, hal, baromfi (bőr nélkül), barna kenyér.
- Óvodai napirend keretében ismertessék meg az óvónők a gyerekeket új ízekkel, addig ismeretlen étel-és italféleségekkel. Tegyék az étkezést örömtelivé, teremtsenek jó hangulatot az ételek elfogyasztásához.
- Az egészséges táplálkozásra nevelés érdekében kapcsoljanak be a napi programba alternatív egészségfejlesztő programot, (pl. projektek), teremtsenek játékos alkalmat arra, hogy a gyermekek maguk is részesei legyenek egyszerűbb ételek elkészítésének (pl. salátakészítés, tízórai összeállítás).
- A foglalkozások során kerüljön lebonyolításra az egészséges táplálkozást népszerűsítő foglalkozás.
- Az egészséges táplálkozás egészségre gyakorolt hatásai adnak alapot a foglalkozásoknak. Így a gyerekek kerteket látogatnak meg. Ismerkednek gyümölcsökkel, zöldségfélékkel. Minden érzékszervet megmozgatnak a tapasztalatszerzés során, mindezeket versekkel, mondókákkal, mesékkel, körjátékokkal kísérve teszik még vonzóvá a gyermekek részére az óvó nénik. A

legvonzóbbak a kóstolók. Készül saláta zöldségből, gyümölcsből. Sütemény teljes kiőrlésű lisztből, barna cukor felhasználásával.

- Tejtermékekkel kapcsolatos foglalkozást is tartanak az óvónők, a boltokban kapható mindenféle tejterméket vásárolnak a gyerekek és kóstolják végig az óvodában a kínálatot. Beszélgetnek a tej fontosságáról miért is fontos az emberi szervezet számára, kiemelve a csontok, és a fogak egészségét. A gyermekeknek különböző táplálkozási szokásaik vannak. A felnőttek ismerjék meg a szülők segítségével ezeket, és kellő toleranciával fogadják el a kezdeti étvágytalanságot, válogatást. Később ösztönözzék a gyermekeket, de ne kényszerítsék az ételek elfogyasztására. Biztosítsák, hogy a nap bármely szakában ihassanak. A gyermek egészséges fejlődésének feltétele a korának megfelelő ételek fogyasztása. Az új ízek megkóstolása. Általában a jeles napokon, ünnepeken a gyerekekkel közösen készített ételeket fogyasztunk (saláták, egyszerű, jellegzetes sütemények). Főleg ősszel tudnak a gyerekek zöldségeket, gyümölcsöket hozni, amiket közösen fogyasztunk különböző formában. A sütéshez, főzéshez a csoportszobába elkészítjük az anyagokat és a napközi konyháján megsüti a dajka néni, mivel benn az óvodában nincs erre lehetőség. A gyermekeink az óvodához épített napközi konyháról étkeznek, a lehetőségekhez mérten, változatosan.

A testápolás a gyermekek tisztaságigényének kialakítását szolgálja. Az óvodapedagógus a gyermekek ápolása közben teremtsen interakciót, hogy a gyermek kívánsága, kérése alapján tudjon segíteni. Ezen a téren is nagy különbségek mutatkoznak a gyermekek között. Az óvodai és a családi szokások, összehangolása segít az azonos elvek betartásában. Különös gonddal védje a gyermekek érzékszerveit. A bőrápoláshoz, fogmosáshoz, hajápoláshoz, az orr tisztán tartásához, a WC-használathoz a felnőttek teremtsék meg a feltételeket úgy, hogy a gyermekek fokozatosan, önállóan végezhesék ezeket a teendőket. A gyermekek részére a tisztálkodáshoz szükséges eszközök biztosítottak, fogmosáshoz szükséges eszközöket otthonról hozzák. A gyermekek gondozásában a dajka fontos résztvevő, főleg a kicsiknél, akik segítségre szorulnak minden testápolási teendőben. Az óvónőknek jut az anyapótló szerep ebben az időszakban. A mosakodás, bőrápolás, hajápolás, a WC helyes használatának megszokása a feladat. A fejlesztés során ezek a napi teendők igényévé válnak, kialakul a gyermek önállósága és szokásává válnak ezek a tevékenységek. A gyerekek számára fontos a helyes orrfújás megtanulása, az érzékszervek védelme, egészségének megőrzése.

A környezetvédelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások kialakítására fokozott figyelmet fordítunk.

- csapok elzárása
- folyékony szappan használata
- levegő minősége a csoportszobában
- közvetlen környezetünk tisztán tartása (csoportszoba, udvar).

Az időjárásnak megfelelő öltözködés védi a gyermeket, ezért az óvodapedagógus hason a szülőkre, hogy többretegűen öltöztessék gyermekeiket. Ennek kialakításában a szülők lehetnek a partnerek, akiket fontos meggyőzni a praktikus, izléses öltözködés előnyéről. (nyáron kalap és fényvédő krém használata). A test védelmét szolgálja az időjárásnak megfelelően öltöztetve. A réteges öltözködés lenne az ideális, de a gyermekek ruházata a szülők pénztárcájának és lehetőségeinek függvénye. Az óvoda kérése a tiszta ruha viselete és a váltó ruha. Ez is nagy feladat a legtöbb szülőnek. Esőkabátja és gumicsizmája csak pár gyereknek van. A mindennapi szabad mozgás nélkülözhetetlen eleme az óvodai életnek. A gyermekek a természetes nagymozgásokat, mozgáselemeket egyénileg gyakorolják a sokféle mozgásfejlesztő eszközökön. Emellett a néhány percig tartó szervezett mozgásos tevékenységek jól szolgálják a gyermekek mozgáskoordinációjának fejlesztését. A rövid ideig tartó, szervezett mikro-csoportosítók is hozzájárulnak a gyermekek mozgásszükségletének kielégítéséhez. A gyermekek alvásiigényének egy részét az óvoda elégíti ki. Az alváshoz tiszta levegőre van szükség, ezért lefekvés előtt alapos szellőztetéssel teremtsük meg a feltételeket. A nyugodt pihenés feltétele a csend, bizonyos bezártság. Elalvás előtti mesélés, és az azt követő altatók dúdolása kondicionáló reflexként hat. Ha lehet, minden alkalommal éljük át az altató hatásarakialakult szendergés állapotát. A gyermekeknek különböző az alvásiigénye.

A gyermekek egészségének védelme, edzettségének biztosítása

Az óvodában megbetegedett gyermeket fokozott gondoskodással, elkülönítve gondozza a felnőtt mindaddig, míg szülei meg nem érkeznek, ez feltétlenül fontos láz, hányás, kiütés, hasmenés, bőrpír, erős köhögés estén. A fertőzések terjedését a gyakori szellőztetéssel, edzéssel, megfelelő öltözködéssel, külön

törlközö használatával igyekezzenek gátolni. Három-négy éves gyermekeknél gyakran előfordul, hogy alvás alatt bevizelnek. Ennek oka általában pszichés eredetű, ezért a leszoktató eljárások zömmel eredménytelenek. A felnőttek óvakodjanak a gyermekek megszegényítésétől. Csakis a tapintatos, szeretetteljes bánásmód és a szülőkkel való partneri, jó emberi kapcsolat szüntetheti meg az okokat.

Mindennapos testnevelés, testmozgás:

A négy-öt éves korban kialakuló alakváltozás, a hirtelen növekedés gyakran okoz hanyag testtartást. A szervezett mozgásos tevékenységek, különösen a prevenciós fejlesztő tornák, a mozgási igény kielégítése segít a gerinc deformitások megelőzésében. A lábboltozatot erősítő, fejlesztő mozgással a lúdtalpas gyermek lábtartása javítható. A gyermekek egészséges életmódját úgy lehet biztosítani, hogy mindennap edzési lehetőséget biztosítsunk számukra. Erre legtöbb alkalmat a szabadban tartózkodás biztosít, mely növeli a gyermekek ellenálló képességét. Ezért mindennap - ha lehet kétszer is - tartózkodjanak aszabadban. Mozgásszükségletük kielégítése érdekében az óvodapedagógus szervezzen napi kocogó-futó lehetőségeket. Ovikör, a gyermekek meghatározott futópályán, önmaguk döntsék el, mennyit futnak. A felnőttekkel végzett rendszeres kocogások, futások ösztönzően hatnak rájuk, és fokozzák a szív jó vérellátását, a rugalmasságot, állóképességet. Edzési lehetőség a kerékpározás, rollerezés és a téli időszakban szánkózás, csúszkálás. A szervezett edzési programok maximális ideje 10-20 perc. A kondicionáló mozgások adjanak igazi felfrissülést, felüdülést a gyermekeknek.

A gyermekek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges egészséges környezet biztosítása.

Az óvoda feltételrendszere befolyásolja a gyermekek egészséges életmódjának szintjét. A gazdag tárgyi környezet, ha megfelel az egészségügyi előírásoknak és esztétikus, nyugtató hatású színharmóniát áraszt, jó alapot ad az óvodai nevelő munkához. Az óvoda legfontosabb fejlesztési tere az óvodaudvar. Az udvar akkor tölti be funkcióját, ha a gyermekek szinte egész napjukat kinn tölthetik. Az udvaron legyen árnyékos és napos játszó rész, Legyen füves, homokos, betonos rész is. Az udvar esztétikai szépségét adja a sok szép virág, cserje, ízlésesen kialakított gyermek virágos kert. A mozgásfejlesztő eszközök különböző típusú mozgásokhoz adnak lehetőséget. A labdás játékokhoz megfelelő nagyságú terület álljon a gyermekek rendelkezésére. Az óvoda

udvarán legyen olyan zártabb udvarrész, ahol énekes játékokat játszhatnak a gyermekek. Az óvoda épületét a nevelési, fejlesztési feladatok megvalósításának figyelembevételével az óvodapedagógusok esztétikusan rendezzék be. A több funkciót betöltő csoportszobát tegyék alkalmassá a játékokra, a tevékenységek végzésére, az étkezésre, az alvásra és a pihenésre. A csoportszoba barátságossá, otthonossá, esztétikussá tétele az izlésközvetítés miatt, valamint a gyermekek jó közérzetének biztosítása miatt is fontos. A természetesvilágítás felhasználása céljából az ablakot hagyjuk szabadon, csak olyan függönnyt használjunk, ami nem veszi el a fényt. A mozgásos tevékenységeket mindig nyitott ablaknál végezzék a gyermekek. Fűtés idején a száraz levegő enyhítésére párologtató szükséges. Erős napsütés ellen a csoportszobát világos függönnyel vagy napellenző használatával védjük. Az óvodapedagógus a többféle játéktevékenységhez alakítson ki elkülönített csoportszoba részeket. Alakítson ki mesesarkot, ami a személyes perceknek, napi mesélésnek, drámajátékoknak a színtere. Legyen olyan sarok vagy csoportszoba rész, ahol a gyermekekösszegyűjthetik a mikrocsoportos séták alkalmával talált „kincseket” Az öltözők berendezése, világítása, festése, szellőzőttsége biztosítson minden feltételt a nyugodt vetkőzéshez, öltözéshez. Minden gyermeknek van külön ruha- és cipőtartó szekrénye vagy polca. A mosdóban megfelelő méretű eszközök segítsék a szükségletek kielégítését. Minden gyermeknek legyen elkülönített fogmosó felszerelése, törölközője. A programhoz megfelelő az óvoda folyosója, ahol lehetőség szerint kialakítható az ovigaléria. A gyermekek szemmagasságában kiállított megfelelő megvilágításban szolgálják az alkotásokra történő rácsodálkozást. A környezet megszerettetését, a zenei nevelést, a játékidő élménytelit eltöltését segíti a interaktív tábla és a hang prodzsektor.

Testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése

Alapelvek:

A dohányzás megelőzésében és visszaszorításában jelentős szerep jut az óvodapedagógusoknak és az óvoda technikai személyzetének. Az óvoda felnőtt dolgozói modellt, mintát jelentenek a gyermekek számára. Az óvodában a gyermek előtt dohányzó felnőtt nagyobb hatást gyakorol a gyermekre, mint egyéb szocializációs helyzet, ezért az óvoda dolgozói nagyobb felelősséggel tartoznak személyes példamutatásukért. Ezért az óvoda feladata minden olyan helyzet elkerülése, amely a gyermeknek kedvezőtlen mintaként szolgálhat. A dohányzás megelőzését szolgáló óvodai egészségnevelési program

tevékenységei: Szabad beszélgetések, a mesélés. A dohányzást megelőző magatartásra nevelésnek is egyik eszköze az olyan mese, amely az állatvilághoz, a növények életéhez vagy a gyermeki élethez kapcsolja a nem-dohányzó magatartás szépségeit. Olyan mesékről lehet szó, amelyekben a helyes magatartás "pozitív" élményei jelennek meg.

A bántalmazás, erőszak megelőzése

Alapelvek

A WHO definíciója:

„A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.”

Elhanyagolást jelent, ha a szülő vagy a gondviselő rendszeresen elmulasztja a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését, védelmét, felügyeletét, amely súlyos ártalmat okoz, vagy ennek veszélyével fenyeget bármelyik területen: egészség, oktatás, érzelmi fejlődés, táplálkozás, lakhatás és biztonságos körülmények, amely veszélyt jelent, vagy nagy valószínűséggel jelenthet a gyermek egészségi állapotára, mentális, lelki és spirituális, erkölcsi és szociális fejlődésére. Figyelembe kell venni ennek megítélésakor, hogy milyen mértékben adottak a feltételek a család rendelkezésére álló erő forrásai tekintetében.

Minden olyanmulasztás vagy baj okozása, amely jelentősen árt a gyermek egészségének vagy lassítja, akadályozza szomatikus, mentális és érzelmi fejlődését. **Érzelmi elhanyagolást** jelent az érzelmi biztonság, az állandóság, a szeretetkapcsolat hiánya, a gyermek érzelmi kötődésének durva mellőzése, elutasítása, a gyermek jelenlétében történ erőszakos, durva, támadó magatartás más családtaggal szemben. **Fizikai elhanyagolást** jelent az alapvető fizikai szükségletek, higiénés feltételek hiánya, a felügyelet hiánya, a gyermek védelmének elmulasztása olyan esetekben, amikor veszélynek van kitéve. Ide sorolható az orvosi ellátás késleltetése, az orvosi utasítások be nem tartása, a védőoltások beadatásának indokolatlan elmulasztása, késleltetése. A

gyermekbántalmazás azt jelenti, ha valaki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy ha a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt - bár tud róla, vagy szemtanúja – nem akadályozza meg, illetve nem jelenti. **Fizikai bántalmazás** az a szándékos cselekedet, vagy gondatlanság (így különösen ütés,

rázás, mérgezés, égés, fulladás, közlekedési baleset, stb.), amely a gyerek fizikai sérüléséhez, halálához vezet, vagy vezethet. Ide sorolható a közlekedés során elkövetett gondatlan veszélyeztetés (gyermekülés hiánya, ittas vezetés, kivilágítatlan kerékpár stb.) **Az érzelmi bántalmazás** azt a rendszeres, hosszú időn át tartó érzelmi rossz bánásmódot jelenti, amely súlyos, és tartósan káros hatással van a gyermek érzelmi fejlődésére. Ez magában foglalhatja annak közvetítését a gyermek felé, hogy értéktelen, el nem fogadott, nem kívánt és nem szeretett. Jelenthet az életkornak, vagy a fejlettségnek nem megfelelő elvárások támasztását a gyermekkel szemben (pl. a szobatisztaság idő előtti erőltetése, a képességekhez nem igazodó követelmények). Ide tartozik agyermekekben állandó félelemérzet, vagy szorongás keltése, megszegényítés, állandó kritizálás, az érzelmi zsarolás, a gyermek kihasználása. Az érzelmi bántalmazás súlyos formája az olyan élethelyzet, amelyben a gyermek, szem és fültanúja más bántalmazásának. Az érzelmi bántalmazás mindezen komponenseket magában foglalhatja, de egymagában is jelentkezik. Szexuális bántalmazás a gyermek bevonását jelenti olyan szexuális aktivitásba, amelyet a gyermek nem képes megérteni, felfogni, amelyhez nem tudhatja az érdemi beleegyezését adni, vagy amelyre a gyerek koránál, fejlettségi állapotánál fogva nem érett, továbbá amelyet tilt az adott társadalom/közösség jog- és szokásrendje, illetve az adott környezetben elfogadott tabuk. A szexuális visszaélés létrejöhet felnőtt és gyermek, vagy olyan korú gyermek és gyermek között, ahol a kapcsolat a kor és a fejlettség okán, a kapcsolat felelősségén, bizalmon vagy hatalmi helyzeten alapszik, és a tevékenység az agresszor szükségleteinek kielégítését, vagy megelégedettségét szolgálja. Ez magában foglalhatja, de nem feltétlenül korlátozódik: egy gyermek kényszerítése, vagy készítése bármilyen törvénytelen szexuális aktivitásra, a gyermek kizsákmányolása gyermekprostitúció, vagy más jogellenes szexuális aktivitás formájában, - a gyermek felhasználása és kizsákmányolása pornográf anyagok, videó felvételek, vagy előadások, megnyilvánulások formájában. Különleges ellátást és kezelést igényel, ha gyermek bántalmaz gyermeket. Ezekben az esetekben egy gyermeket egy másik gyermek, vagy gyermekek csoportja a konfliktusok szokásos kezelésén túl - ismételt - fizikailag, lelkiileg bántalmaz, vagy szexuálisan molesztál. A probléma kezelésénél igen fontos, hogy az áldozat és az elkövető, egyaránt kapjon megfelelő segítséget. Speciális terület a testvérbántalmazás, annak érzelmi vonatkozásai, indulati tartalma miatt. A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése tanítása. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy közreműködjön a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek, tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

Az óvoda ellátja a tehetségkutatással és tehetséggondozással, a korai tanulási, beilleszkedési nehézségek korrekciójával, a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásával, valamint a gyermek-és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatokat; felderíti a gyermekek fejlődését veszélyeztető okokat, és pedagógiai eszközökkel törekszik a káros hatások megelőzésére, illetőleg ellensúlyozására. Szükség esetén a gyermek érdekében intézkedést kezdeményez. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátását a gyermekjóléti szolgálat segíti.

A nevelési intézmény közreműködik a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal. Ha a nevelési intézmény a gyermekeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, segítséget kér a gyermekjóléti szolgálattól.

A kisgyermek minden erőszakos cselekvéssel kapcsolatosan "érzékeny". Nemcsak az erős fizikai ingerek okoznak az óvodás gyermeknél egészségkárosodást, hanem az erőszakos cselekmények (brutalitás, vérengzés, gyilkosság) látványa is. Mindezek megelőzésére nem elég a szülőket felvilágosítani, de a védekezés helyes módszereinek alkalmazására sarkallni is szükséges. Ennek megvalósítása érdekében a szülői értekezletre megbeszélési anyagként alkalmazzuk az sugárzó tömeghírközlések kivédését.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- A testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek.
- A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, helyére teszik azokat. Zsebkendőjüket önállóan használják köhögéskor, tüsszentéskor egyaránt.
- Önállóan eldöntik, hogy mennyi ételt fogyasztanak, önállóan töltenek vizet a kancsóból.
- Készségszinten használják a kanalat, villát, kést.
- Esztétikusan terítnek, higiénikusan étkeznek.
- Étkezés közben halkán beszélgetnek.
- Teljesen önállóan öltöznek.
- A ruhájukat ki-begombolják, cipőjüket önállóan befűzik, bekötik.

- A ruhájukat esztétikusan, összehajtva a polcukra helyezik.
- A környezetükben igyekeznek mindenütt rendet tartani.
- Ügyelnek saját külsejükre, melyben megjelenik a szépre, ízlésesre törekvés.

Mindent megteszünk óvodánkba járó gyermekek egészségének megőrzése és betegségek megelőzése érdekében.

2.3.4.2 Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés

A szociális és egyéni nevelés célja a gyermekek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, képességének kibontakoztatása a közösségen belül, a csoport normái alapján.

Feladatok

- Az érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, családi légkör megteremtése a befogadástól az óvodáskor végéig
- A gyermek-gyermek, felnőtt-gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása.
- Az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése a társas kapcsolatok létrehozása érdekében.

Az érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, családi légkör megteremtése a befogadástól az óvodáskor végéig.

Az óvodáskorú gyermek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, szeretetteljes, derűs légkör vegye körül. Családias légkörben kialakul a gyermek érzelmi kötődése társaihoz és a felnőttekhez egyaránt. Ez olyan alaphangulatot ad, ami kapcsolatteremtésre, cselekvésre, játékra ösztönöz. A gyermekek élettere legyen barátságos, otthonos, amit első sorban az óvodapedagógus tervez meg, de adjon lehetőséget arra, hogy a gyermekek ötletei, elképzelései is érvényesüljenek. Mozoghassanak a gyermekek szabadon a csoportszobában, mosdóban, ezzel is fokozható az otthonosság érzése. Legyen a csoportnak hagyománya, szokásrendszere, szimbóluma, ami sajátos, egyéni légkört biztosít és ez is mélyítheti a gyermekek összetartozását, együttérzését. A befogadás idő szaka meghatározza a gyermekek kialakuló érzelmi kötődését az óvodához. Idő kerete kb. hat hónap. Az óvodapedagógus a szülőkkel együtt teremtsen meg a lehet legnyugodtabb

feltételeket a gyermekek közösségbe történő beilleszkedéséhez. Nagyfokú körültekintést, megértést, gyengédséget-türelmet kíván meg a 3-4 éves gyermekek befogadása. Az óvodapedagógus adjon lehetőséget arra, hogy a gyermekek szüleikkel együtt ismerkedjenek az óvodával. Ha lehetséges, minél hosszabb időn keresztül, fokozatos idő csökkentéssel vegyenek részt a szülők ebben a folyamatban. Ez több szempontból nagyon hasznos. A gyermekeknek a szülői együttlét biztonságot ad az új környezet elfogadásához, ugyanakkor a szülő megismeri az óvoda belsőéletét, a gyermekek napirendjét, szokásait. A "biztonságos" befogadás során viselkedési rendet tanul meg a gyermek, ami segíti a társas beilleszkedését. A befogadás ideje alatt a gyermekek hozzák el azokat a tárgyaikat, amelyekhez ragaszkodnak. „Az én mondókán, versem, énekem” új módszerünk a befogadáshoz. A gyermekek első személyes kötődését, esztétikai élményét a csak neki írt mondóka, vers, vagy ének adja. A befogadásban lehetőleg mindkét óvodapedagógus vegyen részt. A dajkával együtt gondosan készítsék el ezt az idő szakot. Az óvodapedagógusok a

szülőkkel beszéljék meg a befogadás menetét. Az óvodáskorú gyermekek egyik jellemző sajátossága a magatartási érzelmi vezéreltsége. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyereket az óvodában érzelmi biztonság, otthonosság, derű, kiegyensúlyozott, szeretettelgi légkör vegye körül. Ezen a téren fontos az óvodapedagógus – gyermek, gyermek – dajka, gyermek – gyermek közötti pozitív attitűd, érzelmi töltés. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodapedagógus és az óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja és viselkedése. Az óvodába lépéstől november 1-től tartó időszak. Fontos és nagyon szükséges időszak. Ezen idő alatt lehetőség van a közvetlen környezet megszokására és a játék eszközök használatának megismerésére. A szorongó félelemmel teli kisgyerek, aki egyéni bánásmódot igényel. Ha a napi együttlétek során pozitív tapasztalatokat szerez, érzelmileg biztonságban érzi magát, megtanul alkalmazkodni a közösséghez. Ez nagyon fontos dolog, későbbi életének is meghatározója lesz, mert az iskola érettség egyik jellemzője az újhoz való alkalmazkodás. A szülők számára adott a lehetőség, hogy bizonyos határokon belül meggyőződjön arról, hogy gyermeke jó közösségben, kellemes légkörben tölti napjait. A befogadás időszakában szerzett érzelmi benyomások döntően befolyásolják a gyermekeink további szociális fejlődését. A kisgyerekekre jellemző, hogy először csak egyedül játszik, később kialakulnak a baráti kapcsolatok. Nagyon fontos, hogy idővel a fejlesztés során kialakuljon a gyermek közösségi magatartása, a szerzett tapasztalatai alapján megtanulja értékelni saját és mások munkáját, megkülönböztetve a jót a rossztól. A közös élmények erősítik a gyermekben azt a vágyat, hogy újra és újra átélje az együtt végzett tevékenységek örömét, sikerét, alakuljon közösségi viselkedése, találja meg helyét a csoportban.

Engedjétek, hogy szeressünk benneteket!

A sok érdekes, ízléses játék mellett az óvodapedagógus személyes kapcsolattal, mesével, ölbeli énekes játékokkal, mondókákkal kedveskedjen a gyermekeknek. Az idősebb óvodások, kedveskedjenek az óvodában levő gyermekeknek, előre egy héttel készüljenek milyen meglepetésekkel várják a kicsiket. Az idősebb óvodások is lépnek meg a kicsiket egy-egy szépverssel, mesével, énekes játékkal. A lefekvésnél az új gyermeket különös szeretettel vegye körül az óvodapedagógus. A nyugalmas légkör megteremtése érdekében üljön le közéjük, és altatódalokat dúdolgasson nekik, vagy halk zene szóljon. Az óvodapedagógus különös türelemmel, tapintattal mutassa be a testápoláshoz, étkezéshez használatos tárgyakat. Mutassa meg azok használatát. Már befogadás ideje alatt a tervezett szokásoknak megfelelően végezzék a tevékenységeket, amit sok-sok érzelmi megerősítéssel, játékosan gyakoroltasson az óvodapedagógus, természetesen figyelembe véve a gyermekek egyéni képességeit, tempóját, szokásait. Az 5-6-7 éves gyermekek segítsenek a kiscsoportosok öltöztetésében, vegyék körül őket gyengédséggel, szeretettel. A családi légkör megteremtése elő segíti a gyermekek társas kapcsolatainak alakulását. Mindehhez gazdag, tevékenykedtet élet szükséges. A közös élmények az óvodáskor végéig biztosítják a gyermekek együttműködését, amiben formálódik egymáshoz való viszonyuk. Az óvodapedagógus a különféle cselekvésekben is biztosítsa a nyugalmat, az ingerek ne okozzanak a gyermekben zaklatottságot. A gyermekeknek legyen lehetősége minél többször érdeklődésüknek megfelelő tevékenységet választani, hogy gyakran átélhesse a belülről táplálkozó kedvet, motivációs állapotot. Így kialakul, hogy egy időben, egymástól függetlenül különböző motivált cselekvések alakulnak ki egyénileg és csoportosan is, ahol a gyermekek képesek alárendelni spontán aktivitásukat a közös tevékenységnek. Az érdektelen gyerekekre szenteljen figyelmet az óvodapedagógus, hogy mielőbb kiderítse érdektelenségük okát, mert befolyásolását csak így tudja elindítani.

A gyermek - gyermek, a óvodapedagógus – gyermek, dajka – gyermek pozitív érzelmitöltéskapcsolatának kialakítása, az érzelmekre épül kapcsolatteremtő és megtartóképeségek formálása, erősítése.

A gyermekek pozitív kapcsolata csak úgy alakul ki, ha jól érzik magukat a csoportban. Bizalmuk, biztonságuk kialakulását elő segíti az óvoda felnőtt közössége, gyermekközössége. Ebbenkiemelkedő szerepe van a dajkának, az óvodapedagógusnak, aki irányítója, s egyben társa a gyermekeknek. A jó nevelés alapja a feltétel nélküli szeretet, korlátokkal együtt. A korlátokat úgy szükséges megszabni, hogy az adott korosztály meg tudjon felelni az elvárásoknak. A nevelés akkor lesz hatékony, ha az óvodapedagógus az egész csoport előtt álló feladatokat minden gyermek számára - egyéni sajátosságait figyelembe véve – érthetővé, vonzóvá tudja tenni. A gyermek neveléséhez először meg kell teremteni a jó kapcsolatot a szülővel, nagyszülővel, hogy kellő bizalom alakulhasson ki az együttneveléshez. Bizalmas kapcsolatban a gyermekek egyéni jellemzőit megismerheti az óvodapedagógus, ami elengedhetetlen feltétele az egyéni nevelésnek. Az óvodapedagógus segítse a gyermeket abban, hogy elfogadják eltérő képességű és tulajdonságú társaikat. Gyermkeinket arra neveljük, hogy megértsék, elfogadják, hogy az emberek különböznek egymástól.

Bátorító nevelés

A felnőtt - gyermek kapcsolatában a következő elvek jelenjenek meg: Az óvodapedagógus próbálja megérteni - első sorban érzelmileg - a gyermekeket. A parancsolás helyett igyekezzen kérdezni, ami elő segíti a megértést, az átértést. Így elérhető, hogy a gyermekek igénye, akarata, nincs visszaszorítva, hanem más irányba terelhetővé válik. Az óvodapedagógus magyarázatában jelenjen meg a dolgok pozitív oldala. A gyermekek tevékenységéhez az óvodapedagógus biztosítson nagy szabadságot, a pontos határok megjelölésével. A határokat meg kell védeni a gyermeki respektálás érdekében. Tehát a nagy szabadság, a világos határok azt jelentik, hogy az óvodapedagógus röviden, egyértelműen, pozitívan fogalmazza meg azt, amit akar, vagy amit nem akar. Az óvodapedagógus a többszöri "határátlépésnél" vezessen be konzekvenciákat, következményeket. Ugyanakkor adja meg a lehetőséget a javításhoz. Alakítsa ki a közösségi élet szabályait. Legyen képes nevelési taktikát váltani, ha egymást követően eredménytelennek érzi a befolyásolását. Az óvodapedagógus segítse a gyermekbarátságok kialakulását, formálja úgy, hogy a közösség többi tagjaihoz is kapcsolódjanak. A gyermekek érdeklődjenek a közösség érdekében végzendő feladatok iránt, érzelmileg éljék át a közös aktivitásból eredő célok teljesítését. Örömmel és érdeklődéssel kapcsolódjanak be a közös együttlétekbe. Az

óvodapedagógus nevelje a gyermekek érzésvilágát a kialakult összeütközések feldolgozása során. A konfliktust feloldó megbeszéléseket kellő odafigyeléssel, kivárással hallgassa meg az óvodapedagógus, hogy véleményt tudjon mondani a történetekről úgy, hogy a gyermekek saját felelőssége erősödjön. Az óvodapedagógus bátorítson minden gyermeket a csoporton belül, hogy a belső elégedettsége, pozitív énképe kialakuljon. Az agresszív gyermek lehetőleg ne kapjon figyelmet az agresszivitásán keresztül. A negatív viselkedési módot szándékosan mellőzni szükséges. A felnőtt - gyermek társalgásában világos, egyértelmű, építő,előrevivő megfogalmazás jelenjen meg, a kívánság tárgyilagos megnevezésével, az ok kiemelésével. Biztosítson az óvodapedagógus minden gyermeknek személyes perceket, hogy a jó kapcsolatot megerősítse. Ezekben, a beszélgetésekben a mások és a saját érzések elfogadása és megfogalmazása is kapjon hangot.

A kapcsolatok erősítését szolgálja a beszélő társ megbecsülése, értékelése, a közös engedmény keresése, melyből mellőzendőa megbántás, hibáztatás, gyakori bírálgatás, kioktatás, kiabálás, panaszkodás, prédikálás. A gyermek viselkedéskultúráját fejlessze a felnőttek példája, bátorítása, türelme, bizalomelőlege és az a szemlélete, ami a sikert észreveteti, és a sikertelenséget segít elviselni. Tilalom helyett a felnőttek adjanak választási lehetőséget a gyermekeknek, hogy önálló döntéseket hozhassanak, és változásra képessé váljanak.

Az óvodapedagógus örömét jelezze dicsérettel, és félelemkeltés nélkül jelölje meg a veszélyeket, problémákat. A humor jó segédeszköz a pozitív töltés viszonyok ápolásában, a szeretet egy bizonyos formája. A nehézségeket a humor feloldhatja, a görcsösséget megszünteti. A bátortalanabb gyermekek nevelésekor az óvodapedagógus minél többször örüljön a kisebb előrelépésnek, fejlődésnek is. Hassa át a közösségfejlesztő pedagógiai munkát az odafigyelés, a meghallgatás, a saját érzések elmondása, mások érzésének meghallgatása, elfogadása, hogy a gyermekek örömteli optimizmusa fejlődhessen. Az óvodapedagógus hívja segítségül a nevelésben a célirányosságot. Elemezze, vizsgálja a gyermekek társas kapcsolatát, viselkedését. Lehetőleg használjon minél több játékos eszközt az egyéni jellemzők kimutatásához. (Pl.: születésnap tábla, életkorokat mutató tábla, "Megérkeztem, itt vagyok!" - jelző tábla stb.)

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

Ragaszkodnak óvodájukhoz, a kisebb gyermekekhez, felnőttekhez. Ezt érzelmeiben, szavakban, tetteikben hozzák nyilvánosságra.

- A gyermekeknek igényévé válik a viselkedés és helyes cselekvés szokásszabályainak betartása.
- Egymást figyelmeztetik a szabályok megszegése esetén.
- A felnőtt kérése nélkül is segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival.
- Konfliktusos helyzetben társaikkal egyezkednek.
- Érdeklődnek társaik, barátaik iránt, ha az óvodán kívül találkoznak, szeretettel köszöntik egymást.
- A csoportba érkező vendégeket szeretettel fogadják.
- Igényükké vált a tevékenységekben való részvétel és együttműködés.
- A tevékenységeket türelmesen, a megbeszéltek alapján befejezik. Képesek nyugodtan ülni, figyelmesen meghallgatják a felnőttek, gyermekek közléseit.
- Szavak nélkül is értik környezetük jelzéseit, érzéseit.
- A közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmaguk képességeiben.
- Értékelik saját tetteiket, és az eléjük tárt magatartási példákat. Konfliktusos helyzetben társaikkal képesek egyezkedni.
- Érvényesítik kezdeményező készségüket, kinyilvánítják tartósabb érdeklődésüket.
- Igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat.
- Szociálisan éretté válnak az iskolába lépésre.

2.3.5. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Célja:

- Az anyanyelv megismertetésére, megbecsülésére, szeretetére nevelés
- A kommunikációs képesség megalapozása

- Szókincs és szóbeli kifejező készség fejlesztése.
- Mindenki meg tudja érteni mindenkit, a közlésnek legyen tartalma és az fontos legyen valakinek
- A gyermekek értelmi képességeinek, kreativitásának fejlesztése.

Feladat

- Minta és modelladás, szabályközvetítés megteremtése.
- Beszélő környezettel a kommunikáló képesség, a beszélő magatartás fejlesztése.
- A természetes beszél - és kommunikációs kedv kialakítása és fenntartása élménybeágyazottan komplex jelleggel és tapasztalatszerzéssel valamennyi tevékenységforma keretében.
- A gyermekek érdeklődésén, kíváncsiságán alapuló, a gyermekek meglévő tapasztalatait, ismereteit figyelembe vevő, változatos tevékenységi lehetőségek megteremtése.

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes minta és szabálykövetéssel (a javítás elkerülésével) az óvodai nevelő tevékenység egészében jelen van. Programunk lényeges része a beszéd, az anyanyelv és a kommunikáció fejlesztése. Az egyéni fejlődés biztosításához szükséges, hogy az óvodapedagógus személyes példájával, kommunikációs helyzetek megteremtésével ösztönözze a gyermekek közötti kommunikációt, bővítse szókincsüket, adjon lehetőséget metakommunikációs ismereteik bővítésére. Az óvodapedagógus és a gyermek párbeszéde a társalgási formákon túl alapvetően nyelvtani kategóriák kialakulását is elősegítik. Az óvodapedagógus feladata, hogy figyelmet fordítson az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására. Programunk sajátossága, hogy az anyanyelvi játékok anyanyelvi játékok számára elegendő időt biztosítunk, alkalmazkodva a gyermek életkori sajátosságához- és ezeket, a játékokat beépítjük a mindennapi életünkbe. Programunk folyamatosan biztosít a gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára, meglévő tapasztalataira, élményeire, ismereteire építve változatos

tevékenységeket, melyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhettek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetéről. Az óvodapedagógusok tudatosan és tervszerűen biztosítják a gyermekek fejlődéséhez szükséges, differenciált tevékenykedés feltételrendszerét. Kiemelten fontos, hogy az óvodapedagógus nevelő - fejlesztő munkája során mindig vegye figyelembe a gyermekek egyéni képességét (értelmi képességek: érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) tehetségét, kreativitását, fejlődési ütemét, segítse tehetségük kibontakoztatásában, valamint hátrányos helyzetéből való felzárkóztatására.

A program ajánlott napirendje

A gyermekekre nagy hatással van a feszültségektől mentes együttlét, az örömteli hangulat, az óvodapedagógus érzelemgazdagsága, az óvoda egész életének átgondoltsága. Tervezésnél az óvodapedagógus vegye figyelembe a gyermekek szükségleteire, esztétikus, higiénikus gondozására fordítható idő szükségletet. Egész nap során érvényesüljön a folyamatosság, rugalmasság. A gyermekek délutáni pihenése élettani szükséglet. Az óvodapedagógus a napirendbe jelölje a játékidőt, ami legalább 5-6 óra. A frontális fejlesztések mellett az óvodapedagógus határozza meg az egyéni és a mikrocsoportos fejlesztéseket is. A napirend javaslat, tájékoztatást nyújt arról, hogyan épülnek egymásra a különböző tevékenységek. Ennek alapján a csoportban az óvodapedagógus dolgozza ki a gyermekek számára leginkább ideális napirendet. A modellként bemutatott példa korcsoportonként, az egyes évszakok által meghatározott feltételek szerint módosítható. Az állandóan és/vagy ciklikusan megjelenő tevékenységeknél nyugalmat, folytonosságot, támaszt biztosítanak.

Javaslat a gyermekek napirendjének elkészítéséhez

A gyermekekre nagy hatással van a feszültségektől mentes együttlét, az örömteli hangulat, az óvodapedagógus érzelemgazdagsága, az óvoda egész életének átgondoltsága. Tervezésnél az óvodapedagógus vegye figyelembe a gyermekek szükségleteire, esztétikus, higiénikus gondozására fordítható idő szükségletet. Egész nap során érvényesüljön a folyamatosság, rugalmasság. A gyermekek

délutáni pihenése élettani szükséglet. Az óvodapedagógus a napirendbe jelölje a játékidőt, ami legalább 5-6 óra. A frontális fejlesztések mellett az óvodapedagógus határozza meg az egyéni és a mikrocsoportos fejlesztéseket is. A napirend javaslat, tájékoztatást nyújt arról, hogyan épülnek egymásra a különbözőtevékenységek. Ennek alapján a csoportban az óvodapedagógus dolgozza ki a gyermekek számára leginkább ideális napirendet. A modellként bemutatott példa korcsoportonként, az egyes évszakok által meghatározott feltételek szerint módosítható. Az állandóan és/vagy ciklikusan megjelenő tevékenységek nyugalmat, folytonosságot, támaszt biztosítanak. Javaslat a gyermekek napirendjének elkészítéséhez

Időtartam	Tevékenység
07:00 - 10:30	JÁTÉK A CSOPORTSZOBÁBAN Személyes percek Játékba integrált egyéni és mikro-csoportos tevékenységek Rajz, mintázás, kézi munka Ének-zenei készségek fejlesztése Környezetben szerzett élmények, tapasztalatokrendszerezése Részképességek fejlesztése egyéni szükséglet alapján Testápolási teendők Tízórai Vers - mese - dramatikus játékok
10:30 – 12:00	JÁTÉK A SZABADBAN Mikro-csoportos séta Énekes játékok az udvaron Edzés: kocogás, futás
12:00 – 13:00	Ebéd Testápolási teendők
13:00 – 15:00	Pihenés, alvás mesével, altatóval
15:00 – 15:10	Testápolási tevékenységek

15:10 – 15:30

Uzsonna

15:30 – 16:30

JÁTÉK A CSOPORTSZOBÁBA

2.3.8. A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése, rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységekAz integrált nevelésre vonatkozó általános alapelvek.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében is általános nevelési célkitűzéseink megvalósítására törekszünk. Kiemelt célunk elősegíteni a gyermekek alkalmazkodó készségének, akaraterjének, önállóságának, érzelmi életének fejlődését. Biztosítjuk a sajátos nevelési igény szerinti környezetet, tárgyi és személyi feltételeket. Amennyiben a személyi feltételek hiányosak, utazó gyógypedagógiai szolgáltatást igénylünk arra kijelölt intézménytől. A rehabilitációs tevékenységünket team-munkában kialakított és szervezett folyamatban valósítjuk meg. A team munkában a gyógypedagógus, a gyermeket nevelő óvónők és dajkák vesznek részt. Rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő terápiai programjaink jellemzően az óvodai pedagógiai programban, így a napi óvodai életbe beágyazottan valósulnak meg, a gyermekek szakvéleményben foglalt valós igényeihez igazodóan, a gyógypedagógus közreműködésével elkészített éves „Egyéni fejlesztési terv” szerint. A team döntése szerint kerül sor egyéni kiegészítő fejlesztő, rehabilitációs, illetve terápiai foglalkozásokra. Az egyéni igényekhez igazodó foglalkoztatás megvalósulás érdekében rugalmas szervezeti kereteket alakítunk ki. A sajátos nevelési igényű gyermekkel végzett munkánk során arra törekszünk, hogy kihasználjuk mindazon lehetőségeket személyiségük – így különösen a befogadás, empátia fejlesztése, a segítő viselkedésformák és tevékenységek tanítása – fejlesztésére, amit a sérült társaikkal való együttélés nyújt. Az elfogadás szemléletét úgy alakítjuk, hogy tartózkodunk mindazon viselkedésminták adásától, amely sérült gyermekek különbözőségét hangsúlyozza. Munkánkkal közvetve segítjük a társadalom befogadó szemléletének kialakítását. Fokozott figyelemet fordítunk a sajátos nevelési igényű gyermekek és családjaik esetében az adatvédelemmel és a személyiségjogokkal kapcsolatos szabályok betartására.

A rehabilitációs általános célja:

- A sérült funkciók fejlesztése, újak kialakítása.
- A sérült funkciókkal egyensúlyban a meglévő funkciókra való támaszkodás, ezek fejlesztése.
- Amennyiben speciális eszközök használata szükséges, ezek elfogadtatása, a használat tanítása.

A rehabilitáció fő területei:

- az észlelés – vizuális, akusztikus, taktilis, vesztibuláris, kinezteziás – fejlesztése
- a motoros készségek fejlesztése
- a beszéd és nyelvi készségek fejlesztése, szükség esetén alternatív kommunikációs eszközhasználatával
- a szociális készségek fejlesztése
- a kognitív készségek fejlesztése
- az önellátás készségeinek fejlesztése
- A rehabilitáció részben a többi gyermekkel végzett munka során, differenciált bánásmóddal és eszközökkel, részben egyéni vagy kiscsoportos formában valósulnak meg.

A sajátos nevelési igényű gyermekekkel végzett munkára vonatkozó eljárás:

Évnyitó szülői értekezleteken rendszeresen tájékoztatást adunk a szülőknek az integrált nevelésre vonatkozó főbb tudnivalókról, az erre vonatkozó eljárási szabályairól. Fokozott figyelmet fordítunk az újonnan felvett gyerekek esetleges problémáinak feltárására, a Nevelési Tanácsadó, majd a szakértői és rehabilitációs bizottság bevonásával közreműködünk a sajátos igények mielőbbi feltárásával. Tájékoztatjuk a szülőket, hogy integrált nevelésben, abban az esetben vehet részt gyermekük, ha optimális ez a forma biztosítja leginkább, ezt a szakvélemény megállapítja. Helyhiány esetén elsőbbséget élveznek az óvodába már a sérülés megállapítása előtt felvett gyermekek. A helyhiányt az óvodavezetője saját jogkörében írásban 8 napon belül jelzi a szakértői és

ehabilitációs bizottság felé. A gyermekek csoportba való beosztásakor tartózkodunk a sajátos nevelési igényű gyermekek elkülönítéséről. Az egy csoportban elhelyezett gyermekek irányszáma 1-2 fő, a mindenkori számot éves munkatervünk mellékleteként határozzuk meg, erről az óvodai nevelőtestület meghallgatása után, a fogyatékoság típusát, a speciális igények mértékét figyelembe véve az óvodaigazgató dönt. Abban az esetben, ha az integrált nevelésre javasolt gyermek a feltételek biztosítása után sem fejlődik megfelelően, illetve adaptációs készségei nem teszik lehetővé a többi gyermekkel való együttnevelést, 1-3 hónapos megfigyelési idő után ismételt szakértői vizsgálatát kérjük.

3. A program tartalma

3.1 Néphagyomány –ápolás, népszokások

Az óvodapedagógus építse bele a kisgyermek nevelésébe mindazok értékeit, amelyek a folklórban megőrzésre érdemesek. Az óvodapedagógus teremtsen meg azt a miliőt, amelyben az óvodába lépés első pillanatától a nevelés szerves része a hagyományápolás. Így a modern világgal ötvöződve tovább él a népi kultúra, s a mai gyerekek is megtalálják benne a szépséget, örömet és követendőt. Az óvoda természetes közege a hagyományörzésnek. A népi kultúra gyermektől gyermekig, óvodapedagógustól óvodapedagógusig, szájról-szájra hagyományozódik. A program olyan óvodapedagógust igényel, aki ismeri, szereti a gyermekfolklórt, képes azonosulni azzal. Tudja a népszokások eredetét, ismeri azok lényegét, hiedelemvilágát, jelképeit. Jártasságra tett már szert a kézművességben, számos népi játékot, népmesét, népdalt ismer. Nagyon hasznos, ha lakóhelyének hagyományából merít, gyűjt.

3.1.1 A néphagyomány tartalma az egyes tevékenység formákban

Vers, mese, dramatikus játék: Népmesék, mondókák, közmondások, rigmusok, idő jóslások, névcsőfolók, találós kérdések. **Ének, énekes játékok, zenehallgatás:** mondókák, énekes gyermekjátékok, népdalok, hangszeres népzene **Rajz, mintázás, kézi munka:** Tárgykészítő népi játékok, sodrások, fonások, szövések, gyöngyfüzés, agyagozás, korongozás, mézeskalács-sütés, nemezelés **A környezet tevékeny megszerettetése:** Találós kérdések, népi

jóslások, jeles napok, **népszokások** **Mozgás, mozgásos játékok:** Ügyességi és sportjátékok.

3.1.2 Az óvodában ünnepelhet jeles napok időrendben

Az ősz jeles napjai

- szüret (szeptember 1 – október 15)
- Márton napi lampionos vonulás

A tél jeles napjai

- Advent (november 30. utáni első vasárnaptól a negyedik vasárnapig)
- Mikulás (december 6)
- Karácsony (december 24,25,26)
- Farsang (vízkeresztő 1 - hamvazó szerdáig)

A tavasz jeles napjai

- Március 15 Nemzeti Ünneünk
- Húsvét
- Május elseje, májusfa állítása
- Püünkösöd
- Anyák napja
- Évzáró – búcsúzó-Fészekváltás
- Kerti part

3.1.1. A néphagyomány-ápolás ajánlott tartalmi korcsoportonként.

Minden jeles napot egy hosszabb el készület vezet be, amelyhez az óvodapedagógus a gyerekek kíváncsiságát kielégítve folyamatosan biztosítson

változatos tevékenységeket. A hagyományok ápolása közben történő együttjátszás, együttműködés, tervezgetés örömtelivé, izgalmassá teszik a várakozás időszakát. Maga az ü nep külsőségeivel együtt sem lehet erőltetett, betanított forma, hanem vidám hangulatú, felszabadult együttlét kell, hogy legyen.

Szüret (október 15-től) Hallgassanak éneket, mondókát almáról, szőlőről, szüretről. Ismerjenek meg egyszerűbb énekes játékokat, gyűjtsék, válogassák az ősz gyümölcsseit. Szemezzék a szőlőt, kóstolják a mustot. Vegyenek részt a szüret elő készítésében: dugják el a gyümölcsöt, süssenek pogácsát. Szervezzenek szüreti mulatságot az óvodapedagógus segítségével. Díszítsenek kaput gyümölcsökkel Legyenek aktív részesei a mulatságnak: táncoljanak, énekeljenek, játsszanak szüreti népi játékot, táncoljanak népzeneire, készítsenek termékekből egyszerű hangszereket.

Márton napi lampionos vonulás A gyerekek a szülőkkel és a testvérekkel együtt, az előre elkészített lámpásokkal felvonul, majd Márton-napi lakomát tartunk libazsíros kenyérrel és meleg teával.

Advent (november 30. utáni első vasárnaptól a negyedik vasárnapig) Közös óvodai hetenkénti gyertyagyújtás énekléssel, adventi naptár bemutatásával.

Mikulás (december 6)Télapóvárás

Karácsony Utolsó gyertyagyújtás szülőkkel délután, a karácsonyi ajándékokkal közös játék, szülő gyermekével. Nagyméretűkarácsonyfa közös feldíszítése. Az adventi készülődés alatt mézeskalácssütés és díszítés.

Farsang (vízkeresztől hamvazószerdáig)

Télbúcsúztató népszokás

Egyszer technikával díszítsenek papíralarcot, öltözzenek jelmezbe, ha kedvük van, táncoljanak, utánozzák az óvodapedagógus táncos mozdulatait. Segítsenek jelmezük, maszkjuk elkészítésében. Gyűjtsenek zsákbamacskához tárgyakat, vegyenek részt farsangi játékokban, tanuljanak

egyszerű dalokat vagy mondókákat. Hallgassanak tréfás mesét, verset. Tanuljanak farsangi dalt, bálba hívogató mondókát Vegyenek részt a zsákbamacska-kihúzásban, hívogassák társaikat a mulatságba. Vegyenek részt a táncban, az ügyességi játékokban, a csoportszoba feldíszítésében, átrendezésében. Kiszebábbal kiszézzenek.

Március 15

Feleleveníti minden korosztály az ünnephez kapcsolódó eseményeket (kokárda, nemzeti szín zászló, várak építése fakockákból az előterekbe, csákóhajtogatás). Közös óvodai ünnepély. Gyermek- Óvodapedagógus az ünnephez méltó fekete-fehér öltözékben jelenjen meg.

Húsvét (az első tavaszi napéjegyenlőség utáni holdtöltére következő vasárnap)

Zöldág hordás, komálás, komatál hordás, locsolkodás, tojásjátékok. Tanuljanak locsolóverset, berzseljenek tojást, írjanak tojást viasszal az óvodapedagógusok segítségével. Díszítsék az ablakot festéssel, díszítsék csoportszobájukat. Vegyenek részt tojás játékokban. A fiúk locsolják meg a lányokat és az óvodapedagógusokat, a lányok készítsenek tojásokat a fiúknak maratással vagy karcolással. Tanuljanak mondókát, verset a komáláshoz, dalt a komatál küldéshez. Komáljanak a barátok egymással, süssenek komatálban süteményt.

Pünkösd (Húsvét után 40. napon)

Király-királynéválasztás - tavaszi vásár

Tanuljanak a pünkösd király- és királynéválasztáshoz énekes játékokat, dalokat, egyszerűbb tánclépéseket. Hallgassanak a vásárról dalt, mesét, nézzenek képeket. Süssenek peracet vagy mézeskalácsot. Óvodapedagógusok segítségével készítsenek vásárfiát, tanuljanak meg vásári kikiáltó rigmust. Készítsék el a tallérokat. Rendezzék be a vásárt, árulják portékáikat. Szüleikkel vegyenek részt a tréfás vetélkedőkben, a vásári forgatagban. Táncoljanak zeneszóra a vidám forgatagban, és bátran versenyezzenek szüleik és testvéreik bevonásával.

Anyák napja

Egyéni köszöntés, édesanyákkal, nagymamákkal. Az ünnephez méltó dekoráció készítése, ajándék és virágosztás, megfelelő kedvenc ruhába öltözés.

Május elseje

Az óvodapedagógusok és az 5-6-7 évesek által feldíszített májusfát járják körül az óvoda lakói tavaszi dalokat énekelve. A májusfa díszeit közösen készítse el.

Évzáró, búcsúzó- Fészekváltó

Nyílt csoportos ünnepély. Minden gyermek értelmi képességeinek megfelelően vegyen részt. Hagyományként minden ballagó gyerek egy jellel ellátott lufit enged a magasba. Minden nagycsoport évzáró előtt egy fát ültet búcsúzóul. A fiatalabb korosztály is vegyen részt a ballagáson, kedveskedjenek, versel,

énekléssel. Az elballagott nagycsoportosokat az első évfolyamok befejezése után egy délelőtti vendégül látjuk.

4. A program tevékenységformái

4.1. Játék

A belülről indított és vezérelt játéktevékenység célja a gyermekek szabad képzettségének elősegítése. Az intellektuális, mozgásos, szociális tapasztalatok többszöri átélésével a gyermekek egyéni vágyainak és ötleteinek kibontakoztatása. Továbbá célunk, hogy minél sokrétűbb, tájékozódó tevékenységgé váljon a játék, és a játékba integrált tanulás. A játék az óvodáskorú gyermek legfőbb tevékenysége. Legfontosabb szerepet tölti be az óvodai nevelésben, erre épül a gyermek mindennapi élete. A játék célja örömet okozzon a gyerekeknek, beépülve minden tevékenységbe. A játék személyiség fejlesztés eszköze. Játékos tevékenységek során a gyermek testi és értelmi képességei fejlődnek. 3 évesen a gyermek játszótársa főleg az óvónő. Felnőtt utánzása után a társakat megismerve szívesen keresnek játszótársakat és kialakulnak játszótársi, baráti kapcsolatok.

Feladatok

A játékhoz szükséges feltételek biztosítása

- A szűkebb és tágabb környezetből szerzett gyermeki benyomásokfeldolgozásának biztosítása a szabad játékban és a tanulásba integrált játék során
- A 3-6-7 éves korban megjelenő játékfajták, s azok tartalmának, minőségének gazdagítása, a gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembe vételével
- A gyermekek beszédképesség fejlesztése a játékban
- Az óvodapedagógus játéksegítő módszerei
- Cselekvéses felfedezési tanulás
- Intellektuális érzelmekre építés

A játékhoz szükséges feltételek biztosítása (léghő, hely, idő, eszközök, tap asztalatszerzés élmények)

Alkotó kedvű léggörcsőt első sorban olyan játék biztosításával érhet el az óvodapedagógus, ahol a gyermek szabadon dönthet abban, hogy kivel játszik, milyen játékot választ, milyen témát dolgoz fel, milyen eszközzel jeleníti meg azt, milyen helyet választ és mennyi ideig tart a játéka. Az óvodapedagógus, a dajka bevonásával teremtsen meg mindezekhez a feltételeket. A léggörcsőt segíti a sok új ötlet is, a kellő időben adott segítség, megerősítés. A csoportban csak annyi szabályt vezessünk be, ami segíti a rugalmas, oldott léggörcsőt fenntartását, a szabad játékot, a sokféle manipulációt, az elképzelések valóra váltását. A kreatív léggörcsőt segíti a gyerekek ötleteinek szabad áramlását, a másik gyermek meghallgatását, az alkotó együttműködés kialakulását. A szabad játék során a gyermekek feszélyezettség nélkül tudjanak önállóan vagy társaikkal önfeledten játszani. Az óvodapedagógus kezdeményezésére a gyermekek szívesen vesznek részt az énekes és mozgásos játékokban. A képességfejlesztő játékoknál a gyermek válasszon szabadon a felkínált szerepek, játékhelyzetek, társak között. Az óvodapedagógus az együtt játszás során teremtsen meg a kezdeményezett játékhoz szükséges témát, eszközöket, szabályokat és a helyet. Az óvodapedagógus szinte játéka mély átérzésre serkenti a gyermekeket. Az óvodapedagógus az oldott léggörcsőt érdekében bátran használjon humoros kifejezéseket és tréfás szavakat.

A különböző típusú játékokhoz szükséges hely biztosítása

A gyermekek a csoportszobában szükség szerint önállóan, vagy amíg erre nem képesek, az óvodapedagógus segítségével alakítsák ki játékuk számára a megfelelő helyet. A csoportszobában legyen helye a többféle állandó és variálható, vagy új elkülönített „kuckóknak”. A programban jelentős szerepe miatt kiemelkedik a különösen esztétikus és meghitt mesesarok, amely egyúttal a dramatizálás, bábozás helye. Itt kap helyet az átváltozáshoz szükséges kellékek „kincses ládája” is. Az intellektuális érzelmeket kiváltó séták során összegyűjtött tárgyak, termések, növények, képek a kincseket őrző sarokban kapnak helyet, amit a gyermekek alakítanak ki és rendeznek különböző szempontok alapján.

A rajzolásnak, festésnek, korongozásnak, szövésnek, tárgykészítő népi játéknak legyen meg az állandó helye. Az ehhez szükséges kellékek, anyagok, eszközök mindegyik játékidőben álljanak a gyerekek rendelkezésére. A gyermekek játéktere lényegesen megnövekedik az udvaron, ezért ösztönözzük őket arra, hogy minél több nagymozgásos tevékenységet folytassanak. Az időjárás függvényében az óvodapedagógus segítse az udvari szerepjáték kibontakozását

(pl. a népi játékok, közlekedési játékok, színpadi játékok, ügyességi és sportjátékok feltételének megteremtésével stb.).

A játékhoz szükséges idő

A játéktevékenység az óvoda kinyitásával elkezdődik. A gyermekek ettől kezdve szabadon választott játékkal játszhatnak. A játék folyamatosságát a folyamatos napirend jól biztosítja, így a gyermekek egybefüggően, a játékok elrakása nélkül játszhatnak több órán keresztül. Az 5-6-7 éves gyermekek már összeszokott csoportokban játszanak. A csoportok kialakulásához, szerepek elosztásához, több időre van szüksége, mint a kisebbeknek. Ezért az óvodapedagógus kísérje figyelemmel a játékot és törekedjen arra, hogy csak akkor ajánljon más játékot, ha már a gyermekek játéka felbomlóban van, s azt a körülmények miatt szükségesnek látja. Az 5-6-7 éves gyermekeknek az óvodapedagógus biztosítsa a több napon keresztül tartó játékot, hogy olyan tulajdonságuk, mint az állhatatosság, kialakulhasson. A napi életszervezésben az óvodapedagógus törekedjen arra, hogy a gyermekek minél több időt kapjanak az udvari játéktevékenységhez. A reggeli órák, a tízórai utáni idő, a legnagyobbak csúsztatott ebédeltetése, korábbi ébresztés növelje a kinn töltött időt.

A kreativitást segítő játékeszközök

A játékeszközök olyan tárgyai a cselekvésnek, amelyek kibontakoztatják és gazdagítják a gyermekek elképzeléseit. Az óvodapedagógus a játékhoz olyan eszközt biztosítson, mely ízléses, praktikus, egyszerű félkész játék, hogy sokféle ötlethez, játékfajtára ihlessen. A 3-4 éves gyermekek játékához sok eszközre van szükség. Első sorban a gyakorló játékhoz, amelyek fejlesztik a gyermekek pszichikus funkcióját, másodsorban a hagyományos szerepjátékokhoz szükséges kellékek (papás-mamás, fodrászos, orvosos stb.), amely ösztönzi a gyermekeket a szerepjátékokra, harmadsorban az esztétikai neveléshez (vers, mese, ének, rajzolás) szükséges kellékek, csengő –bongó hangszerek. Az óvodapedagógus a 4-5-6-7 éves korosztálynak bővítse az eszközválasztékát, első sorban a szerepjátékokhoz kapcsolódó kellékekkel, félkész játékokkal, az azonosulást segít ruhadarabokkal, másodsorban az értelem és képességfejlesztő játékokkal, amit a gyermekek egyénileg vagy mikro- csoportban óvodapedagógussal vagy

egyedül játszanak. Az udvari játékok zömmel a gyerekek nagymozgását elégítik ki, de ha az időjárás megengedi, legyen mód kirakni a csoportszobai játékeszközöket, s ott is megteremteni a nyugodt kreatív játékot (barkácsolást, rajzolást, festést, konstruálást stb.)

A gyermekek tapasztalatainak gazdagítása, élmények szerepe

A gyermekek a környezetükből szerzett tapasztalatokkal a játék tartalmát gazdagítják. Az óvodapedagógus tegye lehetővé, hogy a családban, óvodában, tágabb természeti- és társadalmi környezetben szerzett tapasztalatokat a gyermekek újra és újra a játékidőben is átélhessék. A programban kiemelt szerepet kapnak a mikro-csoportos séták, erdei óvodai programok. Ezek fejlesztő hatása meg kell, hogy mutakozzon a gyermek tapasztalatgazdagságában.

A 3-6-7 éves korban megjelenő játékfajták, s azok tartalmának, minőségének alakítása, a gyermekek egyéni sajátosságaihoz alkalmazkodva

A gyermekek játékában keverednek a különböző játékfajták, folytatódik az a fajtamaniplulálás, amely a játékeszközök rakosgatásában érhet utol, vagyis a gyakorló játék. Ezért legyen módja a gyermekeknek megismerni az eszközök, tárgyak különböző tulajdonságait, így a véletlen cselekvéshez örömmérs társul. Ez az örömmérs ad alapot a cselekvés többszöri megismérléséhez, amely szinte ritmikusan jelentkezik. Az óvodapedagógus biztosítsa a **gyakorló játékhoz** szükséges eszközöket, s játékaival adjon mintát a játékok helyes használatához, a játékok elrakásához. Ez a tevékenység jól fejleszti a szem - kéz koordinációt, kezesség - szemesség kialakulását, hat a laterális dominancia kialakulására. Az óvodapedagógus kísérlje érdeklődéssel a gyermekek halandzsázását. A többszöri ismérléssel elmondott szöveg ritmusa a gyermekekben pozitív érzelmet kelt. Az udvaron is biztosítsa az óvodapedagógus a gyakorló játék lehetőségét. Erre legalkalmasabb a homok, víz, kavics és olyan kisebb-nagyobb tárgy, melyet a gyermek saját szabályai szerint rakosgat. Az óvodapedagógus segítse a gyermek játékát tovább fejlődni. Már a legkisebbeknél is megjelenik a **szerepjáték**. Az óvodapedagógus szervezzen és vállaljon különféle szerepeket, hogy a különböző

kapcsolatok kialakítása minta legyen a közös cselekvésekhez. A kicsik játékában kapjon teret a papás- mamás játék, a fodrászos, orvosos, kalauzos játék, melyek egyszer mozzanatokat jelenítenek meg együttlét, együttmozgás formájában. A gyermekek vállaljanak el szerepeket, használjanak szimbólumokat a “mintha” helyzetek Megteremtéséhez. A rendszeres, többszörös ismétlődő meseélmény Igazi táptalaja a dramatizálásnak, bábozásnak. Az egyszer mesék, megjelenítésében legyen résztvevő az óvodapedagógus, adjon modellt egy-egy szereplő megformálásához. Kezdetben használjanak minél több kelléket a képzeleti képek megjelenítéséhez, illetve a beleélő képesség, önkifejezés fokozása érdekében. A bábozás először az óvodapedagógus elő adásával jelenjen meg az óvodában. Legyen a csoportnak kedvenc bábja, akinek szívesen elmondják sikereiket, örömeiket, bánatukat. Ezt a bábót is helyezték a többi közé, hogy a gyermekek tapogathassák, megszeretgethessék. Az óvodapedagógus a bábozáshoz, dramatizáláshoz szükséges kellékeket a gyermekekkel közösen készítse el. A **konstrukciós játékhöz** kapcsolva jelenjen meg a barkácsolás, első sorban az óvodapedagógus által **barkácsolt** kellékek készítésével, amit az óvodapedagógus a gyermek aktív bevonásával hoz létre. A gyermek konstrukciós játékára legyen jellemző aformagazdagság. A gyermek élje át az “én készítettem” alkotás örömét. A gyermekek játsszanak olyan egyszer szabályokhoz kötött **ügyességi- és szabályjátékokat**, amelyek könnyen betarthatók. Az óvodapedagógus tervezzen olyan szabályjátékokat, amelyek a gyermekek mozgásigényét is kielégítik. A nagyobb gyermekek játékában is megjelennek a különböző játékfajták. Gyakran elő fordul a kutató manipuláció, ha ismeretlen mozdulatokat, fogásokat igénylő eszköz kerül a kezébe. Dominánsan jelentkezik az érzelemmel telített szerepjáték, a “mintha” helyzet, amelyhez különösen erős képzel erő is társul. Az óvodapedagógus segítse a gyermekeket abban, hogy a beleélés kifejtett formája kialakulhasson, minél többféle szerepet megformálhasson és a szerepegyeztetésben sikeresek legyenek. A gyermekek játék gondolása fejlődjön. Jelenjen meg a többféle ötletből kialakított tartalmas játék, amifejleszti a gyermekek kommunikációs képességét, szabálytanulási készségét, társakhoz való viszonyát, az együttes cselekvő képességet. A jó példa nyomán a gyermekekben fokozódik a mesedramatizálás igénye. A gyermekek bábozzák, **dramatizálják** a meséket, hogy a meseélmény többoldalú örömszerzés legyen számukra. Az óvodapedagógus a szülők, gyermekek bevonásával barkácsoljon különböző típusú **bábokat**, hogy együttes, cselekvő megjelenítésre ösztönözze őket. A szerepjátékot és a dramatizálást egészítse ki az épít , konstrukciós játék. Később legyenek képesek arra, hogy bonyolultabb formákat, tárgyakat, alkotásokat hozzanak létre. Használjanak különböző anyagokat, eszközöket. Az óvodapedagógus szerettesse meg a szabályjátékokat. A gyermekeknek adja meg azt a lehetőséget, hogy ők is

hozzanak létre szabályokat. Legyenek a játék vezetői maguk a gyermekek is. Különös hangsúlyt fordítunk arra, hogy az óvodapedagógus sokat játsszon a gyermekekkel.

A gyermekek beszédképességének fejlesztése játék közben

A játék számtalan lehetőséget a kommunikációra, a párbeszéd kialakítására. Az óvodapedagógus szerepvállalásai modellértékűek a szókapcsolatok, non verbális jelzések (mimika, gesztus) hanglejtés, hangsúly, hangerő, hangszín tekintetében. A hangszínnel, hangerővel bánni tudást a dramatikus játékok segítik el. Az óvodapedagógus által kezdeményezett anyanyelvi játékok adnak teret az artikuláció, szókincs, kifejező készség fejlesztéséhez (pl. hangutánzó játékok, fonémahallás fejlesztő játékok, légzésitechnikát segítő játékok, szinonimakereső játékok, stb.).

Az óvodapedagógus játéksegítő módszerei

A játéksegítő módszerei legyenek szituációtól függőek. A gyermekek nyugodt játéka esetén, vagy ha érezhető, hogy a gyermekek problémamegoldóak, az óvodapedagógus irányítása legyen játékot követő, szemlélő, hagyja a gyerekeket cselekedni. A kiscsoportosok esetében - ha szükség van rá - az óvodapedagógus legyen játékkezdeményező, modellnyújtó játszótárs. Ebben a játék helyzetben is legyen támogató, engedő és elfogadó. Segítsen azok játékában, akik kevésbé kreatívak, ötletszegények. Az óvodapedagógus avatkozzon be a játékba, ha a gyermekek durvák egymáshoz, vagy ha veszélyeztetik egymás épségét, játékát.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek képesek állhatatosan, több napon keresztül egy azon játéktémában együttesen részt venni

Játékukban dominánsan jelentkezik a szerepjáték.

- Az ismert meséket többször dramatizálják, bábozzák.

- Bonyolult építményeket képesek kreálni.

- Élvezik a szabályjátékokat, és képesek a normák betartására.

- Társas viselkedésükben megjelennek az óvoda által preferált viselkedési szabályok.
- Interakciójuk gazdag, kulturált és érthető

4.1.2. A tevékenységben megvalósuló tanulás

E program széles értelemben értelmezi a tanulást. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán valósul meg. A gyermekek tevékenységeik során szerzett benyomások, tapasztalatok, élmények alapján tanulnak, s általa fejlődnek. A szociális és intellektuális tanulási képességek fejlődését az óvoda felerősíti. Ennek elsődleges terepe a játék és az óvodai élet. Nem fér kétség ahhoz, hogy az óvodás gyermek értelmi képessége: észlelése, érzékelése, emlékezete, figyelme, képzelete, képszerű szemléletes gondolkodása leginkább a játékon keresztül fejlődik.

Cselekvéses, felfedezési tanulás

Ehhez társulnak olyan szervezett tanulási lehetőségek, mint az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, ami a gyermekek kíváncsiságára, kérdéseire, válaszára épülő ismeretszerzést is magába foglalja. Az utánzós, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás folyamatában mindvégig az óvodapedagógus a főszereplő. Később felerősödik a társak hatása is. A programban helyet kap az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységeken megvalósuló tanulás, amelyek számtalan probléma és feladatmegoldás lehetőségét adják a gyermekeknek. A program felfogása szerint a tevékenységekben megvalósuló tanulás azt jelenti, hogy az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységek a játékidőben zajlanak úgy, hogy nincs közben játékelrakás. A gyermekek a tevékenységük befejezése után igényük szerint visszatérhetnek eredeti játékukhoz vagy újat kezdenek. Egyetlen egy napon borul fel ez az alapelv, amikor az óvodapedagógus szervezett mozgástevékenységet tart.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzós minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,

- a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- a játékos, cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- a gyakorlati problémamegoldás

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

A program megvalósításához szükséges tanulási módszerek

A módszerek megválasztását a gyermekek életkori sajátossága, testi-lelki állapota, érdeklődése, kíváncsisága befolyásolja. Az óvodapedagógus az eljárásait változatosan, mindenkor az adott szituációnak megfelelően kombinálja. A játékoság, a közvetlen tapasztalatszerzéshez kapcsolódó gyűjtögetés, elemzés, rendszerezés minél gyakrabban jelenjen meg a tevékenységekben. Az élmények elmondása, az otthoni és óvodai megbízások adása a szülők, nagyszülők bevonása a tanulásifolyamatba, az önálló feladatmegoldások, önellenőrzésre, önértékelésre való készítés mind hasznos módszerei a programnak. Az óvodapedagógus törekedjen módszertani kultúrájának kiművelésére.

Alapelvek a tanulási folyamatok értékeléséhez

A gyermekek akkor tudnak önfeledten, boldogan tevékenykedni, ha sok buzdítást, dicséretet, pozitív megerősítést kapnak. Ezért az óvodapedagógus törekedjen arra, hogy mindegyik gyermek mindennap kapjon valamilyen pozitív megerősítést. Kerülje a sztereotip megjegyzéseket (ügyes vagy, stb.), helyette a gyermekek konkrét, jó cselekedetét, tettét emelje ki. Az óvodapedagógus alkalmazza a differenciált, árnyalt, személyre szabott pozitív értékelést. Alkalmazza a jutalmazás sokféle módszerét: simítást, pillantást, testközelséget, gesztust, mimikát, szóbeli közlést, egyénileg, a csoport és a szülők előtt egyaránt. Az óvodapedagógus tegyen meg mindent annak érdekében, hogy ne kerüljön sor az óvodában tárgyi jutalmazásra. (Kerülje a képek, pontok osztogatását). A büntetés teljes mértékben kerülendő a tanulási folyamatban, mert a gyermekek kíváncsiságát, érdeklődését, motivációját visszaszorítja, lefékezi. Az

óvodapedagógus a tanulási szokásokat alakítsa úgy, hogy egy gesztus, tekintet, egy átrendeződés, egy kérdés segítsen a nemkívánatos magatartás megszüntetésében.

4.2 Verselés, mesélés

A tevékenység célja: a gyermekek érzelmi - értelmi- és etnikai fejlődésének elő segítése, pozitív személyiségjegyeinek megalapozása a mágikussággal, a csodákkal teli meseélmények segítségével és a versek zeneiségével, rímeinek csengésével. A gyermeki önkifejezés alternatív lehetőségeit biztosítjuk pl: vers és mesealkotás, drámajáték. Népi, klasszikus és kortárs irodalmi művekkel ismertetjük meg a gyermeket.

Feladatok

- A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása
- A 3-6-7 éves korban megjelenőjellegzetes tartalmak biztosítása (mesélés, verselés, dramatizálás, bábozás, dramatikus játékok) A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése a versekkel, mesékkel, dramatikusjátékokkal
- Tehetséggondozás

A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása

A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása az óvodapedagógusok feladata. Csak a művészi érték irodalmi alkotások biztosítják az esztétikai élmény mélységét. Ezért a műválasztásában érvényesüljön a pedagógiai, pszichológiai, módszertani tudatosság.

Az óvodapedagógus a 3-4 évesek versanyagát népi mondákból, rigmusokból és a legismertebb költőink ritmikus, zenei hatású, játékos verseiből állítsa össze. Olyan meséket válasszon, amelyek cselekménye egyszerű, érthető, ritmikus ismétlődések jellemzik.

A 4-5 éves korú gyermekek meséi már lehetnek többfázisos szerkezetű állatmesék, népmesék, dramatikus népszokások, novellisztikus-realisztikus mesék. Kapjon helyet a Magyar klasszikusok és a mai magyar írók modern meséi is. Ebben a korban a népi mondókák, névcsúfolók, halandzsza szöveg

kiolvasók alkotják a tervezett mondókázás anyagát. Szerepeljenek a vidám, humoros versek, klasszikusok és a mai magyar költők népköltészeti ihletésű, ritmusélményt nyújtó versei.

Az 5-6-7 éves kor a mesehallgatás igazi ideje. Az állatmeséktől kezdve a cselekményesebb népmeséken, novellisztikus-realisztikus meséken át, épüljenek be a klasszikus tündérmesék, a tréfás mesék és műmesék a gyermekek mesetárába. A gyermekek a meseregényeket is szívesen hallgatják, folytatásokban napokon keresztül izgatottan várják. A gyermekek versanyaga gazdagodjon a különböző típusú népi mondókákkal, kiolvasókkal. Ismerjenek meg olyan közmondásokat, amelyeket a környezet gyakran hangoztat. Az óvodapedagógus tervezzen bátrabban lírai verseket, mert a gyermekek már ebben a korban is megérik képek érzelmét, kifejező erejét. A kiválasztott versek, mesék erősítsék meg a környezet megszerettetését, a néphagyomány ápolást, az évszakok szépségét.

A 3-6-7 éves korban megjelenő jellegzetes tartalmak biztosítása

Az óvodába kerülő 3-4 éves gyermekek első igazi versélménye a mondókákhoz, ölbeli játékokhoz tapadnak. A népi mondókákhoz kapcsolódó mozdulatok, játékok felettébb nagy élvezetet jelentenek a gyermekeknek, mert a felnőtt ölében, testmelegében teljes biztonságérzetben hallgathatják. Ez a többször átélt fizikai kontaktus sokat jelent a gyermek és a felnőtt érzelmi egymásra találásában. Az óvodapedagógus teremtsen minél több lehetőséget a vidám ritmusok korai megkedveltetésére. A gyermekek az óvodapedagógussal együtt sokszor ismételjék az állathívogatókat, altatókat, kiolvasókat, de sohase keltse bennük ez a gyakorlás érzetét. Az egyszerű állatmeséken keresztül fokozatosan szoktassuk rá a gyermekeket a mese figyelmes végighallgatására. A mese többszöri meghallgatása után legyenek élvezői a mese dramatikus feldolgozásának. Először az óvodapedagógusok, a nagyobb gyermekek, majd a kicsik fokozatos bevonásával próbálják megjeleníteni az egyszerű meséket. Rövid, improvizált jelenetek bemutatásával a gyermekek ismerjék meg a bábokat. Az óvodapedagógus mutasson be párbeszéd formájában elő adott rövid, ötletes jeleneteket. A bábok számát fokozatosan növelje. A vers, mese, dramatikus játékokhoz csak kellékeket használjon az óvodapedagógus, ami elősegíti a képzeleti képek előhívását, s a meséhez való erős kötődés

kialakulását. Hívóképekkel is erősítjük a meséhez való kötődést. Óvakodjon más eszközök használatától. Az óvodapedagógusok és a nagycsoportos korú gyermekek bábozzanak, dramatizáljanak minél több alkalommal a kisebbeknek. Legyen ez egyben színfoltja az óvodai ünnepeknek, rendezvényeknek. A kics csoportos korú gyermekek 10-12 mondókát és 10-14 új mesét ismerjenek meg.

A 4-5 éves gyermekekben kialakul a mese, a vers szeretete. Igénylik, izgatottan várják az óvodapedagógus meséit. A gyermekek arcán megjelenik a megfélelmező áhítat, a figyelő ámulat. Játékukban mind gyakrabban elő fordul a mesélés, bábozás és az ismert mondókák, halandzsza szöveg kiolvasók ismételtetése. Az új versek kapcsolódjanak a gyermekek élményeihez, tapasztalataihoz, hangulatához. A gyermekek pozitív személyiségjegyeinek megalapozása érdekében a mese mondanivalóját erősítsék meg havonként, egyközmondással, amit az óvodapedagógus aszülőkkel is megbeszél, s jól látható helyen az öltözőben elhelyez. Így a szülők is együtt tudnak gondolkodni az óvoda léleknevelő hatásán. Az óvodapedagógus segítségével jelenítsék meg a meséket, a gyermekek élményeit. Rögtönözzenek bábjátékot. Az óvodapedagógus segítségével fejezzék be a gyermekek megkezdett mese-vagy bábjátékát. A 4-5 éves gyermekek 4-5 mondókát, 5-6 rövid verset és 10-14 új mesét ismerjenek meg.

5-6-7 éves korban is minden adandó alkalmat használjon fel az óvodapedagógus a kiolvasók, rigmusok ismételtetésére. 4-5 kiolvasóval gazdagodjon a nagycsoportok mondókarepertoárja. A gyermekek játsszanak a rímes találós kérdésekkel, alkossanak együtt rímjátékokat. A gyermekek ismételtessék az előző években tanult verseket. Az új versek (15-20) bemutatása kapcsolódjon a gyermekek élményeihez. Az óvodapedagógus a gyermekeket lehetőleg ne szavaltassa kórusban. Kerülje az éneklő hanglejtést. Ügyeljen a szavak gondos, tiszta ejtésére, az értelemszerű hangsúlyozásra. A hallott egyszerű meséket önállóan tudják dramatizálni, bábozni. Az óvodapedagógus - főleg a délutáni pihenés alatt - olvasson a gyermekeknek folytatásos mesét. A gyermekek próbálják meg a mese önálló befejezését, új mesék kitalálását. A közösen kitalált meséket nevezzék el a 'mi mesénk'-nek. A gyermekek fejezzék ki a mese cselekményét mozgással, mimetikus játékkal. Az óvodapedagógus a meseszereplők jellemző tulajdonságai alapján keressen olyan közmondásokat, amelyekkel meg tudja erősíteni a mese vagy egy-egy szereplő erkölcsi mondanivalóját. A gyermekek készítsenek albumot a tanult versekről, mesékről.

A hallott élményhez társuló vizuális élmény lehetőséget ad az ismétlésre, az élmények felelevenítésére. A nagyobb gyermekek halljanak 15-20 új mesét a nevelési év folyamán. E tevékenység mindennapmegjelenik az óvodában. Egy héten keresztül ugyanazt a mesét hallják a gyermekek, hogy két hét múlva eljátszhassák, megjeleníthessék különbözőképpen a mesealakokat. A tevékenység befejezését jelzi az óvodapedagógus éneke, drámajátéka, ami stílusosan kapcsolódik a meséhez.

A gyermeke nyelvi képességének fejlesztése a versekkel, mesékkal, dramatikus játékokkal. A nyelvi képességek fejlesztésének leghatásosabb eszköze a mese, a vers, bábozás, dramatikus játékok. Ezen keresztül a gyermekek elsajátítják a helyes ejtést, a tiszta beszédhalást és a nyelvtanilag helyes beszédet. A népi mondókák segítségével tisztítható a magán- és mássalhangzók helyes ejtése, megfelelő artikulációja, a hangkapcsolatok törvényszerűségei. A gyermekek a mesékből, versekből sok új fogalmat ismerhetnek meg. A bábjátékban, dramatikus játékokban a gyermekek kibontakoztathatják a szabad önkifejezésüket. A dramatikus helyzetek lehetőséget adnak a társalgási kedv fokozására, önálló versmondásra. Mesélés- verselés tevékenység során megszerzett tematikai tapasztalatokat a gyermekek valamennyi tevékenységformában alkalmazzák. Óvónői bábcsoportunk rendezvényeinken egy-egy szép mesét adjon elő. Óvónői színjátszó csoportunk a projekthez kapcsolódó témakörökben nyújtson irodalmi élményt. Fontos szempontnak tartjuk, hogy migráns gyermekek esetében lehetőséget teremtsünk arra, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek szívesen ismételtetik a verseket, rigmusokat.
- Várják, igénylik a mesehallgatást.
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak az óvoda kiscsoportosainak és magukszórakoztatására is.
- Megjegyeznek 10-14 gyermekmondókát, 6-8 verset és 15-20 mesét.
- Tudnak meséket, történeteket kitalálni, s azt mozgással megjeleníteni, kifejezni.

4.3 Ének, zene, énekes játékok, gyermektánc

A zenei nevelés célja: a közös éneklés, a közös játék örömeinek megéreztetése, ami fejleszti a gyermekek zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. A gyermekek jussanakminél több olyan zenei élményhez, ami megalapozhatja zenei anyanyelvüket.

Feladatok

- A felhasznált zenei anyagok igényes, életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő válogatása.
- A 3-6-7 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmak biztosítása.
- A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása
- A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal és zenei készségfejlesztő játékokkal.
- Tehetséggondozás

A felhasznált zenei anyag igényes, életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő válogatása, igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások. Az óvoda zenei nevelés során a gyermekek mondókákat, énekes játékokat, komponált gyermekdalokat ismerjenek meg. A mondókák, énekes játékok a zenei anyanyelvünk művésziértékei. A 3-4 éves korú gyermeke ismerjenek meg elsősorban olyan ölbéli játékokat,

amelyeket a felnőttekkel közösen játszhatnak. Legyen ezek között arc-, kéz-, ujj-, lovagoltató játék. A szeretet-kapcsolat, a biztonságérzet kialakításának egy láncszeme a tapintatos kontaktussal összekapcsolt zenei élmény. A kicsik egyszerű 4-5 hangból álló olyan énekes játékokat ismerjenek meg, amelyek játéka álló helyzetben, játékos mozdulatokkal eljátszható. A gyermekek mindössze egy-két komponált gyermekdalt tanuljanak meg az ünnepek köszöntésére. A 4-5 éves gyermekek tanuljanak mondókákat, és még mindig játsszon velük az óvodapedagógus ölbéli játékokat. Ők már képesek arra, hogy dúr hexachord hangkészletű énekes játékokat énekeljenek, amelyekkel mozgásuk is jól fejleszthető. Ismerjék meg a csigavonal, hullámvonal, egyszerű

szerepcserére épülő játékokat. A nyolcad, negyed ritmusképeken túl megjelenhet már a szinkópa is. Az óvodapedagógus az alkalmi dalokat úgy válassza ki, hogy azokhoz utánczó, játékokat lehessen kitalálni. Az 5-6-7 éves gyermekek legyenek „anyáskodóak”, játsszanak minél több ölbéli játékot a kisebbekkel. Ezek egyik játékos lehetősége a kiolvasó, amit különböző játékhelyzetben is alkalmaznak a gyerekek. A zenehallgatáshoz olyan műveket gyűjtsön az óvodapedagógus, amit maga tud előadni, és amelyek felkeltik a gyermekek érdeklődését az értékes zene iránt. Az óvodapedagógus érzelmi hatású dalokat, népdalokat énekeljen, de jelenjenek meg a zenei anyagában a rokon-, és más népek dalai, valamint a magyar komponált műzene, altatódalok és a klasszikus műzene is.

A 3-6-7 éves korban megjelenő jellegzetes tartalmak biztosítása

A 3-4 éves gyermekek tanuljanak meg a6-8 mondókát, ölbéli játékot és 10-15 énekes játékot. A rövid mondókák, dalok 2/4 üteműek, amelyekben negyed és páros nyolcad ritmusok legyenek. E kor legjellegzetesebb játéka az ölbéli játék. A gyermekek a jóízű játékok közben közvetve szerzik meg a zenei készségeket és ismerik meg az alapfogalmakat. Tudjanak halkabban, hangosabban beszélni, mondókákat mondani és énekelni. Figyeljék meg a csendet, a környezet hangjait és a dallamjátszó hangszerek hangszínét. Érzékeljék a különböző mozdulatokkal és az egyenletes lüktetést. Az óvodapedagógus énekelgesse a gyermekek nevét, jelét, csalogass őket énekelve a közös játékba, tevékenységbe. Az óvodapedagógus keltse fel a gyermekek érdeklődését a zenehallgatás iránt, hogy képesek legyenek az áhítatos zenehallgatásra. Minél több zenei élményt közvetítsen, elsősorban énekes előadásával. A mindennapok során a különböző tevékenységekhez minél gyakrabban kapcsoljon zenehallgatási élményt. A gyermekeknek legyen lehetősége 2-5 percig tartó hangszeres zenét, kórusmuzsikát, videofelvételen kisebb csoportban megtekinteni. A 4-5 éves gyermekek énekelgessenek 4-8 motívumból álló énekes játékokat, műdalokat. A 4-5 új mondóka és a 12-15 új gyermekdal megtanulása mellett, ismételgessék a 3-4 éves korban tanult dalokat is. Az európai és így a magyar gyermekdalok hangterjedelme is dúr hexachord maradjon. A körjátékok közül az óvodapedagógus már nehezebbet is válogathat, pl. szerepcserés, párválasztó, sorgyarapító játékok stb. A tiszta éneklés érdekében a gyermekek minél gyakrabban énekeljenek önállóan. Énekeljenek egyénileg, kisebb csoportban halkabban és hangosabban, magasabban és mélyebben. Mutassák meg lelassított éneklés közben az énekek dallamvonalát. A gyermekek játsszanak kérdés-felelet játékot, változatos szövegekkel és ritmusmotívumokkal. Érezzék az egyenletes

lúktetést, a motívumok hangsúlyát és a mondókák, dalok ritmusát. Használjanak többféle népi ritmuseszközt a ritmusérzék fejlesztése érdekében. Ezeket a "ritmus-hangszereket" készítsék el közösen az óvodapedagógusokkal, a szüleikkel, hogy együtt tudjanak mondókázgatni, énekelgetni a kis "ritmus-zenekar" kíséretével. A zenei élmény legyen mindennapos lehetőség az óvodában, kapcsolódjon minél többféle tevékenységhez. Az óvodában zenei műhely (Pacsirta klub) foglalkozásokat lehet szervezni olyan gyermeknek, akik nagyobb érdeklődést mutatnak az ének-zene iránt, jó zenei készségekkel rendelkeznek. A gyermekek ismerkedjenek meg metallofon-játékkal és olyan drámajáték hatású zenei fantáziajátékokkal is, melyek a zeneirodalom szebbnél szebb gyöngyszemeit közvetítik számukra.

Az 5-6-7 éves gyermekek tanuljanak meg 4-7 új mondókát, 15-18 új énekes játékot és 3-4 alkalomhoz illő műdalt. A tanult mondókáknak, gyermekjátékoknak találjanak ki szimbólumot, hívóképet, amit a zenesarokban helyezzenek el. Ezek emlékeztetnek a tanult dalokra, és lehetőséget adnak az ismétlésre, az élmények felelevenítésére. Az óvodapedagógus válogasson olyan dalokból, melyben már szünet, szinkópa is előfordul. A legidősebb óvodások szabálytartó képessége megengedi, hogy az óvodapedagógus bonyolultabb párcsere, kapus, hidas, sorgyarapító-fogyó játékokat is tervezzen, amit e korosztály néptáncának is tekinthetünk. Az óvodapedagógus a gyermekekkel együtt variálja az énekes játékok mozgás-anyagát olyan egyszerű táncos lépésekkel, amit a felnőtti minta utánzásával követni tudnak (lásd a táncház). Az óvodapedagógus a gyermekek tiszta éneklését a minél gyakoribb egyéni énekléssel segítse elő. A hallásfejlesztést segítő fogalom párokat, pl. a halkabb-hangosabb éneklést kapcsolják össze a tempóváltoztatással vagy dallambújtatással. A ritmusfejlesztés eredménye, hogy a gyermekek meg tudják különböztetni az egyenletes lúktetést és a dalok ritmusát. A gyermekek játsszanak minél gyakrabban zenei formaérzék- fejlesztő játékokat, hogy megérezzék a motívumok hosszát. Az óvodapedagógus fejlessze a gyermekek alkotóképességét, teremtsen arra lehetőséget, hogy egy-egy zenei feladatot többféleképpen lehessen megoldani. Az ügyesebb 5-6-7 éves gyermekeknek adjon az óvodapedagógus lehetőséget, hogy metallofonon is játszhasanak.

A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása

A zenei nevelés szervezeti formája is kötetlen és kötött jellegű. Ezzel a munkaformával az óvodapedagógus a gyermekek egyéni képességeit figyelembe véve eredményesebben tudfejlesztani.

Az óvodapedagógus a zenehallgatást kapcsolja a különböző tevékenységekhez. Teremtsen a délutáni órákban is módot arra, hogy a gyermekek kedvük szerint megnézhesse és hallgassanak néhány perces kórusművet, hangszerekkel megszólaltatott klasszikus műzenét, kortárszenét. A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése a mondókákkal, gyermekdalokkal és a zenei készségfejlesztő játékokkal, zenehallgatással. A gyermekek lassabban énekelnek, mint ahogyan beszélnek. A lelassított mondókák, énekek ismételtetése segítse a helyes artikulációt, a szavak szép, pontos kiejtését. A mondókák, énekek szövegének hanglejtése, hangsúly, ritmusa, hangerejének utánása éreztesse meg a nyelv kifejező erejét, szépségét. Az éneklési készség fejlesztését szolgáló hangutánzó szavak éneklése segítse a magán- és mássalhangzók pontos képzését, kiejtését. A sokféle énekes játékok adjanak alkalmat a szókincs bővítésére.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek élvezettel játszanak énekes játékokat.
- A gyermekek gátlások nélkül egyedül is tudnak énekelni.
- Tudnak élvezettel figyelni a zenehallgatásra.
- Megkülönböztetik a zenei fogalom párokat.
- Tudnak ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni.
- Érzik az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát.
- A gyermekek meglévő matematikai tapasztalataikat az énekes tevékenységeik során is alkalmazzák.

Az ének, énekes játékok, zenehallgatás helye a nevelés folyamatában Az óvodai művészeti nevelésnek meghatározó eszköze az ének, énekes játékok és a zenehallgatás. A gyermekkori zenei nevelés hatásai - az ölbéli játékok, az énekes játékok, a zenei élmények közvetítése, a zenei képességek fejlesztése - meghatározzák egész életünk zenei érdeklődését, fogékonyságát. Ezért nem mindegy, hogy mit teszünk a gyermekek zenei nevelése területén, mit tanítunk nekik, mit játszunk velük és milyen zenei készségeket alakítunk ki. A

korosztályra jellemző az érzelmeken alapuló befogadás, amely kiváló alapot ad nekünk fejlesztéshez.

Mit tanítsunk a kicsinyeinknek?

Az óvodában a gyermekek első zenéje az ölbeli játék. Az óvopedagógus „anyaöleiben” megérezhetik a zene lüktetését simogatva, csiklandozva és lovagoltatva, melynek egyéb személyiségfejlesztő hatása is rendkívüli. A mi óvodáinkban olyan sokat játszanak a gyermekek ölbeli játékot, hogy már maguktól is kezdeményezik, s azt látjuk, hogy a kisebbeket csiklandozzák, lovagoltatják, simogatják. Ez egy fokmérője lehet az ölbeli játékok megszerettetésének. Gyermekeink ismerkedjenek meg olyan énekes játékokkal, népzenei és komolyzenei művekkel, amelyek nemzeti értékeinket közvetítik. Ezt a célt kiválóan szolgálja az a sok körjáték, mely élethelyzeteket elevenít meg, emberi szokásokat mutat be játékos formában. A néphagyományok gyermekközeli hozása, megszerettetése kiemelt feladatunk. Az énekes játékok táptalajt adnak ehhez, s nagymértékben hozzájárulnak a népi szokások megismeréséhez. Ezek a játékok kiválóan fejlesztik a társas kapcsolatok alakulását, egymás elfogadását, tisztelését, a pozitív érzelmi tulajdonságok elmélyítését, összességében az erkölcsi tulajdonságok, érzelmek formálását. A legkönnyebben tanulható zenei csemegék a mondókák. Minden évben tanítsunk egy csokorra valót, mert kiválóan fejleszti a gyermekek metrumérzékét és a ritmikus, esztétikus mozdulatait. Csak néhány műdalt tanítsunk, ünnepenként, évszakonként egyet-egyét, az ünnepek köszöntésére. Ezekhez is találjunk ki játékot, esztétikus, kifejező mozdulatokat. Alapelvünk, hogy „tisztá forrásból” merítsük e gyöngyszemeket, és legyünk azon, hogy a gyermekeink minél többet énekeljenek az óvodában, mert a magyar óvodai zenei nevelés alapja az éneklés.

1. Az énekes játékok közösséget, társas kapcsolatot igényelnek, ezért minden gyermek részt vesz az 5- 10 perces együttlétekben. Alapelvünk, hogy jó időben lehetőség szerint az udvaron legyen az énekes játék. Szeles, esős, rossz időben pedig, mielőtt az udvarra kimennének a gyermekek, elrakjuk a játékokat, kialakítjuk a szabad területet, a csoportszobák előterében tartjuk meg a közös énekes játékot. Nagyon fontos, hogy a gyermekeknek a játékhoz megfelelő nagy tere legyen, hogy a Szép alakzatok létrehozásában és a futásban ne legyenek akadályoztatva. A kötelező foglalkozáson csak egy énekes játékot tervezünk, hogy a gyermekek kijátszhassák magukat, minden gyermekre többször kerüljön sor, és a tudatosan felépített játékhangulatban maradjon a csoport.

2. Az óvópedagógus minden hétre megtervezi a zenei képességfejlesztő játékokat. A mikrocsoportos tevékenység során egyszerre maximum hat gyermekkel foglalkozik a zenei kuckóban. Amikor befejezte, a következő hat gyermek vesz részt a fejlesztésben, s ez mindaddig folytatódik, míg minden gyermek részt vesz a képességfejlesztő játékba. Ebben a munkaformában nagy lehetőség nyílik az egyéni segítségnyújtásra, mert egyszerre csak hat gyermek fejlesztését kell az óvópedagógusnak irányítani. A testközelség, a testérintés is segíti az eredményesebb fejlesztő munkát.

3. Az óvodában sokféle zenehallgatásra teremtünk lehetőséget. Valljuk, hogy ott van igazi komplex esztétikai hatása a zenehallgatásnak, ahol az élmény megérinti a gyermekeket. Akkor van értelme az altatódalok éneklésének, amikor a gyermekek lecsendesednek és megkezdik a délutáni pihenést. Akkor ad igazi hangulatot a „Gyí paci paripa”, ha a gyermekekkel sikerült a patkó dobogását meghallgattatni, és felidézhetik magukban az élményt. Ebben a programban nincs didaktikusan tervezett zenehallgatás. Az óvó nénineksok zenehallgatási anyagot kell ismernie, hogy a gyermekek bármilyen élménye, tevékenysége közben oda illő éneket tudjon elénekelni.

A tervezett zenei nap folyamatleírása

A reggeli órákban a gyermekeket várva ölbeli játékokat kezdeményezünk. A zenekuckóban előkészítjük azokat az eszközöket, amelyeket a mikrocsoportos fejlesztéshez, a közös játékhoz használunk. Az óvodapedagógus a folyamatos tízóraizás előtt zenei képességfejlesztő játékokat kezdeményez maximum hat gyermekkel a zenekuckóban. Ezek a tevékenységek 3-5 percig tartanak. Az óvodapedagógus hívogató énekkel összeverbuválja a gyermekeket, és a tervezett énekes gyermekjátékot addig játsszák, míg minden gyermek többször szerephez jut. A jóízű, önfeledt játék katartikus élményt ad a gyermekeknek. Az énekes játékok a gyermekek esztétikai érzékét is fejlesztik. Hatásuk sokrétű, szerteágazó. A különböző játékokkal gazdag, sokszínű hangulatvilágot igyekszünk sugározni. Erre szolgálnak a játékok különböző típusai: pl. szerepcsere, párválasztó, kergető stb.

A tiszta éneklésre valamennyi zenei ténykedésünk során figyelünk, de korántsem helyezzük az első helyre a zenei fejlesztésünk során. Zenei nevelésünk alapelve, s egyben célja a boldog, önfeledt együttjátszás, a zene léleklevelő hatásának megéreztetése. Fontos, hogy a gyermekek megérezzék, hogy jó együtt dúdolgatni, énekes játékot játszani és szépen, ízlésesen,

igényesen előadott dalokat, hangszeres rövid zenei darabokat meghallgatni. Ugyanakkor a gyermekek bátor, egyéni zenei megnyilvánulásait maximálisan támogatjuk. Azt szeretnénk, ha gyermekeink a tanult óvodás dalokat bárhol, bárkinek el tudnák énekelni egyénileg is. Minden megtanult éneket a gyermekek egyéni énekléssel adják elő. Ennek tere a mikrocsoportos tevékenység.

Zenehallgatás új módszerekkel

Évszakonként hangversenyeket szervezünk. Ezek a mi évszaki koncertjeink, ahová általános iskolásokat, zenetanárokat hívunk meg. A gyermekek színvonalas hangszeres előadást, kóruséneklést hallhatnak 20-30 percben. Az óvodapedagógusoknak is ajánljuk, hogy minél gyakrabban szervezzenek közös énekléseket, és vállaljanak egy-egy fellépést az ünnepi hangulat fokozásáért. Az évszaki koncerteket keretjellegként az évszaki projektterv megkezdésekor, vagy az évszak lezárásaként tervezzük meg. A magyar népdalok, népzene, megismertetése, megszerettetése elengedhetetlen feltétel nemzeti kultúránk értékeinek megőrzéséhez. Ezért a többi tevékenységet úgy szervezzük meg (mese, rajz, környezet, mozgás), hogy minél többször legyen alkalmunk népdalokat énekelni a komplex művészeti hatás eléréseért. A zenehallgatás lehetőségét gazdagítják a televízióból, illetve koncerteken egyénileg felvett komolyzenei, népzenei videó- és hangkazetták, amelyeket évszakhoz, alkalmakhoz társítva felhasználhatunk. A folyamatos bővítés tág teret biztosít a zenei értékek megismeréséhez, zenehallgatáshoz. Zenehallgatást jelent a pihenés, alvás előtti altatódalok éneklése, hallgatása, amit az óvodapedagógusok dúdolva, lallázva, halkán énekelve adnak elő. Az óvónők vegyenek fel klasszikus altatódalt többször egymás után azért, hogy ha fáradt a hangjuk és nem tudnak énekelni, a zenei hatás akkor se maradjon el. A reggeli érkezéskor az öltözőben hallható, gitáron, hárfán, lanton megszólaló, zene is közti, hogy másképpen folyik a gyermekek nevelése ezekben az óvodákban. Ezt em nevezhetjük tudatos zenehallgatásnak. Ez a zene hangulatot, nyugalmat áraszt, oly annyira halk, hogy a gyermek teljes egészében a szüleire és a tevékenységére tud figyelni. Az óvónők tudatosan gyűjtsék az erre megfelelő komolyzenei felvételeket. Egyszerű népi hangszerek, ritmushangszerek megismerését is fontosnak tartjuk. Igyekezünk minél több alkalommal lehetőséget biztosítani kipróbálásukra, használatukra, amely egyben fejleszti a gyermekek metrumérzékét, ritmusérzékét. Ezek segítségével különbséget tudnak tenni

gyermekek dinamikai és tempóváltások között. Ünnepeken és hétköznapiokon isgyakran találunk megfelelő alkalmat arra, hogy külön-külön vagy együtt zenélve, Zenei élményt nyújtsunk a gyermekeknek Tapasztalatunk az, hogy kevés szülő érdeklődik a zene iránt, és a gyermekek otthon nem kapnak művészi, életkoruknak megfelelő zeneélményt. Ezért a szülők szemléletformálásában felelősséget kell vállalnia az óvónak. Sok gyermeknek csak annyi zenei élmény jut, amennyit az óvodapedagógus kisugároz magából, amennyi rácsodálkozási, „ah” élmény éri az óvodában.

4.4 Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A tevékenység célja:

a gyermekek élmény- és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezése. A gyermekek tér - forma - szín képzeletének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása. Az elkészült gyermekmunkák először a mini-galériára, majd témától függően a gyermekek albumába vagy otthonukba kerülnek.

Feladatok

- A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése
- A 3-6-7 éves korban tervezhető alkotó, alakító tevékenységek tartalmának, minőségének fejlesztése
- A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása
- Tehetséggondozás egyénre szabottan
- A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése a tevékenység közben

A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése.

Az alkotó tevékenységhez méretben, minőségben megfelelő eszközök szükségesek. Az eszközök kiválasztásában a praktikum, a célszerűség és az

esztétikum domináljon. Az alkotó- alakító tevékenységekhez a megfelelő hely olyan tér legyen, ahol a mozgó gyermekektől védett az alkotók köre. Az óvodapedagógus a munkaasztalt úgy alakítsa ki, hogy maximum hat gyermek egyszerre kényelmesen elférjen. Az alkotó tevékenységhez olyan légkör szükséges, amelyben a gyermekek szívesen kapcsolódnak be az alkotó munkába, az elrontott sikertelen lépéseket javíthatják. Az óvodapedagógus a tevékenységhez biztosítson elegendő időt is, hogy a gyermekek lehetőleg addig alkossanak, ameddig kedvük tartja. A különböző méretű anyagok elhelyezéséhez tároló helyre van szükség. Az eszközök biztonságos kezelését az óvodapedagógus egyenként tanítsa meg a gyermekeknek. A rajzoláshoz, festéshez, mintázás-anyagformáláshoz, szövés-fonáshoz, batikoláshoz, origamihoz, építéshez és műalkotással való ismerkedéshez az óvodapedagógus gondolja végig a feltételeket, s teremtsen meg a mindennapi szabad játékban is.

A 3-6-7 éves korban tervezhető alkotó, alakító tevékenységek, s azok tartalmának, minőségének fejlesztése

Az óvodapedagógus az óvodába kerülő 3-4 éveseknek tegye lehetővé, hogy játszva ismerkedhessenek az anyagokkal, eszközökkel és a technikai kivitelezés lehetőségeivel. Kezdődjön el az esztétikum iránti érzékenység és értékelő képesség kialakítása - észrevetve, együttesen gyönyörködve a saját alkotásokban, a mű- és népművészeti szépségekben. A tevékenységek a képalakítás, a plasztikai munkák és az építés köré rendelhetők. Ezek ne különüljenek el élesen egymástól. Az óvodapedagógus tervezze meg a képalakító tevékenységek technikáját, eszközeit. Nem tervezhető a szándéktalan fírka, és a látszólag forma-fírka időszakában a téma. A gyermekeknek legyen lehetősége az élményeiknek, érdeklődésüknek megfelelő szabad témaválasztásra. A képalakítás jelenjen meg festéssel, zsírkrétával, papírragasztással, agyagba, homokba karcollással, nyomattal. Az óvodapedagógus segítse a gyermekek képalakító készségének megindulását a szőtt elrendezéstől a képelemek, részformák elemeinek egymáshoz rendelésével. A gyermekek tetszés szerint vegyenek részt a plasztikai alakításban. Ismerjék meg az anyagok alakíthatóságát, nyomkodva, ütögetve, gyurkálva, gömbölyítve, simítva, sodorva, mélyítve, tépegetve, karcollva stb. A gyermekeknek legyen biztosítva az agyagozás. A 3-4 éves gyermekek ismerkedjenek az építés során a különböző tárgyak formáival, alakzataival tudjanak beszélni az alkotásukról, s örüljenek a létrehozott produktumnak. Az óvodában az évszakonként kialakított ovigalériát ismerjék meg, a kiállított alkotásokat kiscsoportokban többször

nézzék meg. Az óvodapedagógus a 4-5 éves gyermekek alkotó-alakító tevékenységét bővítse. A gyermekeknél megjelenő szándékos képalakító tevékenységet segítse élményeikhez kapcsolódó témákkal, s azokhoz megfelelően illeszkedő technikával. Jelenjen meg a gyermekek rajzában az emberábrázolás, környezet, tárgyak, cselekmények saját elképzelés alapján történő megjelenítése. A gyermekek gyönyörködjenek a gazdag formákban, a színkeveréssel alkotott színárnyalatokban. Használjanak ceruzát, krétát, filc- és rost tollakat, fapálcákat, különböző vastagságú ecseteket a rajzok finomabb kidolgozásához. A gyermekek alakítsanak képeket spárgából, fonalakból, textilből, termékekből. A plasztikai munkák során legyenek képesek a formák tagolására. Tudjanak játékokhoz kellékeket, valamint alkalmi ajándéktárgyakat készíteni. Használjanak különböző formájú textilt, bőrdarabot, gallyakat, termékeket a plasztikus formák létrehozásához.

Az építés során variálják a teret, az építés lehetőségeinek részletezését. Használjanak ehhez pl. nagyobb méretű dobozokat, takarókat, berendezési tárgyakat. A gyermekek segítsenek az eszközök előkészítésében, elrakásában. Látogassák kisebb csoportokban az ovi-galériát, nyilvánítsák ki véleményüket a kiállított alkotásokról. Mutassák meg szüleiknek a kiállított műveket. Az 5-6-7 éves gyermekeknek alkotó- együttműködési készségét figyelembe véve az óvodapedagógus segítse a képi, plasztikai és a környezetalakításból eredő aktív tárgykészítés bővülését. A képalakítás során a gyermekek minél többször alkossanak közös kompozíciót. Az óvodapedagógus gazdagítsa a technikai megoldásokat és az eszköz-lehetőségeket pl. batikok, kollázsok, plakettek, domborművek, viaszkarok, lenyomatok, makettek, márványozás stb. alkalmazásával. A saját élményeken alapuló cselekményes témákban jelenjenek meg a mesék, versek, énekes játékok, ünnepek eseményábrázolásai is. A gyermekek használjanak a képalakításhoz minél eredetibb megoldásokat, jelenítsék meg a formákat, színeket egyéni módon. A gyermekek plasztikai munkájában is jelenjen meg a közös térbeli többalakos kompozíció, egy-egy mesejelenet, énekes játék stb. Egyénileg dolgozzanak gyermekeknek méretezett szövőkereteken. Az óvoda "legidősebbjeinek" legyen igénye az ajándékkészítés elsősorban ünnepekhez kötötten - szüleik részére, de gondoljanak az óvoda legkisebbjeire és felnőttjeire is. Éljk át minél gyakrabban az ajándékozás örömét. Az óvodapedagógus segítse a gyermekeket a játékok, bábok, játékkellékek készítésében. Szülők segítségével gyűjtsék az alkotó-alakító munkához szükséges anyagokat. Vonják be szüleiket az óvoda szépítésében. Az óvodapedagógus segítse a gyermekeket abban, hogy az építés során nagyobb méretű elemekből, térben állítsanak össze pl. búvóhelyeket, (mobil színpadot

stb.). A térbeli tapasztalat segítse az eredeti megoldások kivitelezését is. A gyermekek lehetőleg teljesen önállóan készítsenek elő minden anyagot, eszközt az alkotó tevékenységhez. Az óvodapedagógus több napon áttartó építés lehetőségét is biztosítsa. Az óvoda ovi-galériája legyen az 5-6-7 évesek ízlésformáló, szemet gyönyörködtető, beszélgető helye, ahol a műalkotások hangulati, formai, színbeli elrendezéséről esik szó. A gyermekek kisebb csoportokban személyesen találkozzanak a kiállító iskolásokkal, alkotó rajztanárral vagy művésszel. Legyenek büszkék óvodájuk galériájára, invitálják szüleiket, nagyszüleiket is a látvány megtekintésére. Az anyanyelvi nevelés a mini és az ovi-galériában Meséljenek szüleiknek alkotó munkájuk folyamatáról, fogalmazzák meg véleményüket társaik kiállított munkáiról is. A gyermekek kiscsoportban többször nézzék meg, csodálják meg a kiállított alkotásokat. A kiállított alkotásokról mondják el gondolataikat, benyomásaikat próbálják megfogalmazni. Az ovi- galéria legyen beszélgető hely számukra. Lehetőségük legyen találkozásokra a kiállító művészekkel, akiknek kérdéseket tehetnek fel.

A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása

Az alkotó-alakító tevékenységek a mindennapi játékba integrálódnak. Az óvodapedagógus egy héten egyszer tudatosan irányított mikro-csoportos, kötetlen formájú tevékenységet szervezzen. Az egyéni segítségnyújtás érdekében egyszerre csak 5-6 gyermek vegyen részt a tevékenységben. Az óvodapedagógus teremtse meg annak lehetőségét, hogy minden gyermek ilyen formában megalkothassa az ajánlott eszközfeltételekkel képi-plasztikai elképzelését. A gyermekek jelenítsék meg személyiségük kivetített darabját, amelyben érzelmeik, vágyaik, szorongásaik, fantázia- és élményviláguk mutatkozik meg.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- Képalakításban egyéni módon jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket.
- A gyermekek alkotására jellemző legyen a részletező formagazdagság, a színek egyénialkalmazása.
- Örül alkotásának és a közösen elkészített kompozíciónak.
- Plasztikai munkáik egyéni, részletezők legyenek.
- Téralakításban, építésben bátrak, ötletesek, együttműködők legyenek.
- Csodálkozzanak a szép látványra, tudjanak gyönyörködni benne.
- Megfogalmazzák értékítéletüket, beszélgetni tudnak az alkotásokról.

- A megszerzett matematikai tapasztalatokat életkoruknak megfelelően valamennyi tevékenységi formában alkalmazzák

4.5 A mozgás

A tevékenység célja: a gyermekek természetes, harmonikus mozgásának, testi képességeinek fejlesztése játékos formában. Cél továbbá a gyermekek tájékozódásának, alkalmazkodó képességének, valamint a személyiség akarati tényezőinek fejlesztése úgy, hogy megmaradjon a gyermekek szabad mozgáskedve. A MOZGÁSKOTTA elemeit az óvodapedagógusok építsék be a foglalkozások anyagának feldolgozásába.

Feladatok

A 3-6-7 éves korban tervezhető mozgásfejlesztő játékok összeállítása

- A különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek mozgásszükségletének kielégítése érdekében
- Tehetség gondozás egyénre szabottan
- A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése a tevékenység közben
- Ismerkedjenek meg a MOZGÁSKOTTA elemeivel, válják jártasságukká.

A 3-6-7 éves korban tervezhető mozgás fejlesztő játékok összeállítása

A gyermekek nagymozgása (járás, futás, kúszás, mászás) jól fejleszhető az óvoda udvarán, ahol tér, mozgásfejlesztő eszközök állnak a rendelkezésükre. A szabad mozgás zavartalan gyakorlási lehetőséget ad az irányított mozgástevékenység alatt megismert mozgásformák többszöri ismétlésére. A mozgásos tevékenységeket, s azok eszközeit az óvodapedagógus mindenkor a gyermekek életkorához, fejlettségi szintjéhez és a csoportok összetételéhez méretezze. Az anyanyelvi nevelés megjelenése mozgás, mozgásos játékok közben Utasítások adásakor az óvodapedagógusnak ügyelni kell a szavak megfelelő hangsúlyozására. Életkoruknak megfelelő tagolt, érthető lassú tempójú beszéd segíthet a feladatok megértésében. Fontos a lényegre törő, rövid utasítás. Az irányok neveit a mozdulatok végzése közben ismétljük. A testséma kialakítása, a testrészek neveinek megnevezése, a téri fogalmak megértése

anyanyelvi nevelésünk fontos része a mozgásos tevékenységek levezetése során. Az óvodapedagógus a 3-4 éves gyermekek irányított mozgásos tevékenysége során a nagymozgások fejlesztésére helyezze a hangsúlyt. Ismerkedjenek meg a futásgyakorlatokkal (pl. futás különböző irányban, futás feladattal, különböző futásformák gyakorlása). Játsszanak ugrásgyakorlatokat (pl. szökdelések, sorozatugrások, rövid nekifutásból fellépés, majd leugrás). Ismerkedjenek a dobásgyakorlatokkal, labdagyakorlatokkal (pl. hajítás helyből távolba, hajítás helyből célba, labda feldobás-elkapás, labda leütés-elkapás stb.). A mozgásos játékok adjanak teret a támaszgyakorlatok gyakorlására is (pl. csúszások, kúszások, mászások). A talajtorna eleme is jelenjen meg a játékokban (gurulás a test hossz tengelye körül). A gyermekek játsszanak minél több egyensúlyozó játékot. Az óvodapedagógus alkalmazzon többféle kézi szert a különböző típusú mozgásos játékokhoz. A mozgásfejlesztő játékok ne legyenek se túl könnyűek, se túl nehezek. Késztesse a gyermekeket elvárható erő kifejtésre. Az óvodapedagógus rendszerint mutassa meg a helyes mintát, és igényelje a mozdulatok pontos, esztétikus gyakorlását. A csoportteremben, előtérben legyen mozgásra készítő eszköz (pl. bordásfal, labda, karika, szivacs-szőnyeg stb.). Az óvodapedagógus ezeket az eszközöket cserélgesse a gyermekek érdeklődésének megfelelően.

A 4-5 éves gyermekek természetes mozgásában még mindig a nagymozgások fejlesztésére kerüljön a hangsúly. Az irányított mozgásos játékokban jelenjenek meg a futásgyakorlatok (pl. fussanak három- négy akadályon át, fel- és lelépéssel, átbújással, tárgyhordozással stb.). Az óvodapedagógus szervezzen ugrásgyakorlatokat (pl. egy lábon, páros lábon, szökdelésekből, valamint felugrás két lábra és leugrás két lábra, játékos helyből távolugró verseny). A dobásgyakorlatok során próbálgassák a célba dobást egykezes felső dobással, babzsák távolba hajításával, harántterpeszállásból. Minél gyakrabban játszanak labdagyakorlatokat, annál jobban tudják a labdát feldobni és elkapni, különböző testhelyzetben gurítani. Az irányított mozgásos játékok során gyakorolják a támaszgyakorlatokat (pl. csúszást, kúszást, mászást, talajon és szereken). A talajtorna anyagaként jelenjen meg a gurulóátfordulás és a kézen-állás előgyakorlata "a csikórugdálózás". Kapjon kiemelt szerepet az egyensúlyérzék fejlesztése, a szem-kéz, szem-láb koordináció differenciálódása. A gyermekek játsszanak egyensúlyozó játékokat 5 cm széles vonalon, vízszintes és rézsútos szereken. Az óvodapedagógus tervezzen lábboltozat erősítő speciális járás- és gimnasztikai gyakorlatokat. A csoportteremben legyen alkalma a gyerekeknek szabadidőben is ismételtetni a szervezett megismert mozgáselemeket. Az 5-6-7

éves gyermekek összerendezettebb, harmonikus ritmusú. Sokféle mozgáselemet ismernek, amit játékos formában szívesen ismételnék. Hangsúlyt kap ennél a csoportnál az észlelés, az alakítás, formaállandóság mozgás közbeni fejlesztése, a finom motorika alakítása és a szabályjáték gyakorlati alkalmazása. Az óvodapedagógus minél gyakrabban tervezzen kisebb testrészekkel végzett mozgásokat. Használjanak különböző kézi szereket, pl. szalagokat, rövidebb-hosszabb botokat, kisebb-nagyobb labdákat és kendőket. A különböző típusú futásgyakorlatokat sorverseny, váltóverseny, versenyfutás közben gyakorolják a gyermekek. Ismerjék meg a fokozódó futást, a gyorsfutást és a lassú futást. Végezzenek ugrásgyakorlatokat. Szökdeljenek páros és egy lábon haladással. Végezzenek sorozatugrásokat, különböző magasságú és különböző távolságban elhelyezett tárgyakon át. Néhány lépéses nekifutással gyakorolják a magas- és távolugrásokat. Játsszanak dobásgyakorlatokat. Dobjanak egykezes, kétkezes, alsó és felső dobással célba, 2 m magas kötél felett. A gyermekek játsszanak labdagyakorlatokat. Vezessék a labdát járás, futás közben. A gyermekek tudjanak párokban labdázni. Végezzenek támaszgyakorlatokat (pl. pók, rákjárás, talicskázás). Ismételjék az óvodában tanult talajtorna elemeket: guruló-átfordulást, a test hossz tengelye körüli gurulást és a lépő láb magasra lendítésével a kézenállást. Egyensúlyozzanak padon járással, fej-, kar- és lábmozgásokkal összekötve. Legyen az óvodában a szülőkkel egybekötve minél több sportprogram.

A különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek mozgásszükségletének kielégítése érdekében

Az óvodapedagógus a gyermekek szabad mozgását a délelőtti és délutáni udvari játék és séta során biztosítsa. Az irányított mozgásos játékokat mindhárom korosztálynak az óvodapedagógus heti egy alkalommal szervezze meg, különböző időkeretekkel. A mindennapi testedzés: a kocogás, a futás mindhárom korosztálynak ajánlott. A mindennapi testedzés tervezése a csoportnaplóban történik. A futás mennyiségét a gyermekek szabadon határozzák meg. (Lásd: Az egészséges életmód alakítása című fejezetben) Hetente legalább kétszer „zenés, mozgásos percek” megszervezése ajánlott, ahol a gyermekek korcsoportonként

különböző időkeretben zenére mozoghatnak. Az utánzásra alapuló mozgás anyagát az óvodapedagógus gimnasztikai elemekből építse fel (pl. kartartások, testhelyzetek kar-, törzs-, térd- és lábmozgások, valamint különböző irányú járásgyakorlatok) A szabadban szervezett énekes játékok is jól szolgálják a gyermekek mozgásszükségleteinek kielégítését.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban.
- A gyermekek nagymozgása, finommozgása, egyensúlyészlelése, összerendezett mozgása kialakult.
- Ismerik az irányokat, tudnak a térben tájékozódni.
- Betartják a szabályokat a különböző versenyjátékok, ügyességi játékok játszásakor.
- Tudnak ütemtartással járni, esztétikusan végezni gimnasztikai gyakorlatokat
- Szeretnek futni, képesek 50-100 métert kocogni
- Tudnak helyben labdát vezetni.
- A tevékenység során megszerzett matematikai tapasztalatokat a gyermekek valamennyi tevékenységi formában gyakorolhatják.

4.6 A külső világ tevékeny megismertetése

A tevékenység célja:

A szűkebb és tágabb természeti, emberi, tárgyi környezet felfedezése során a gyermekek pozitív érzelmi viszonyának kialakítása a természeti-emberi- tárgyi világ értékei iránt. A környezet megismerése közben a gyermekek mennyiségi, alakai, nagyságbeli, tér- és síkbeli szemléletének alakítása.

Feladatok

- A 3-6-7 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmak biztosítása
- A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a közvetlen tapasztalat- és ismeretszerzés során
- A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása
- Tehetség gondozás egyénre szabottan

A 3-6-7 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmak biztosítása

A gyermekek a közvetlen környezetükben érzékeljék a környezet esztétikumát: hangokat, színeket, illatokat, formákat, az élet ritmikusságát.

A 3-4 éves gyermekek az óvoda elfogadása, megszerettetése után ismerkedjenek meg az óvoda közvetlen környezetével. Figyeljék meg az évszakok szépségeit, színeit, időjárását, növényeit. Gondoskodjanak a madarokról a téli évszakban. Beszélgessenek a hazatérő madarokról gólya, fecske. Gyűjtsenek terméseket, leveleket, kavicsokat. Beszélgessenek és nézegessenek képeket a családról. Gyakorolják a gyalogos átkelést. Ismerjék fel és nevezzék meg az úttesten közlekedő járműveket. Nevezzék meg a baromfiudvarban található állatokat, sorolják fel külső jegyeiket és beszélgessenek hasznukról (kacsa, tyúk, házinyúl). Ismerjék fel a ház körül élő állatokat kutya, macska. Kísérletezzenek vízzel. Figyeljék meg és hasonlítsák össze a víz hőmérsékletének változását. Vásároljanak, ismerkedjenek a vásárlási szokásokkal. Beszélgessenek a környezetben látható formákról, nagyságbeli jellemzőkről. Az óvodapedagógus tegye lehetővé, hogy a gyermekek maximum 5-10 perces erdőben élő állatokról és vadállatokról készült videó felvételt megnézhesse. Az óvodapedagógus 4-5 éves gyermekek tapasztalat és élményszerző sétáit, az óvoda utcáján és az óvoda közvetlen környezetében szervezze meg. Az óvodapedagógus törekedjen a megfigyelések, gyűjtő munkák gazdagítására. A gyermekek jelezzék az évszakokat bemutató jeltáblákon az évszakok szépségeit, jelenségeit, az időjárás változásait. Tudjanak gyönyörködni az évszakok növényeiben. Keressenek összefüggéseket az időjárás és az emberek tevékenységei között. Gyűjtsenek terméseket, s azokat hasznosítsák az óvodapedagógus segítségével. Végezzenek rügyeztetést, magvak csíráztatását, hajtást. Közösén készítsenek albumot az évszakokról gyűjtött képekből. Tudják bemutatni családjuk tagjait és az otthonukat. Próbálják a járművek használatával a haladási irányt követni, tartani. Gyakorolják a gyalogos közlekedés szabályait. Ismerjék meg a személy és teherszállító járműveket. Barkácsoljanak madáretetőt, figyeljék a csipegető madarakat. Beszéljenek a hazatérő madarokról, és figyeljék meg fészük nagyságbeli különbségét. Ültessenek a kertbe virágpalántát. Ismerjék a háziállatokat, erdőben élő állatokat, bogarakat. Az óvodapedagógus tegye lehetővé, hogy a gyermek az erdőben élő állatokról és vadállatokról videó felvételeket megnézhesse.

Az 5-6-7 évesek ismerjék meg az óvoda tágabb környezetét, ha lehetőség van rá szüleik munkahelyén keresztül. Figyeljék meg az évszakok szépségét, a környezet szennyeződéseit (víz, levegő, föld), a növények fejlődési feltételeit. Csíráztassanak, ültessenek növényeket. Ismerjenek meg mezei virágokat. Az

óvodapedagógus a szülőkkel együtt szervezze meg az állatok napját (október 4), ekkor a gyermekek barna ruhában érkezzenek egy állat fényképével. Ha lehetősége van hozzanak kisebb állatokat. A képekből dekoráció készüljön, melyet a szülők is megtekintenek. Az óvodapedagógus szervezze meg a víz világnapját (március 22) ekkor kék ruhában jelenjenek meg, vízzel kapcsolatos képeket hozzanak magukkal, melyből közös tablót készítsenek. Az óvodapedagógus szervezze meg a Föld napját (április 22), ekkor zöld ruhában jelenjenek meg a gyermekek. Ezen a napon közösen fát ültessenek az udvarba. Az évszakokat bemutató tábla mellett legyen napszakokat bemutató tábla, amit a gyermekek önállóan kezeljenek. Látogassanak múzeumba, színházba, iskolába, vasútállomásra. Figyeljék meg a költöző madarakat. A fecskecsaládokat és gólyacsaládokat hasonlítsák össze. Barkácsoljanak madáretetőt. Válogassák szét az ehető eledeleket és nevezzék meg azokat. Három itthon telelő madarat nevezzenek meg vörösbegy, széncinege, fekete rigó. Legyen ismeretük, szárazföldi, vízi, légi közlekedési eszközökről. Ismerjék meg környezetük háziállatait (ló, sertés, szarvasmarha). Ha lehetőség van rá figyeljék meg hol élnek. Az óvodapedagógus mutassa meg videó felvételen keresztül a vadon élő állatok és az erdőben élő állatok környezetét, életmódját.

A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása

Az élmények egyeztetésére, az ismeretek rendezésére, a gyűjtemények közvetlen megnézése és az évszaki albumok összeállítása ad lehetőséget. Évszakonként alkalmanként erdei óvodai program megszervezésére kerülhet sor. A gyermekek erdei óvodai programja félnapos, az óvoda közelében található ligetes, fás park ad erre lehetőséget. A hátizsákokba elkészített tízórai jelzi a félnapos levegőn tartózkodást. Ahol az egészséges életmódjuk biztosításához adottak a feltételek. (Az időkeretek csak ajánlások, az óvodapedagógus a helyi körülményeknek megfelelően tervezze meg az erdei programokat.)

A gyermek fejlesztése minden korosztály esetében lehetőség szerint mikro-csoportban történik, közvetlen élményszerző udvari megfigyelések és séták alkalmával. A séta szervezésénél minden esetben az óvodapedagógus döntse el melyik szervezeti forma, legyen megfelelő (mikro-csoportos, csoportos). Az óvodapedagógus 2-3 hetente egy természeti vagy emberi, vagy tárgyi környezeti téma megfigyeltetését tervezze. A témát lehetőség szerint több napon keresztül dolgozza fel 6-8 gyermekkel. Az óvodapedagógus a projektszerűen feldolgozza fel, a projekt időtartama kb. 2-3 hét.

A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a közvetlen tapasztalat- és ismeretszerzés során

Lehetőséget biztosítunk a gyermekek önálló véleményalkotására. A mikro-csoportos tapasztalatszerzés lehetőséget ad a gyermek - óvodapedagógus személyes beszélgetéseire. Az óvodapedagógus minden gyermekre oda tud figyelni, minden kérdésre meg tud válaszolni. Ez a szervezeti forma kiválóan segíti a gyermekek szókincsének, nyelvi kifejezőkészségének fejlesztését. A valós élethelyzetek természetes módon teszik lehetővé, hogy a gyermekek alkalmazzák a helyes köszönést, bemutatkozást, megszólítást, véleménynyilvánítást, a szándékok kifejezését, mint a kérés, tudakozódás, üzenetközvetítés. A gyermekek között erősödjen a tapasztalatok közzététele, a látottak folyamatos elbeszélése. Az óvodapedagógus tegye lehetővé, hogy a gyermekek értő, összefüggően kifejezhessék gondolataikat, érzelmeiket, kívánságaikat, észrevételeiket.

Javasolt projekt témáink:

- Boldog óra!
- Itthon telelő madaraink
- Régi és új játékaink
- Babák régen és most
- Járművek
- Otthonunk
- Szüret
- Zöldségek – vitaminok
- Kató néni piaca
- Tűz-víz-levegő-az élet elemei
- Egészség-betegség
- Testünk – egészségünk védelme
- Közlekedés
- Virágok

- Napszakok
- Évszakok
- Az év tizenkét hónapja
- Lakóhelyünk
- Állatok
- Mesterségek: szövés, pékség, könyvtár, cukrászat
- Magyarország
- Ünnepek: Mikulás, Március 15, Húsvét, Pünkösöd, Anyák napja, Fészekváltás

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek tudják lakcímüket, szüleik pontos nevét, foglalkozását, munkahelyét, óvodájuk nevét.
- Tudják saját születési helyüket és idejüket.
- Különbséget tudnak tenni az évszakok között, gyönyörködni tudnak szépségében.
- A gyermekek ismerik a környezetükben lévő intézményeket, szolgáltató üzleteket, esztétikai alkotásokat.
- Ismerik a háziállatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat.
- Ismerik környezetük növényeit, s azok gondozását.
- Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában. Ismerik a közlekedési eszközöket.
- A tárgyakat tudják számlálni legalább tízig, össze tudják hasonlítani mennyiség, nagyság, forma, szín szerint.
- Megkülönböztetik a jobbra - balra irányokat, értik a helyeket, kifejező névutókat (pl. alá, fölé, közé..)
- Kialakult a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető beszéd.
- Tevékenység során megszerzett matematikai tapasztalatokat a gyermekek valamennyi tevékenység formában alkalmazzák.

4.7 Munka jellegű tevékenységek

A tevékenység célja:

A gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, kötelelességteljesítését.

Feladat

- A különböző típusú, munkajellegű tevékenységek tervezése, s azok feltételének biztosítása
- A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése

A különböző típusú, munkajellegű tevékenységek tervezése, s azok feltételének biztosítása. Az óvodások munkajellegű tevékenysége a játékból bontakozik ki, elsősorban önmagukért és a közösségért végzik. Kezdetben az óvodapedagógus segítségével, később teljesen önállóan, öntevékenyen végezzenek munkajellegű tevékenységet. Az óvodapedagógus mindegyik munkafajtánál adjon mintát az eszközök használatához és a munkafázisok sorrendiségének megismeréséhez. Úgy segítsen a gyermekeknek, hogy minél többször át tudják élni a munka örömét, a célért vállalt erőfeszítés szépségét, nehézségét. Az óvodapedagógus értékelése legyen buzdító, megerősítő, hogy a gyermekekben pozitív viszony alakuljon ki a rendszeres munkavégzéshez. Mindhárom korcsoportnál nagy jelentőségű az önkiszolgálás - testápolás, öltözködés, étkezés, környezetgondozás. (Lásd az „egészséges életmód alakítása” című fejezet, mely részletezi e tevékenység tartalmát.) A 3-4 évesek az óvodapedagógust figyelve vegyenek részt a növények, állatok gondozásában, etetésében. A kerti munkában (virágoskert) figyeljék meg a veteményezést, plántázást, a növények klocsolását. Segítsenek a termések, falevelek elszállításában, a veteményezésben, a növények klocsolásában. Az óvodapedagógus a legkisebb óvodásokat is vonja be az alkalomszerű munkába, ami lehet esetleges, de lehet szabályosan ismétlődő. A szabályosan ismétlődő mindennapi munka a rend fenntartásáért végzett tevékenységek (pl. a játékok elrakása, mosása, tisztítása, a terem díszítésében segítségnyújtás).

A 4-5 éves gyermekek közösségi kapcsolatát jól fejleszti a felelősi munka, amit akkor célszerű bevezetni, ha a gyermekek készségszinten ismerik a munkafolyamat menetét, fogásait. (Az önkiszolgáló tevékenység ezt jól előkészíti.) E program megerősíti a felelősi munka fontosságát, amit az étkezési

feladatok elvégzéséhez ajánl. Az óvodapedagógus és a dajka közös megállapodás alapján gondolja végig a felelősi munkát és alakítsa ki a gyermekek összehangolt cselekvésláncát. Alkalmoszerű ismétlődő munka a játékok helyre rakása, a csoportterem átrendezése, a tevékenységekhez használt eszközök kiosztása, összeszedése, az öltöző és a mosdó rendjének megőrzése. Ezeket a munkákat a gyermekek együtt végezzék a felnőttek átgondolt, konstruktív vezetésével. Az óvodapedagógus tervezze meg az egyéni megbízások lehetőségeit (pl. Információk közvetítése, kisebbek segítése az öltözködésben, ajándékkészítés a kicsiknek, az óvoda dolgozóinak, a jeles napok előkészítése stb.). Az óvodapedagógus tervezze meg - a lehetőségeknek megfelelően - a gyermekek növény- és állatgondozását. A gyermekek működjenek közre az élősarok gondozásában, a szobanövények átültetésében, a virágoskert megtervezésében és ápolásában, az óvodaudvar tisztántartásában, (fő gondozása, avar gyűjtése, öntözés). Az óvodapedagógus segítségével a gyermekeknek legyen lehetősége gondozni az akváriumot, és a madáretetőt. Az óvodapedagógus irányításával készítsék el a kisállatok, madarak étkeit.

Az 5-6-7 éves óvodások önállóan végzik a felelősi munkát. Közösben eldöntik a munka megosztását. Ízlésesen, esztétikusan tálalják fel az étkeket. Étkezés után szokásrendnek megfelelően mindent a helyére tesznek. Felsőprik a morzsákat. Az alkalmoszerű munkákat a gyermekek önálló vállalkozás alapján végezzék, soha ne alkalmazzon az óvodapedagógus kényszerítő eljárásokat. A gyakori dicséret, elismerés hatásával érje el, hogy a gyermekek szívesen vegyenek részt a munkában. Végezzenek önállóan környezetszépítő munkát, egyszerű javításokat, sütés nélküli édességek, vitaminsaláták készítését. Rendszeresen segítsenek a kicsik öltöztetésében, készítsenek nekik meglepetéseket. Az óvodapedagógus úgy alakítsa a növénygondozást, hogy a gyermekek minél több műveletet tudjanak önállóan végezni. A kerti szerszámokat önállóan használják, gondozzák. Minden évszakban segítsenek a járdák, utak tisztításában. A növények gondozását a magvetéstől a termés összegyűjtéséig együtt tervezzék és végezzék a felnőttekkel. Utasítások adásakor az óvodapedagógusnak ügyelni kell a szavak megfelelő hangsúlyozására. Életkoruknak megfelelő tagolt, érthető lassú tempójú beszéd segíthet a feladatok megértésében. A gyermekek többször nézzék meg csodálják meg munkájuk eredményét. Mondják el gondolataikat, benyomásaikat próbálják megfogalmazni.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek szeretnek közösen dolgozni.
- Örülnek, ha kötelességüket teljesítik.
- Szívesen közreműködnek gondozásában.
- Örömmel segítenek a kisebbeknek.
- Szeretnek meglepetést készíteni a kisebbeknek, szüleiknek, az óvoda dolgozóinak és az óvodát segítő iskoláknak, felnőtteknek.

5. Óvodánk kapcsolatrendszere

5.1. Az óvoda és a család

Az óvoda a családdal együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermekek fejlődését. A szülő tud legtöbbit a gyermekéről, ismeri legjobban gyermeke igényeit, szükségleteit, viszont az óvodapedagógusnak van olyan szaktudása és olyan korosztályi tapasztalata, mely alapján hathatós segítséget tud nyújtani a gyermekek fejlesztéséhez. Az óvodapedagógusok lehetőségekhez mérten figyelembe veszik a családok sajátosságait, szokásait, és ha szükség van, rá segítséget nyújtanak. Korrekt, partneri együttműködésük elengedhetetlen a gyermekek harmonikus fejlesztése érdekében. Az óvoda körültekintően szervezze meg az együttműködés formáit, mely az információk áramoltatását, a szemléletformálást, az óvoda tartalmi munkájának szakszerű megismertetését, a gyermekek egyéni fejlődésének jellemzőit hivatott közvetíteni. Gondoskodunk a kapcsolattartása folyamatoságáról, az információ cseréről, lehetőséget biztosítunk, hogy nyomon követhesse gyermeke fejlődését, problémái megoldásához segítséget kapjon. Igyekszünk minél több közös programot szervezni a szülőkkel.

- Adventi vásár
- Közös karácsony
- Farsang

- Húsvéti vásár
- Anyák napja
- Kirándulások
- Gyermeknap
- Évzáró

kapcsolattartás formái

A családlátogatás, a napi kapcsolattartás elengedhetetlenül szükséges, hogy a szülő teljes mértékben tájékozott legyen a gyermekével történt napi lényeges eseményekről, szülői értekezletek, nyílt napok, fogadóóra, a szülőkkel együtt szervezett rendezvények, ünnepek. A gyermekéről a szülő az óvodába lépéstől az iskolába kerülésig, folyamatos tájékoztatást kap, szóban a fogadóórák alkalmával.

Gyermekvédelmi feladatok, szociális hátrányok enyhítése, esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések.

Segítségnyújtás a gyermek testi, érzelmi, erkölcsi és értelmi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez. Esélyegyenlőség biztosítása, a szociális hátrányok enyhítése.

Az óvodapedagógus feladatai:

Elősegíti a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülését, járását. Biztosítja a gyermekeket megillető jogok érvényesülését az óvodán belül, szükség esetén védő -óvó intézkedésekre javaslatot tesz. A gyermekeket és családjukat lehetőségeihez képest minél jobban megismeri. A problémákat a hátrányos helyzet okozta tüneteket felismeri és ha szükséges ehhez szakember segítségét kéri. A felzárkóztatást és tehetség gondozást megvalósítja.

Egyéni differenciált bánásmóddal a testi, érzelmi, erkölcsi, értelmi fejlődést elősegíti folyamatosan ellenőrzi. A rendszeres óvodalátogatást figyelemmel kíséri. A családok szociális és anyagi helyzetének megfelelően a különböző támogatásokhoz való hozzájutást javaslatával elősegíti. A szülőkkel együttműködő, partneri kapcsolatot alakít ki, a szülői szerep eredményesebb

betöltését elősegíti. Jó kapcsolatot tart a helyi társadalom gyermekvédelmi rendszerében érintett szervekkel, személyekkel.

Az alábbi esetekben fokozottan figyelemmel kíséri a gyermeke testi, lelki állapotát:

- Ha fejlődési beilleszkedési, magatartásbeli zavart észlel,
- sajátos törődést igényel (dyslexia, fogyatékos)
- egészségügyi problémákat tapasztal,
- nemzetiséghez tartozik,
- hátrányos, veszélyeztetett helyzetű,
- szülők egymás közötti kapcsolata rossz,
- szülő – gyermek kapcsolata nem megfelelő,
- különleges gondozásban részesül (Családsegítő Szolgálat tevékenysége)

Az óvodavezető feladatai:

- Képviseli a gyermek és ifjúságvédelmi szempontokat, szervezi, irányítja és személyes részvételével elősegíti ezek érvényesülését.
- A családdal és a pedagógusokkal együttműködve kiküszöböli a veszélyeztetett gyermekekre ható ártalmakat, védi őket a testi, lelki, erkölcsi károsodásoktól illetve ellensúlyozza a veszélyeztető hatásokat.
- A nevelési év elején megtervezi a gyermekvédelmi munkaprogramot a gyermekvédelmi felelőssel együtt.
- Munkájáról évente beszámol a nevelőtestületi értekezleten. Kapcsolatot tart konkrét esetekben a Szakértői Bizottsággal, gyámhatósággal, valamint a családokkal foglalkozó szakemberekkel.
- Rendszeresen figyeli a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok változását, a helyiönkormányzat kapcsolódó rendeleteit, és ezt kollégái tudomására hozza. Segíti és szorgalmazza a veszélyeztetettség, a hátrányos helyzet kritériumainak intézményi szintű megállapítását.
- Nyilvántartja a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekeket, az intézkedéseket, az eredményeket.

- Elősegíti a csoportvezető óvónő felderítő tevékenységét. Szükséges esetekben családlátogatást végez a csoport óvónővel.

A gyermekvédelmi munka várható eredményei:

- Minden veszélyeztetett gyermek szerepel a gyermekvédelmi nyilvántartásban.
- Minden veszélyeztetett gyermek családja tájékoztatást kap a támogatás lehetőségeiről, és segítséget ügyeinek elintézéséhez.
- Minden rászoruló gyermek megkapja a jogosultság szerinti kedvezményeket.
- Bizalommal fordulnak felénk a szülők.
- Elfogadják javaslatainkat, segítségünket.
- Segítő szolgálatok tanácsait igénybe veszik.

5.2. A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái:

Olyan bizalmi kapcsolat kiépülése, amely a gyermek fejlődése érdekében kívánatos. Az óvodai nevelés, céljaink elfogadása a családok részéről. A szülői elégedettségének állandó figyelemmel kísérésével az igények beépülése a nevelési folyamatainkba.

Óvodapedagógus feladatai:

A hatékony együttnevelést, család és óvoda jó kapcsolatát, a nevelő partneri viszonyt kiépíti. A gyermekek egészséges fejlesztéséért való közös felelősséget tudatosítja. Óvoda pedagógiai programját, céljait, feladatait ismerteti, és elfogadtatja a szülőkkel. Óvodánk szokásait, hagyományait ismerteti a házirendben, a napirendben, a munkatervben megfogalmazottak alapján. Az óvodába lépést megelőzően az új gyermekek szülei számára tájékoztatást ad arról, hogyan lehet minél zökkenő mentesebbé tenni az első óvodai napokat és támogatást, segítséget nyújt az iskolához szükséges új szülői szerepkör kialakításában. Előzetesen ismerkedik a szülőkkel.

Az új gyermekek érkezését úgy osztja be, hogy egy héten csak néhány új kisgyermek érkezzon, így jut elég idő az ismerkedésre, a személyes kapcsolat kialakítására. Biztosítja a szülők részvételét, hogy lehetőség szerint legyenek itt az első napokban gyermekükkel az óvodában, és „fedezzék fel” a játéklehetőségeket, az eszközöket, együtt ismerkedjenek. A szülők igényeit, javaslatait, kéréseit, felajánlásait figyelembe veszi nevelőmunkájába. Szülői

értekezleten a csoportokban folyó nevelőmunka tervét ismerteti: elképzelések, a különböző nevelési területek, a kiemelt feladatok. Nyílt rendezvényeket szervez, melyen a szülők lehetőséget kapnak az óvodai élet szokás- és szabályrendszerének közvetlen megismerésére, gyermekük megfigyelésére. A szülők képviselőit meghívja az óvoda különböző fórumaira, alkotó ötleteiket, kéréseiket, igényeiket meghallgatja, és lehetőség szerinti teljesíti. Szülői kíséretet kér az óvodán kívüli tevékenységekhez, amelyek az óvodai tanulás folyamatához az ismeret-, élmény-, és tapasztalatszerzésben segítenek.

Kapcsolattartás várható eredményei:

- A családok elégedettek az óvoda működésével.
- Minden szülő rendszeres tájékoztatást kap, gyermeke fejlődéséről.
- A szülők aktívan részt vesznek az óvoda rendezvényein.
- A szülők nevelési problémáikkal, gondjaikkal, bizalommal fordulnak az óvónőkhöz, akiktől segítséget kapnak.

Az óvoda nevelőmunkáját segítő intézmények:

- Szakértői Bizottság
- Gyermekjóléti Szolgálat

Az óvoda egészségre nevelő munkáját segítő intézmények és személyek:

- háziorvos,
- védőnő

5.3. Az óvoda és az iskola

Az óvoda a Béres Ferenc Általános Iskolával kialakította tartalmi kapcsolatát, hogy a gyermekek zavartalan iskolakezdését ez által elősegítse. A kölcsönös érdeklődés hozzájárulhat egymás nevelési céljainak, elképzelésének

megismeréséhez, megértéséhez. Lehetőség nyílik, hogy a tanító megismerkedjen leendő tanítványaival. Fészekváltáskor a tanító nénik átveszik a gyermekeket. Figyelemmel kísérjük óvodásaink fejlődését, beilleszkedését az iskolába. A jó együttműködés alapja kölcsönös nyitottság, egymás munkájának megismerése és megbecsülése

kapcsolattartás formái.

Látogatások, tapasztalatcserék, tájékoztatások a gyermekek egyéni fejlődési üteméről, várható alkalmazkodási nehézségekről, értekezletek, munkaközösségi foglalkozások, továbbképzések, egymás rendezvényein, ünnepein történő megjelenés, közreműködés.

5.4. Az óvoda és a logopédus.

Az utazó logopédus év elején felméri a gyermekek fejlettségi szintjét. Év közben heti egy alkalommal foglalkozik a gyermekekkel.

5.6. Az óvoda és a Gyermekjóléti Szolgálat

Az óvodába ifjúság és gyermekvédelmi felelőse Óvodaigazgató. Ő tartja a kapcsolatot a családgondozóval. Részt vesz Esetmegbeszéléseken, Esetkonferenciákon, Jelzőrendszeri megbeszéléseken. Probléma esetén jelzést tesz az illetékes szerv felé.

2. Legitimációs záradék

Dátum: Krasznokvajda, 2024.01.24

VÉLEMÉNYEZÉSRE JOGOSULT

Krasznokvajda Község Önkormányzati hivatal Testülete

Pedagógiai Programjának elfogadásához a véleményezési jogát korlátozás nélkül, a jogszabályban meghatározott határidő biztosításával gyakorolta. A dokumentummal kapcsolatban ellenvetést nem fogalmazott meg.

Kelt: Krasznokvajda, 2024.01.24

.....

Tobis Béla

Polgármester

Önkormányzat Testületi tagok

.....

.....

.....

.....

VÉLEMÉNYEZÉSRE JOGOSULT

Krasznokvajda Község Önkormányzati hivatal Testülete

Pedagógiai Programjának elfogadásához a véleményezési jogát korlátozás nélkül, a jogszabályban meghatározott határidő biztosításával gyakorolta. A dokumentummal kapcsolatban ellenvetést nem fogalmazott meg.

Kelt: Krasznokvajda, 2024.01.24

.....

Tobis Béla

Polgármester

Önkormányzat Testületi tagok

.....

.....

.....

.....

Krasznokvajda Község Önkormányzat Képviselő- testületének ülése

JELENLÉTI ÍV
A 2024. január 24. napján megtartott Rendkívüli üléshez

1. Tóbis Béla polgármester
2. Tódi Attila alpolgármester
3. Molnár Attila képviselő
4. Máté Béla képviselő
5. Porteleki Ádám képviselő

.....
Tódi Attila
Molnár Attila
.....
Máté Béla
Porteleki Ádám
.....

Tanácskozási joggal részt vesz:

dr. Varga- Jancsó Réka jegyző

.....
.....
.....

Krasznokvajda, 2024.01.24.

Tóbis Béla
polgármester

KRASZNOKVAJDA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

KRASZNOKVAJDA

Scholtz Albin tér 3. 3821

Tel: +36/46/458116 e-mail: hivatal@krasznokvajda.hu

MEGHÍVÓ

Az Önkormányzati törvény idevonatkozó rendelkezése értelmében a RENDKÍVÜLI képviselő-testület ülését

**2024. január 24-én (szerda) 09:00 órára
összehívom**

Az ülés helye: Krasznokvajdai Közös Önkormányzati Hivatal Jegyzői irodája

Javasolt napirendi pontok:

- I. Krasznokvajda Óvoda Alapító Okirat módosításának tárgyalása
Előterjesztő: Tóbis Béla polgármester*
- II. Egyebek*

Határozatképeség miatt kérem a pontos megjelenést!

Krasznokvajda, 2024. január 18.

Tóbis Béla
polgármester

